

SKAUTING

ROČNÍK 33 ŘÍJEN-LISTOPAD 1994

2-3

Z OBSAHU:

EVROPSKÉ
JAMBOREE

BLÅ SOMMER

POKRAČOVÁNÍ
SERIÁLŮ

ZÁVOD VLČAT
A SVĚTLUŠEK

ZEMĚ
ZASLÍBENÁ

OHLASY
TÁBORŮ 94

KOLIK NÁS JE

KRTEK A SKAUTI

STAROSTI STAROSTY - REDAKCE

Tiráž je v časopisu to, co obyčejně nikdo nečte. Pokud snad přece jen někomu padne zrak na tiráž tohoto čísla Skautingu, zjistí, že se v ní cosi změnilo: pro Junáka - svaz skautů a skautek v ČR je nyní vydává nadace FONS - nikoli tedy Junácká edice.

Jak k tomu došlo. Všichni jsme už delší dobu viděli, že s Junáčkou edicí s. r. o. je cosi v nepříčce: předplatitelé nedostávali předplacené časopisy; články, které měly pomoci při vedení táborů, dorazily až někdy v srpnu; čísla se opožďovala; stížnosti nikdo nevyřizoval - a tak dále. Že to vše neprospívalo dobrému vztahu mezi ředitelem Junácké edice M. Husákem a Ústřední radou a náčelnictvy je jasné. Znechucení činovníci se totiž nakonec obraceli na ústřední orgány Junáka a ty se pak domáhaly nápravy opět mamě. Junácká edice je totiž zcela samostatnou společností a rozhodoval v ní tedy výhradně jen ředitel a současně jednatel společnosti, ustanovený valnou hromadou, a žádný činovník Junáka mu ve skutečnosti nemohl a nesměl do ničeho mluvit. V osobním jednání se skauty, kteří se na něho obraceli, také vystupoval - řekněme: velice sebevědomě.

Ředitel si najal vlastní místnosti, o nichž tvrdil, že jsou velice výhodné a levné, některým svým pracovníkům vyplácel vysoké mimořádné odměny, poskytl tis-

kárně vysokou půjčku na stroje, na nichž tiskl. Kromě časopisů však za celý rok vydal pro Junák dvě příručky. A co je horší: předplatné za oba časopisy využíval na jiné podnikatelské aktivity. Až na konec nevěděl kudy kam. Kromě toho měl každoročně a trvale spory s redaktoři, takže vycházení časopisů bylo znovu a znovu ohroženo. Autoři si stěžovali, že nedostávají honoráře. Za co Káča v prvním čísle děkovala, je záhada. Každý nedostatek ovšem vždy zavinil někdo jiný. - Ale co je do toho čtenářům i předplatitelům a Junáku vůbec. K tomu je placený ředitel, aby řídil.

Nakonec pod záminkou, že se mu nelíbí tón dopisů, jimiž předsednictvo ÚR urgovalo vyřízení nesčetných reklamací, ředitel počátkem srpna tohoto roku dopisem oznámil, že dnem 31.8.94 odchází a končí: jako ředitel přijal svou vlastní výpověď bez řádné výpovědní lhůty, přijal i výpověď hospodářky a dalšího pracovníka edice a prakticky ji zlikvidoval, aniž by byl ovšem ochoten komukoli něco předat.

Veškeré podklady Junácké edice: uzávěrku k 31.8.94, inventář, účty a konta, knihy objednávek, inventář a ostatní měl dosavadní ředitel předat na valné hromadě dne 6.9.94, ale sešla se zbytečně. Prostě je neměl... a nedodal je do dneška. Na dopisy právního zástupce neodpovídá - zmizel. Ještě 26. srpna vyzvedl

z účtu u Státního spořitelny v hotovosti 60.000,- Kč, údajně na úhradu došlých faktur (ty se ovšem obvykle uhrazují převodem z účtu na účet), ale platby nijak nedoložil. Celá záležitost bude řešena právní cestou.

V této situaci se jenom díky obětavosti šéfredaktorky Skautingu a dobrovolných (t. j. neplacených) pracovníků podařilo vydat první číslo nového ročníku Skautingu. Improvizovat vydávání časopisu však není trvale možné a tak nakonec přispěchala na pomoc nezisková nadace FONS a další vydávání pro Junáka zajistí. Redakce a redakční rada se samozřejmě nemění a jmenuje je Ústřední rada Junáka.

Vzhledem k nízkému předplatnému Skauting při dosavadním počtu předplatitelů (vzhledem k rostoucím cenám papíru a tiskárenských služeb) nemůže být ziskový. Nadace FONS se zavázala, že pomůže na něj shánět peníze, a kdyby snad v budoucnosti přece jen nějaký zisk docílil, využije jej výhradně pro skautský tisk.

Ne, skauti nemají šťastnou ruku při výběru svých "skautských" podnikatelů, FONS je společenství mladých lidí, mladých skautských pracovníků, věřme, že dokážou, že "umí!" - nejde tu totiž jen o Skauting, ale i český skauting.

Jiří Navrátil

Čtenáři, kteří očekávali na této straně obsah a tiráž, jistě pochopí výjimečnou situaci a nalistují si stranu 39.

NADACE FONS

FONS v překladu z latiny znamená pramen.

Cílem nadace je podpora mimoškolní výchovy dětí a mládeže vedoucí k odpovědnému vztahu k přírodě a společnosti.

Pro uskutečnění tohoto cíle vypsala nadace následující programy:

TISK - podpora vydávání metodických materiálů týkajících se výchovy a kvalitní dětské literatury.

ZÁKLADNY - podpora a získávání nemovitostí, které budou využívány dětmi a mládeží bezplatně či za režijní ceny.

REGION - podpora místních a regionálních aktivit a projektů.

EXPEDICE - odměna a motivace především vedoucím z řad středškolské mládeže, kteří celoročně, bezplatně a pravidelně pracují s dětmi. Cenové zvýhodnění, turisticky náročné akce do atraktivních oblastí.

Dosud se nadací podařilo v nadační edici FONS pro roveň, rangers a jejich vedoucí vydat 15 čísel časopisů a speciálů v nákladu 250 - 1000 výtisků. Za podpory nadace se uskutečnila v roce 1993 expedice "Polární záře" a před nedávnem nadace zahájila projekt "Skautské domovy" - zajištění drobného darovství na podporu skautských objektů.

Z REDAKCE

Milí čtenáři,

vážení předplatitelé.

Musím opět začít omluvou. Jako by se proti nám všechno spiklo. Číslo 1 kromě zpoždění redakčně-výrobního, bylo navíc nikoli vinou redakce téměř o 14 dní později rozesláno. Zároveň teprve s ním šly reklamace, zabalené už od léta...

Díky spoustě práce navíc se sháněním papíru, tiskárny a dalších výrobních lahůdek, stěhováním a následným "šoupáním" z místnosti do místnosti nebylo na přípravu říjnového čísla ani pomyslení (natož prostor, klid, čas, ba ani síla). Naštěstí existují ještě lidé, na které se dá spolehnout, a kteří pomohou. Byli to roveň a rangers, pražští i v Praze studující, kteří obětavě chodili stěhovat, malovat, sádrovat, pokládat koberce, uklízet a znova stěhovat. Také přepisovat texty do počítače.

Ostatně - nadace FONS, to jsou vlastně také roveň a jejich vůdci.

Kdyby jich všech nebylo, asi byste neměli dnes v ruce toto dvojčíslo a hned tak ani další čísla Skautingu. Moc jim všem za to, že mne v tom nenechali, děkuji.

Ze nadací FONS
Pavel Drábek - Dazul, ředitel nadace
Roman Šantora - Bobo
Marek Bárta

Michala Rocmanová - Káča,
šéfredaktorka

*Sněm - to slovo v mnoha lidech vyvolává smíšené pocity. Co přinese hnutí nové-
ho? Bude to kladné nebo záporné? Či
očekávání splní? Koho zklamé?
Aby ta zklamání byla co nejméně bolest-
ná, a přínos hnutí co nejlepší, to přeje VII.
sněmu Junáka*

redakce

MLUVENÍ JE ...

Dnes se mluví tolik, jako ještě nikdy.
Vysoko přes hlavy lidí
se valí lavina prázdných slov
jako ještě nikdy.

Každý chce mluvit.
Každý chce slovo.
Každý chce právo vyjadřovat se.

Ale málokterí mají co říci.
Protože málokterí dokážou vydržet
ticho a napětí přemýšlení.

Co chybí našemu světu,
v čem trpíme nedostatkem:
prostí, dobří lidé,
přivítiví lidé
kteří radostně obsluhují v obchodech,
kteří v přepážky neztrácejí trpělivost,
v dopravě nevyletí z kůže,
kteří nenadskakují,
když uděláš chybu.

Zacházej opatrně se svými řečmi.
Slova jsou mocné zbraně,
která mohou způsobit mnoho zla.
Svým jazykem po nikom neplivej

a svými ústy
nikoho neztráhej a neponižuj.
Jedno tvrdé slovo, jedno ostré slovo-
to může hluboko ranit
a dlouho bolet v srdci
a nechat za sebou jizvu.

Přijmi to,
že ostatní jsou jiní,
jinak myslí,
jinak jedná,
jinak cítí,
jinak mluví.

Zacházej láskyplně se slovy.
Slova mají být světlem,
slova mají usmířovat,
vzájemně přibližovat,
působit mír.

Kde se slova stanou zbraní,
tam stojí proti sobě nepřátelé.

Život je moc krátký
a náš svět moc malý
abychom z něj dělali bojiště.

Phil Bosmans
Ze sbírky Udělej si radost
vybral Jarka Peškova

Staré mlýnské kolo

V jedné vzdálené vesnici stál na jednom
zručením potoce starý mlýn. Již po sta-
letí jej pohánělo mohutné vodní kolo.
Nyní však již sedláci neobdělávali svá
pole, protože se práce už nevyplácela.
Teď si mohl člověk koupit levnější hoto-
vou mouku, než kdyby si ji dal semlít.
Tak dostal mlýn jiný úkol: místo aby mlel
obilí, poháněl obrovský generátor, který
vyráběl elektřinu. Ten zásoboval celou
vesnici s dvěma sty obyvateli. Když večer
zapadalo slunce a rozsvěcela se světla,
přišel ke slovu proud ze starého mlýna.
Blížila se podivná noc. Jako kouzlem
ožily jednotlivé části kola a začaly mluvit

- ramena, lopatky, hlava i trámy kola.
Vůbec to nebyla nějaká krásná řeč, na-
dávalo se tam a klelo.

Jedno rameno hromovalo:
"Pohybujeme se úplně obráceně, od zítř-
ka se otáčíme zpátky."

A druhé minilo:
"Ne, to je špatně, musíme se točit na
stranu."

Tu si začaly naříkat lopatky. Jedna chtě-
la více doleva, ta druhá se chtěla dívat
více doprava. Dokonce i trámy se toho
zúčastnily, a volaly:

"Nechceme být ve vodním kole, chceme
sedět na voze a jezdit po silnici. Jeden
trám chtěl dokonce patřit k většému
mlýnu.

Bylo slyšet pár hlasů, které varovaly:
"Tak buďte přece spokojeni!"

"Zůstaňte pohromadě!"
Spor však byl stále divočejší. Také po-
tok hřměl hrozivě - a náhle se mlýnské
kolo s hlasitým rachotem rozsypalo. Kaž-
dá jeho část si šla svou vlastní cestou.
Tehdy zůstal generátor stát, proud vy-
padl a v domech zhaslo světlo.

- "tým" je společná souhra různých
schopností

- každý má svou vlastní roli

- ale: jen společně můžeme něčím po-
hnout

/z knihy Sinndeuter 3,
Georgs-Verlag 1993, přeložila Ida/

JEŠTĚ Z REDAKCE. . .

Skauting má konečně sekretářku

Stala se jí sestra Hanka Turecká, která zprvu "jen tak" dobrovolně
pomáhala. Teď je tedy druhým členem redakce. Začala generálním
úklidem - vyřizováním reklamací, vkládáním nových předplatitelů a
evidencí zaslaných peněz do databáze, odstraňováním nesrovnalostí v
předplatitelské základně...Postupně se snad prokoušeme společně i k
dalším restům.

Omlouváme se za **přidání chyby** v textové části a další nedostatky
v tomto čísle - bylo připravováno jaksi "za pochodu", abž vůbec vyšlo.

HLEDÁME AUTORY

V minulém (32.) ročníku Skautingu byly otištěny příspěvky, ale neznáme
adresy autorů, abychom jim mohli zaslat alespoň autorské výtisky.
Pokud najdete sebe nebo někoho známého v následujícím seznamu,
napíšte nám, prosím.

(Za jménem nebo přezdívkou je vždy uvedeno číslo časopisu, v němž
text nebo snímek vyšel).

Jancíková Hanka /9/, Kadlecová Drahomíra /7/, Marvanová Lenka /3/
Stolínová Jana /10-11/, Burdová Dagmar /4/, Tichá Hana /9/, Martinová
Daniela /10-11/, Solnický Josef /5/, Vlk Miloslav /8/, Voltner Martin /3/
Velek Patrik /3/, Choč Vlastimil /10-11/, Hlaváček K. /7/, Junáček
Rostislav /2/, Prudký Pavel /9/, Steinbauer Jiří /3/, Šulc Karel /3/
Petrašovský Pavel /4/, Martinovský Jan /4/, Bureš Miroslav /8/, Sam
/7/, Pospíšil Jan /5/, Sova /8/, Pes /2/, Fakir /7/, Hříbek /8/, Königová
Hana /3/, Frühbauer Zdeněk /10-11/.

KDO SI PŘEDPLÁCÍ SKAUTSKÝ TISK?

Hádejte, kolik procent dospělých členů Junáka má předpla-
cený Skauting?

Podle poslední registrace má Junák 16 836 dospělých.
K dnešnímu dni, tj. 7.11.1994, má na celý ročník zaplacen
3122 předplatitelů. To je necelých 20 %, přesně 18,54%.
Přes mnohá upozornění na všechny strany se stav předplati-
telů oproti loňsku zas tak moc nezvýšil. Finanční perspektiva
Skautingu, vzhledem k rostoucím cenám všeho, vůbec není
ružová.

Fakt je, že podpora časopisu by měla začínat od členů náčel-
nictev, ústředí. Onehdy přišel tajemník ChK z našeho počita-
če podle předplatitelů zjišťovat rodná čísla členů náčelnictev
na sněmové delegačenky. Pár z nich předplaceno mělo, to
nelze popřít, ale většina jich v adresářů vůbec nebyla, nebo
měli nulové konto...

A kolik delegátů na minulém sněmu bylo ochotno odhlasovat
zvýšení registračního poplatku o pár korun, které by byly
podpořily skautský tisk?

A jak to bude letos?

Necháte skautské časopisy zaniknout?

redakce

P.S. Situace Skauta Junáka, přes obrovské zlepšení jeho
kvality, je ještě horší než naše.

JAKÉ BYLO EVROPSKÉ JAMBOREE?

Před několika měsíci se z celoevropského setkání skautů a skautek z Holandska vrátili naši účastníci. Mezi nimi i roveň Gambo a Marvin ze západočeského městečka Blovice.

Mohli byste nám na úvod sdělit několik základních údajů?

Gambo: Evropské jamboree v Holandsku se konalo ve dnech 1. - 14. srpna 1994 na ostrově Flevoland poblíž města Dronten. Česká výprava tam čítala čtyři autobusy po zhruba 45 lidech. Byla pak rozdělena do čtyř různých sub-campů.

Marvin: Bydleli jsme v našich typických českých stanech s podsadou, které nám tam dopravila ávie bratra Kima z 3. plzeňského střediska. Podsady byly velmi pěkně udělané a bytelné, krásně se v nich spalo. Plzeňští skauti vystavěli vázanou bránu.

A jak se váš tábor líbil?

G: Napřed si toho ostatní moc nevšíмали, ale tak v polovině jamboree začal o to být velký zájem, takže jsme měli třeba i deset návštěv za hodinu. Ještě kdybychom uměli pořádně cizí jazyky, bylo by to lepší.

Kolik asi bylo účastníků a jaká byla největší a nejmenší výprava?

M: Bylo tam zhruba těch 10 tisíc lidí od 15 do 18 let /když nepočítám oldskauty/. Z toho byla polovina skautek. Největší delegace byla z Francie. Proto měly táborové noviny Supemova, které jsme dostávali každé ráno spolu se snídaní, články nejen v holandštině a angličtině, ale i ve francouzštině. Nejmenší výpravu tvořili Japonci a pak Slováci, bylo jich asi dvacet.

A vaše nejexotičtější setkání?

G: To bylo asi se skotskými skauty. Jsme tady u jejich brány vyfotografováni. Součástí jejich kroje je červená skotská kostkovaná sukně. Spřátelili jsme se s jejich vůdcem a on Marvinovi zapůjčil na fotografování tu svou "krojovou" sou-

část. Při společném programu Skoti v těch sukních krásně tancovali při dudách. Byla to paráda! Pocházeli z Edinburgu.

Co program?

M: No, mohl být bohatší. Připadalo mi, že to bylo jako předkolo na světové jamboree, které bude na tomtéž místě příští rok. Že to na nás zkoušeli. Člověk byl odkázán na sebe: na kterou aktivitu se přihlásí, kam se sám vypraví popovídat si, něco vyměnit...

G: Nejvic se mi líbil pioneering, tedy vázané stavby pomocí lan a tyčí. Není to těžké. Učení nám trvalo asi tak hodinku. Začíná se lodním uzlem, pak se stačí naučit o omotávání. Dá se z toho udělat cokoli, je dobré si to ale nejdřív nakreslit. Třeba se tam stavěl most 50 metrů dlouhý a 15 metrů vysoký. My ale stavěli něco jiného: takzvaný "vánoční stromček"! V podstatě to byl kůl zaražený do země a pak se svazovala ta patra jako větve - od největšího k nejmenšímu.

M: Z toho by se dalo dělat věci - jen mít materiál!

G: Dobrá byla i hra, která se jmenovala "Cesta přežít". Vytvořili ji pro nás holandští skauti. Připomínalo nám to vzdáleně Svojsíkův závod, ale tady nešlo o čas, dělalo se to jenom pro radost ze závodění. Byly tam různé překážky, které musel člověk překonat: třeba rozbaňčený vodní příkop, který musel závodník překonat ručkováním po zavěšeném laně. Nebo se šplhalo po sítích z lan atakdále. Byla to dost velká legrace. A nakonec šli zabahnění závodníci do sprchy.

G: Večer se konal v každém subcampu tzv. festival, kde vystupovali jednotliví účastníci, byl táborák...

A bylo tam něco, co se vám nelíbilo?

M: Škoda, že jsme se nedostali k moři - bylo vzdálené 20 kilometrů. Mohlo být

víc výletů do okolí - kromě celodenní výpravy na kolech jsme se z tábora nedostali a ke konci už to byla trochu nuda.

Co byste doporučili dalším budoucím účastníkům jamboree?

M: Aby se hlavně naučili mluvit cizím jazykem a vzali s sebou hodně nášivky na výměnu - cizí skauti nejradši nášivky, odznaky moc ne. Ale taky by bylo třeba vzít s sebou propagační materiál o naší republice, o našem skautingu, protože jsme tam neměli ani stánek s informacemi, a ostatní delegace ano.

*Ptala se Ida
Foto Marvin*

... Každý oddíl dostal večer pridel lístkov na následující den, většinou boli vždy iné, a tých aktivít sa mohol zúčastniť. Jeden lístok platil samozrejme iba na jednu osobu. Ak sa tej dotýčnej osobe nepáčil, bolo možné si ho isť vymeniť do ticket office-u.

A aké boli aktivity?

Například: Action Centre, kde boli rôzne druhy športov, ako windsurfing, kanoe, púšťanie šarkanov, kolieskové korčule, mohli ste tam riadiť drezínu, prípadne zasúťažiť si na jednom okruhu v "hrade"...

Pioneering, kde sa stavali rôzne stavby za pomoci uzlovania.

Jazdenie na koni.

Potápanie.

Rôzne výpravy, alebo výlety buď nočné, alebo denné, kde sa plnili nejaké úlohy. Nejaké umelecké činnosti a mnoho, mnoho iných zaujímavých aktivít.

Popri tomto všetkom sa robili ešte rôzne činnosti v osemčlenných družstvách, pričom v každom museli byť ľudia zo 4 rôznych krajín (minimálne). Tieto aktivity sa zapisovali do jedného zápisníka, a keď sme mali všetko spravené, dostali sme nášivku Jamboree Friendship Award...

Z dopisy Mikiho z Bratislavy

BLÅ SOMMER

Nikdy jsem na podobném táboře nebyla a neuměla jsem si představit, co nás čeká.

Bylo to prima. Občas ale trochu jiné, než jsem si představovala.

Všude kolem nás vyrůstal stan za stanem a ohromná plocha připomínala mraveniště. Nikde nezněly různé povely a přece každý věděl, co má dělat, nevznikaly žádné zmatky, což bylo obdivuhodné. Překvapivá byla aktivita Dánů, kteří se hned pustili do obdivuhodných staveb bez jediného hřebíku. Skupina roverů těsně vedle našeho tábora celý týden stavěla a stavěla. Každá konstrukce byla stabilní, nic se vratce nekáclo, prostě nádherná.

Téměř každý den jsme se zúčastňovali různých aktivit. Například "signalizace": Dost jsme zírali, když jsme dorazili ke

Každý z tábořících měl za úkol zhotovit doma modrý, metr dlouhý praporek se svým jménem a adresou. Tyto praporky jsme navázali těsně vedle sebe na nekonečné šňůry a ty byly zdviženy do výše několika metrů a vlály kolem celého tábora.

stolku, kde byly dva balíky látek - červené a bílé, maličké krabičky s různě dlouhými jehlami, kola stužek, bambusové tyčky, bílé a červené civky šicího hedvábí. Vládce této galanterie nás vyzval, abychom se rozhodli, jaké signalizační praporky si uděláme. Zvolili jsme tedy jeden červený a druhý bílý a přišlo nám to trochu k smíchu. Hned jsme odtrhli patřičný kus látky (vzbudilo to nesmírný údiv, nikdy asi trhat látku neviděl, ale hned to začal sám zkoušet), odstříhli stužky a prostým uzlem látku přivázali k tyčce. Ale ne, tak to nestačí. Milý Dán přikázal naše praporky zase odvázat a každý čtverec látky nám rychle roztrhl

Naši přátelé z Nepálu

// na tři kusy, abychom dily v určité kombinaci zase sešili. No buďž. Pilně jsem šili, byli jsme pochváleni a vypuštění konečně k signalizaci. Ta už trvala jen 10 minut.

Jiná aktivita bylo třeba lasování. Laso se ovšem muselo vyrobit. Tak se také hrálo divadlo a k tomu se vyráběly kostýmy, pracovalo se v kovářské dílně, vyráběla se různá pravidla atd. atd. Byla toho spousta. Všude platilo, že když chceš něco mít, musíš si to udělat.

K našemu překvapení jsme zjistili, že si můžeme vypůjčit velkou videokameru. Nikdo se ani nezeptal odkud jsme, nikdo nechtěl legitimace, prostě nic. Po kratičkém instruktáži odchod do terénu s podotknutím, že vrátit kameru můžeme třeba až večer. Takže jsme natočili vlastní film, kazetu jsme si pak koupili.

Každé ráno jsme šli s Dány pro předěl potravin na celý den. Byla toho spousta: několik krabic mléka, máslo, margarín, ovocné koncentráty, cukr, olej, rybí konzervy, bílý a černý chléb, báječná zavařenina, zelenina, čaj, káva, kompoty, rýže, brambory, těstoviny, sušenky, kukuřičné lupinky, jogurty, majonézy //!!!, prostě spousta, kterou nezdoval ani ten největší jedlík. K tomu pochopitelně maso. I to jsme dostali vždy ráno a první dny zoufale přemýšleli, jak ho v tom vedru uchovat do večera. Mleté maso, nad kterým by naši hygienici vyletěli z kůže, jsme podle vzoru Dánů přechovávali v mléce "chladicí jamce" bez složitěho zakrývání a balení do mokrych hadrů. S hrůzou jsem čekala, co se s masem do večera stane. Bylo naprosto bezvadné. V letošních vedrech ho vesele pojídalo 24 tisíc dětí bez nejmenších potíží a starostí. Stejně přechovával salám, šunka, slanina, plátky vepřového masa či uzenáči, všechno zatavené v nepro-

dyšných obalech. Jídla bylo tolik, že to v originálních obalech jsme druhý den vraceli, to načaté s pocitem studu se dávalo do "zbytkových" pytlů. Snad to někde sežrali vepřici a jídlo nepěšlo úplně nazmar.

Jakmile byl tábor dobudován, bylo slavnostní zahájení v přírodním amfiteátru. Protože už dávno není zvykem pochodoval v útvarcích, valily se na určené prostranství tisíce a tisíce skautů, téměř z celého světa. Naplnění prostoru trvalo téměř hodinu. Všichni usedli na zem a spustila hudba. Žádné velké proslovy, jen se hrálo a zpívalo. Několikrát během večera se ozvala táborová píseň o štěstí, že jsme se mohli sejít. Byla nadšeně pozdravována šátky, kroužícími nad hlavami.

Dánové nosí své šátky nejrůznějších barev a vzorů i na ušmudlaných tričkách, případně na holém těle. Běžně je používají při nejrůznějších příležitostech, sva-

zuji jimi při transportu dřeva, táhnou na nich kanystry s vodou apod. Nosi je ale stále, snad v nich i spí. Když jsme se my Češi objevili ve stejných medových košilích, vypadali jsme málem jako návštěva z jiné planety.

Umývárny a WC byly umístěny v přístřešcích, stěny látkové, na zemi nasypaná vrstva kamínků. U kohoutků a sprch žádný odtok vody, všechna vsakovala mezi kamínky. WC tvořily kbelíky se seďátkem, které bylo nutno dvakrát denně vynášet. Na "seřadišti" každá služba odevzdala svůj kbelík, dva starší skauti v rukavicích, zástěrách a přibách (!) je za plentou vylili, kbelíky pečlivě vystříkali hadicí a naplnili do výšky 10 - 15 cm desinfekcí. Nic nepáchlo, mouchy se nekonaly, žádná infekce nepropukla.

Tábora BLÅ SOMMER se zúčastnilo 24 tisíc skautů ze 40 zemí světa. Celá akce

se mohla vydařit jen bezmeznou obětavostí dánských skautů. Na přípravě se jich podílely 2 tisíce po dobu 3 let! Aby mohli přijet všichni pozvaní, i ti chudší, přispěl každý dánský skaut částkou 1000 DSS.

To je skautské bratrství, které spojuje svět.

Iva Kudrnová, Stará Boleslav

BLÅ SOMMER 94 bolo i pre Ružomberčanov

Aj keď sme si nevedeli predstaviť, ako chcú pre nás dánski skauti pri typicky vrtkavom počasí svojej krajiny zabezpečiť MODRÉ LETO, predsa len ten tajuplný názov stále viac lákal a napokon nás zvalil naplno. Neofutovali sme. Plných desať dní sme využívali absurdne krásne, slnečné počasie. Škoda len, že v Hostupskom jazere /pri ktorom sa toto stretnutie 20 tisíc dánskych a 3 tisíc zahraničných skautiek a skautov konalo/, nebolo dovolené kúpať, len omočiť si nohy.

Bol veľký problém vybrať si z ponúkaných 72 // celodenných aktivít, veď bola jedna lákavejšia od druhej. Nakoniec sme to predsa len „vymákli“ dobre, boli sme nadmieru spokojní. Stihli sme dokonca i návštevu Kodane a rodiska rozprávkára Andersena - Odense.

-Aa-

*Foto Iva Kudrnová (2,3)
a Václav Rubeš (1,4,5)*

TÁBORY S PANEM MINISTREM

Vážení skauti,

nejdříve Vám chci poděkovat za vzorně připravenou dokumentaci k trase "Po junáckých táborech".

Navštívili jsme s panem ministrem následující tábory:

- Radenin (u Tábora) - Strženy u Radenina (ved. ing. Martin Doležal)

- Malý Jeníkov z Střmilova (u p. Doupníka)

- Stálkov - Lesní škola Bmo (Lili Štrofová)

- Sedlo (Skálová, Skála, Benešová)

Více se nedalo stihnout. Kromě tábora "Sedlo" nikde nečekali naši návštěvu, což bylo naším přáním.

Pokud bych shmul závěry ze všech návštěv, daly by se vyjádřit následovně:

1. Všude jsme viděli obětavé, zapálené pracovníky Junáka, vystupování a jednáním velmi skromné, přesto pyšné a hrdé na svoji práci.

2. Ekonomické zajištění táborů je na hranici udržitelnosti. Vybírané částky od dětí jsou minimalisovány jak to jen je možné.

3. Děti jsou spokojené, na junácké symboly hrdé. Jejich chování je bez závad, kázeň.

4. Celková atmosféra táborů velmi pozitivní.

5. Při žádné návštěvě nebyl vznesen požadavek větších finančních dotací. Pokud o těchto problémech probíhala diskuse, byla konkrétní, bez emocí, věcná a střízlivá.

6. Přístupy vedoucích byly v duchu "musíme si pomoci sami, jakékoli zlepšení záleží hlavně na naší práci" ... atd.

7. Naše návštěva byla všude přijata velmi vhodně, bez zbytečných okázalostí.

8. Každý tábor měl svoji charakteristickou atmosféru, což bylo zřejmě výsledkem mnoha faktorů. Společné bylo to, co jsem uvedl v předchozích bodech.

Náš výjezd byl ve všech směrech pozitivní. Ve smyslu uvede

pana ministra.

S pozdravem

Náměstek ministra školství,
mládeže a tělovýchovy ČR

V Praze dne 17. 8. 1994

TROCHA STATISTIKY Z LETOŠNÍCH TÁBORŮ

Podle došlých hlášení bylo letos:

1 672 táborů

42 902 tábořících dětí

49 783 tábořících celkem (včetně dospělých)

Tábory trvaly v průměru 16,7 dne,

112 bylo putovních a

21 zahraničních.

Nejvíce táborů se konalo v Jiho-
moravském kraji.

Průměrně tábořilo na 1 tábor 25,6
dítěte.

Na 1 dospělého vychází 6,2 dítěte.

-W-

Z tábora skautek a světlušek
z Holešova. Foto Ester Cholastová

Léto se Samsonem

/Ale nemyslí se tím to pivo/

Náš vodácký oddíl je děsně muzikální. Zpíváme a na kytaru hrajeme ve všech možných i nemožných situacích. A tak se nedivte, že když jsme zjistili, že Be-rounku, na které jsme letos tábořili, jede písničkář Jaroslav Samson Lenk a jeho

parta, naše srdce zaplesala. Když pak kapitán našeho oddílu zamluvil u starosty obce, kde se měl konat první Samsonův koncert, listky, jáslá jsme ještě víc. Když pak celý náš oddíl, samozřejmě v krojích, napochodoval před centrum kultury-hospodu, Samson jen zírál... a povídá našemu kapitánovi: „No to teda zírám!“

My jsme pak zase zírali na koncert, který byl více než úžasný.

Když se blížil konec, napadlo mne coby kronikáře, že by se šiknul nějaký Samsonův pamětní zápis. Bohužel kromě toaletního papíru, lístků na tramvaj a na vlak žádný papír nebyl. Až náš bystrozraký člen oddílu Hampi vystrachal recept na brýle. Na jeho čistý rub nám pak Samson napsal cosi úžasného:

Je to rád a je to fajn. Když vidím, že je někdo skautem a dobrovolně.

Když jsem byl malej, musel jsem být povinně pionýrem.

Jsem rád a je mi fajn, když vidím, že je někdo skautem a dobrovolně.

Samson Lenk

Housenka,

99. oddíl VS Žlutý květek Plzeň

Tábor plzeňských skautek. Foto Ida

Cariboo Písek

Ty první dny práce v tom úmorném vedru nám nemusí nikdo závidět, ale dnes po určitém čase se i na tyto trampoty zapominá a v mysl máme jen ty hezké chvíle.

Když jsme stavěli stožár, bránu a budovali si sedačky kolem táborového kruhu u ohně, to nám již bylo hej a bujela fantazie a um táborníků, či sedačka bude lepší.

Je pravda, že mnohdy musela přijít na pomoc ruka či rada vůdce tábora. Přirozeně, že sem tam zaznělo nějaké to "ouvej", když kladívko místo hřebíku našlo prst skautika, ale to již jinak nejde, každý začátek je těžký.

Někteří chlapci neměli nikdy možnost se s takovým nářadím jako je pila, sekýra, kladívko a kleště seznámit a dnes s těmito nástroji museli pracovat. Podle toho také některý ten zářez vypadal, a někdy bylo třeba více hřebíků, ale hlavní věc, že lavice či lůžko drželo. Důležité bylo, že to všichni chlapci zvládli, že si to sami zhotovili a že to též sami využívali a vážili si toho a byli na svůj výkon hrdí. Pro život jim to dalo jistě více, než-li kdyby přišli již k hotovému.

z dopisu Jestřába,
7. odd. Cariboo, Písek

Postřehy z letošního léta najdete také na stránkách R&R, OS a v rubrice Z vůdcova zápisníku. K táborům zahraničním se vrátíme v příštím čísle.

Z tábora 170. odd. Ze-hnje-she-kha,
Praha 1. Foto Káča

JDOU SOKOLSKÉ ŠIKY...

Stál jsem na vyvýšené podestě domu před náměstím Jana Palacha. Byl horký podvečer 3. července 1994. Zástup pražanů očekával předseletový průvod sokolů.

Po čtyřiceti letech mají sokolové pochodoval Prahou, aby demonstrovali všem příznivcům i pochybovačům, že Tyršovy myšlenky nebyly udušeny. Dokázat, že i v dnešní době strohého tržního hospodářství jsou lidé ochotni se nejen hlásit k národním a humanitním sokolským ideám, ale i věnovat peníze a značnou část svého volného času k nácvičce a uskutečnění 7. všesokolského sletu. Často jsem přemýšlel, zda má sokolský program naději se v dnešní době prosa-

dit. Jako příznivec forem skautské výchovy jsem se již mnohem dříve snažil udělat si jasno, proč jsem dal přednost skautingu. Přitahovala mě především větší volnost jedince a činnost v menším kolektivu - družině. Byl to pocit volnosti, ale také silný pocit soudržnosti díky dnům prožitým na táborech, cestách po vodě i horských hřebenech, schůzky v klubovně, večery u ohně. Cítil jsem se dobře ve společnosti, která se ráda potkávala s oddíly z různých koutů republiky, ale nepocítovala potřebu se příliš prezentovat veřejnosti.

Společnost, která hlásala životní zásady, podle kterých dokázala žít, ale také je hájit s plnou silou mladého člověka. Proti tomu mi připadaly sokolovny, cvičení a hromadná vystoupení pro veřejnost jakoby z jiného světa.

Ale teď tu stojím se svírajícím pocitem obav, aby se sokolům něco nezadrhlo. Cítím tu blízkost našich cílů. Uvědomuji si jejich nezastupitelnou úlohu v dobách národního obrození. Vzpomínám na otce, jak mi vyprávěl o legiích a o sokolech jako hybné páce v domácím i zahraničním odboji. Také si připomínám, že v dobách útlaku byl osud sokolů i skautů podobný. Jsou to organizace hlásající ideály demokracie. Jedna na národní, druhá na mezinárodní scéně.

A náhle tu byli. Šly jich tisíce malých holčiček i šedovlasých žen a mužů, nejen ze všech koutů republiky, ale i z ciziny, ze slovanských zemí, Evropy, Ameriky, Kanady, Austrálie. Rozjásaní, sami překvapení svou silou, procházeli davem vítajících pražanů. Opojná atmosféra provázená i slzami dojetí.

Dokázali to! Dokázali, že i v člověku padesát let formovaném totalitním režimem není jen touha setřást svěrací kazajku a prosadit se v závodech o vyšší životní úroveň představovanou kupní silou a blahobytem.

Bratři sokolové, není rozhodující, že na Strahovský stadion nastoupí vaše ještě prodlílejší šiky, ale vrátili jste na své místo jeden ze základních kamenů, na kterých se budovala naše demokracie.

Tomu všemu, co nás spojuje nazdar!

Oskar

SOKOL, SLET A SKAUTI

Na začátku prázdnin, jen co se v Praze vyrojily medové košile, mířící k nádražím a na tábory, byly vzápětí vystřídány mumrajem cvičenců, spěchajících den co den na Strahovský stadion.

Na letošním XII. sokolském sletě bylo možno potkat i mnoho skautů. Některé mezi cvičenci, malými i staršími. Jiné jen jako zvědavé diváky. A další v týlu, mezi pořadateli.

Vylučuje se navzájem skautská a sokolská výchova? Jestliže ne, tak v čem se liší? A co má společného? Zeptala jsem se na to bratra Macka,

čtyřiaosmdesátiletého skauta z Prahy, který cvičil na sletě s Věrnou gardou. Jaká vzpomínka Ti ze sletu zůstane? Neopakovatelná atmosféra masového strahovského vystoupení. Vnímám jsem ji třikrát v životě. Dvakrát v roce 1926, jednou při cvičení středoškolačků a podobně jako dorostenec libeňského Sokola.

la. Letos potřetí jako člen libeňské Věrné gardy.

A Sokol kontra Junák?

Sokol se skautováním se nevyklučuje, ale naopak se účelně doplňuje.

Z této myšlenky vyšel A.B. Svojsík, 50 let po založení Sokola (1862-1912), jako náčelník Středočeské župy Sokola.

Platnost této vůdčí myšlenky potvrdily moje vlastní zkušenosti od r. 1921, kdy jsem vstoupil do Sokola i Junáka.

Intenzivně jsem prožíval současná pravidelná cvičení i veřejná vystoupení v libeňské sokolovně, na cvičištích, volebalových hřištích, lyžařských tratích i v boxerském ringu se skautováním v klubovnách, na výletech, letních táborech a sjezdech i lesní škole.

Nikdy tato moje mimoškolní činnost nebyla v rozporu se školou - studoval jsem výborně.

V době nesvobody jsem si často připomněl svůj skautský slib, zvláště v něm obsaženou věrnou službu vlasti v každé době, spolu s bratry vychovanými ve skautských oddílech a sokolovnách. Domnívám se však, že pro úspěšnou budoucí činnost si vyžádá sokolská praxe více změn než skautská.

Chceš něco vzkázat čtenářům?

Zvláště těm, kteří jsou dnes rodiči a prarodiči, doporučuji aktivní činnost jejich dětí a vnuků ve skautských oddílech i sokolských jednotách k neustálému a tolik potřebnému posilování morálních a kladných lidských vlastností, které daleko převáží nějakou tu horší známku na školním vysvědčení nebo často problematické využívání volného času některými filmy nebo počítačovými hrami.

Foto Emil Fafek, Ludvík Baran a Káča Maxmiliána Johna, 101. stř. Praha 1 se ptala Káča

VŮDCE, zákon a para grafy §

V minulém - prvním čísle této rubriky jsme se zabývali **otázkami právního postavení Junáka a jeho právní subjektivitou**. Pro úplnost je však nutno se ještě krátce zmínit o tom, **jaké podmínky musí středisko jako právní subjekt splňovat, aby právní subjektivitu mohlo získat**. Touto problematikou se zabývá Řád zakládání oddílů a středisek. Předpokladem vzniku střediska je existence alespoň tří výchovných jednotek, tj. oddílů, smeček, rojů nebo kmenů. Každá tato výchovná jednotka musí mít nejméně dvanáct členů a jednoho činovníka, u kmenů rovněž a rangers pak osm členů a jednoho činovníka. Ke vzniku střediska je třeba souhlasu příslušné okresní, resp. obvodní rady. Teprve pak může středisko právní subjektivitu od příslušné okresní rady obdržet. Pokud v průběhu existence střediska dojde např. k tomu, že se počet výchovných jednotek sníží pod tři, přestává středisko právně existovat.

Středisko, které hodlá podnikat, musí mít dle zvolenou nejméně dvoučlenou revizní komisi, obsazenou funkcí hospodáře a registrován klub oldskautů (čl. 33 Řádu).

Ještě krátce **k problematice majetku Junáka**. Minule jsme si vysvětlili, že veškerý „skautský“ majetek patří Junáku - svazu skautů a skautek jako celku. Vlastnické právo středisek je - podobně jako jejich právní subjektivita - odvozené. V případě, že středisko nezanikne, ale přejde do jiné organizace, např. Pionýra, nemůže si svůj majetek vzít sebou automaticky. Tato problematika není řešena obecně závaznými právními předpisy, ale její úprava spadá do působnosti Junáka. Je věcí Junáka, zda umožní středisku, které přechází do jiné organizace, aby si s sebou vzalo nějaký majetek a středisko tedy potřebuje k takovému převodu majetku souhlas svého nadřízeného orgánu, tj. okresní rady. V případě, že se jedná o majetek větší hodnoty, např. nemovitosti, bude k takovému převodu nutný i souhlas ústředních orgánů Junáka.

V tomto a několika dalších číslech se budeme věnovat **otázkám trestní odpovědnosti vůdce a jeho zástupce, hospodáře, zdravotníka, rádce** apod. Nejprve si však musíme objasnit některé obecné pojmy a pak se budeme zabývat konkrétními případy trestní odpovědnosti.

- Co je to trestný čin?

Trestný čin je určité protiprávní jednání, jehož znaky jsou vymezeny v trestním zákoně, a které je společensky nebezpečné. K tomu, aby se jednalo o trestný čin stačí, aby stupeň společenské ne-

bezpečnosti byl větší než nepatrný. U mladistvých je tato hranice posunuta: stupeň společenské nebezpečnosti musí být větší než malý.

- Kdy vzniká trestní odpovědnost?

Trestní odpovědnost vzniká dovršením patnácti let (den patnáctých narozenin se nepočítá). Osoba starší patnácti let a mladší osmnácti let je osobou mladistvou a její trestní odpovědnost je snižena - např. poloviční trestní sazba, přičemž jí lze uložit trest odnětí svobody nejdéle v trvání pěti let, ve výjimečných případech pak v rozmezí od pěti do deseti let apod.; trestní odpovědnost vzniká dovršením osmnácti let. Osoba mladší patnácti let trestně odpovědná není a nelze ji trestně stíhat. Trestně odpovědnou může být pouze osoba fyzická a nikoliv organizace Junák, či skautské středisko.

- Jaké jsou předpoklady vzniku trestní odpovědnosti?

Prvním předpokladem je věk alespoň patnácti let, jak již jsme si řekli výše. Druhým předpokladem pak je přičetnutí se pachatele, to znamená, že pachatel v daném okamžiku dovedl rozpoznat následky svého jednání a dovedl své jednání ovládnout. Ke vzniku trestní odpovědnosti je dále nutné porušení určité právní povinnosti stanovené právním předpisem - např. předpisy hygienickými, dopravními, předpisy o bezpečnosti práce apod., způsobení určitého následku, např. škody na majetku, újmy na zdraví aj. a konečně pak vztah příčinné souvislosti mezi tímto porušením právní povinnosti a škodlivým následkem. Nezbytným předpokladem je i zavinění které může být ve formě úmyslu, nebo nedbalosti. Nás jako skautské vůdce bude dále zajímat především zavinění nedbalosti, tj. - zjednodušeně řečeno - případ, kdy pachatel nechce způsobit škodlivý následek, ale svou lehkomyšlností, neopatrností aj. škodlivý následek způsobí.

Vymezili jsme si některé obecné pojmy z trestního práva. Nyní již můžeme přejít ke konkrétním případům trestní odpovědnosti.

- Kdo všechno může být trestně odpovědný při práci s dětmi?

Víme již, že trestní odpovědnost začíná od patnácti let. K posouzení trestní odpovědnosti konkrétní osoby je třeba vždy vycházet z okolností daného případu, avšak obecně lze říci, že dojde-li při naší práci k jednání, které je v rozporu s trestním zákonem, může být za ně trestně odpovědný jak vůdce oddílu, tak i jeho zástupci a rádci, pokud jsou starší patnácti let. Pachatelem trestného činu je totiž vždy ten, kdo trestný čin spáchal. Neplatí tedy pravidlo, že „za všechno může vůdce“ - trestně odpovědných může být i více osob současně, např. vůdce společně s šestnáctiletým rádcem apod.

- Čím je tato trestní odpovědnost dána?

Zde je nutno si uvědomit jednu důležitou věc. Za výchovu dětí a za jejich jednání jsou odpovědní jejich zákonní zástupci, což jsou zpravidla rodiče. V okamžiku,

kdy rodiče přihlásí dítě do oddílu, přebírá tuto odpovědnost na oddílových akcích (tj. táborech, výpravách, oddílových a družinových) vůdce, případně další osoby, a to proto, že rodiče nám tímto okamžikem dítě svěřují do naší výchovy a zároveň berou na vědomí, že dítě bude „podléhat“ pokynům těchto osob. Zjednodušeně řečeno, trestní odpovědnost vůdce vzniká od té chvíle, kdy dítě překročí práh klubovny.

- Může být vůdce, popř. jeho zástupce nebo rádce trestně odpovědný i za výchovu dětí a mládeže?

Ano, může. Závažné nedostatky ve výchovné práci s mládeží mohou být v rozporu nejen se skautskými zákony a s činovníckým slibem, ale také s trestním zákonem. Trestní zákon na tyto případy pamatuje nejméně dvěma trestními činy: ohrožování mravní výchovy mládeže (§ 217 tr. zák.), kterého se dopustí ten, kdo vydá (ať úmyslně nebo z nedbalosti) osobu mladší osmnácti let nebezpečí zpustnutí tím, že ji umožní věst zahálčivý nebo nemravný život, nebo ji k takovému životu svádí, dále pak podávání alkoholických nápojů mládeži (§ 218 tr. zák.), kterého se dopustí ten, kdo soustavně nebo ve větší míře podává alkoholické nápoje osobám mladším osmnácti let. V úvahu pak přichází i trestný čin týrání svěřené osoby (§215 tr. zák.), kterého se dopustí ten, kdo jak už vyplývá z názvu, týrá osobu, která je v jeho péči nebo výchově. Jen pro dokreslení: u trestného činu ohrožení mravní výchovy mládeže je trestní sazba od dvou let, u podávání alkoholických nápojů mládeži do jednoho roku a u týrání svěřené osoby od šesti měsíců do tří let, případně pak za splnění dalších zákonných podmínek od dvou do osmi let. Domnívám se, že není nutné blíže rozebírat, co všechno lze pod tyto tři trestné činy zahrnout, každý si jistě může udělat představu sám. Pro úplnost je nutno dodat, že trestným činem je i ohrožování mravnosti (§ 205 tr. zák.), kterého se dopustí ten, kdo uvádí do oběhu, rozšiřuje nebo činí veřejně přístupnými různá pornografická díla, nebo jiné předměty ohrožující mravnost.

S ohledem na závažnost této problematiky bych se ještě chtěl ve stručnosti zmínit o otázce drog. To, jestli někdo užívá drogy sám, je jeho soukromou věcí, avšak je trestné to, když někdo svádí jiného k zneužívání takové látky nebo ho v tom podporuje nebo zneužívání takové látky jinak podněcuje nebo šíří. Jde o trestný čin toxikomanie (§ 188 a tr. zák.), u kterého je v případě, že jej pachatel spáchá vůči osobě mladší osmnácti let, trestní sazba až do tří let. Trestné je i to, když pachatel takové látky vyrobí, doveze, jinému opatří nebo pro jiného přechovává.

Mgr. René Fischer - Fiša

Milí čtenáři, máte-li nějaké dotazy k tématům již probraným nebo vás zajímá něco, co se týká konkrétních případů, napište na adresu:

redakce Skauting, Ústředí Junáka,
Senovážné nám.24,
116 47 Praha 1

Pokusíme se na vaše otázky odpovědět v nejbližším čísle. redakce

VLČATA A SVĚTLUŠKY PŘEKYPOVALY ELÁNEM

Ústřední kolo 2. ročníku závodu vlčat a světlušek "O putovní totem náčelníka" a "O putovní vlnku náčelníka" proběhlo ve dnech 23. - 25. 9. 1994 v Hrachově.

Uspořádala a organizovala je z pověření NDK a NCHK okresní rada junáka Příbram a musíme říci, že se svého úkolu zhostila na výtečnou.

Zasluhou pořadatelů účastníci byli spokojeni a kromě diplomů, odznaků a cen si odváželi i příjemné a radostné zážitky. V rámci Ústředního kola proběhla také soutěž ve zpěvu a v rukodělných pracích (nezapočítávané do závodu).

Hojně byly navštíveny "lunaparky", kterými se pořadatelé velice zavdali malým účastníkům, kteří doslova nevěděli "kam dříve skočit", protože se chtěli zúčastnit všeho.

My dospělí jsme na Ústředním kole měli "smíšené" pocity. Jednak nám bylo líto, že již nejsme ve věku světlušek nebo vlčat, abychom se toho všeho také mohli zúčastnit a jednak jsme měli velikou radost z toho, s jakým zápalem, soustředěním a kázní všechny hlídky závody a s jakým zaujetím, chutí a radostí se zúčastnily ostatních soutěží i zábavného programu. Nejinak tomu bylo i u táborového ohně. Tu atmosféru, která vládla po celé tři dny, nejde popsat, to se musí prožít!

Díky všem vůdkyním světlušek a vůdcům vlčat. Jejich úsilí a obětavá celoroční práce v rojích a smečkách byla v Ústředním kole viditelná. Opět jsme ve

výchově našich nejmladších postoupili o kousek dál. Ku prospěchu českého skautingu!

Krásnou atmosféru Ústředního kola umocňovala přítomnost sestry náčelní DK - Jarky Peškové, bratra náčelníka CHK - Zdeňka Hájka, bratra starosty ÚRJ Jiřího Navrátila i zástupce WOSM bratra Erika Franka. Zajímavé bylo, že nám bratr E. Frank nevěřil, že to vše, co vidí na Ústředním kole, je výsledek práce dobrovolných pracovníků. Pracovníků, kteří pracují s dětmi bez nároku na finanční či hmotnou odměnu, a že to není práce placených profesionálů. Věříme, že se nám br. E. Frank podaří přesvědčit.

Co říci na závěr:

Ústřední kolo 2. ročníku závodu světlušek a vlčat 1994 - Hrachov opět prokázalo, že tam, kde střediskové rady Junáka věnují pozornost a péči nejmladším skautům - světluškám a vlčatům, kde pověřují práci se světluškami a vlčaty ty nejlepší vůdkyně a vůdce - tam jsou výsledky velmi dobré a přívětiv do řad skautů a skautek je zajištěn. Rovněž ÚK prokázalo, že trochu vyšší požadavky na znalosti a dovednosti světlušek a vlčat jsou oprávněné a prospěšné. Vyžaduje to však i vyšší znalosti a dovednosti vůdkyň a vůdců.

Nedá se říci, že ústřední kolo bylo bez недостатků. Nebylo. Klady však daleko převažují. Budeme se snažit, aby v příštím, třetím ročníku závodu v roce 1996 bylo nedostatků ještě méně. Podaří se nám to, když budeme znát názory vás - vůdkyň a vůdců. Budeme rádi, když nám je sdělíte.

Děkujeme všem pořadatelům, organizátorům, rozhodčím a hlavně doprovodům hlídek. Vy všichni jste měli podíl na velmi dobrém průběhu Ústředního kola. Ve třetím ročníku v roce 1996 máme na co navazovat. 1. ročník v Potštejně a 2. ročník v Hrachově "nasadily" latku pro organizátory a pořadatele i pro Odbory vlčat a světlušek dosti vysoko. Ať žije třetí ročník!!

*Milena Mužíková - velitelka
závodu světlušek*

Jan Kříž - velitel závodu vlčat

*Fotografie
z okresních kol 1994 Sir a Windy*

VÝSLEDKY ÚSTŘEDNÍHO KOLA ZÁVODU O PUTOVNÍ VLAJKU NÁČELNÍ - 1994

HRACHOV OKR. PŘÍBRAM DNE 24. ZÁŘÍ 1994

"O PUTOVNÍ VLAJKU NÁČELNÍ" SVĚTLUŠKY

pořadí	název oddílu	výsled. čas	celkem bodů
1.	10.roj Bílá Hora Praha	0.41.00	300,0
2.	1.divč. Obecnice	0.43.07	299,0
3.	3.divč. Místek	0.41.14	292,0
4.	1.divč. Volyně	0.44.55	285,5
5.	28.odd. Újezd nad Lesy	0.48.55	285,5
6.	8. oddíl Příbram	0.51.54	266,0
7.	Radim	0.46.43	262,5
8.	13.Brno	0.47.20	259,5
9.	3.divč. odd. Aš	0.48.50	257,5
10.	Pagoda Nový Jičín	0.49.45	253,5
11.	Písek Stínadla	0.51.50	253,0
12.	Jablonec n.N. Křišťál	0.56.55	251,5
13.	Ještěrk Domažlice	0.53.55	247,5
14.	Liberec žabčický Maják	0.54.57	247,0
15.	1. roj Zatec	0.54.11	239,5
16.	Slatiňany	0.52.51	239,0
17.	Bystřice p. Hostýnem	0.56.55	236,5

"O PUTOVNÍ TOTEM NÁČELNÍKA" VLČATA

pořadí	název oddílu	výsledný čas	celkem bodů
1	Česká Třebová	0:46:00	319.5
2	Ostrov Stopa	0:43:34	312.0
3	Zlín 51. smečka	0:42:12	305.0
4	Domažlice 1.oddíl	0:51:43	285.0
5	Beroun 2.chlapčeský	0:46:31	283.5
6	30. smečka Liberec	0:49:21	267.5
7	Vyškov	0:55:45	267.0
8	Volyně	0:52:48	266.5
9	Nový Jičín, 1.smečka	0:55:02	266.0
10	Protivín Blanice	0:48:07	265.5
11	Nový Jičín, 2.smečka	0:56:13	265.0
12	Háj ve Slezsku	0:54:42	256.5
13	Luže	0:59:19	254.0
14	80. smečka Praha 10	0:52:28	252.5
15	Ratboř Modrá želva	0:55:21	252.5
16	Jantar Kaplice	0:54:33	241.0
17	Česká Lípa 2. smečka	0:52:00	222.0
18	315. smečka Praha 6	0:57:32	213.0

Židovství, taoismus a šintoismus, hinduismus a buddhismus, křesťanství a islám. Pět hlavních náboženství světa. Dnes se pokusíme v tomto seriálu pokračovat.

NÁBOŽENSTVÍ ČÍNY

1. Historie

Najít počátky náboženství Číny je úkol velice nesnadný. Z dochovaných písemností můžeme usuzovat, že původní čínské náboženství bylo monoteistické s lidovými polyteistickými prvky, zaměřené na osobního boha Tien Šang-ti (Pán nahoře). Později byla transcendentní skutečnost vyjadřována jako neosobní, neteistická výrazem Tien (Nebesa). Z nejstaršího čínského náboženského textu, knihy I-ťing (Kniha proměn) pocházející asi z konce 12. století před naším letopočtem, vyplývá, že již v této době bylo čínské náboženství rozvinutým, literárně fixovaným náboženským systémem. V klasických knihách se ovšem náboženství mísí s filosofií a s poznáváním přírody.

V šestém století před naším letopočtem se objevují dvě reformátorské postavy, Kchung fu-c' (Konfucius) a Lao-c' (Lao-tis), kteří formují dva velké nábožensko-filosofické systémy - konfucianství a taoismus.

Z hlediska pojetí člověka v konfucianství je důležité období od 3. století před naším letopočtem do 9. století našeho letopočtu, kdy probíhá spor o pojetí lidské povahy - je-li nejněmější povaha člověka dobrá či špatná. Během tohoto období se konfucianství (a stejně i taoismus) musí vypořádat s vlivem buddhismu, který do Číny přišel v prvním století našeho letopočtu.

Taoismus mezitím prochází úpadkem a postupně do něj pronikají všemožné fantastické názory z oblasti lidového polyteistického náboženství, až ztrácí svoji původní filosoficko-mystickou podobu. Nositelem duchovních tradic učení Lao-c'-se staly poustevny, které v Číně zanikly až rozeháním poustevníků v padesátých letech našeho století. Téměř všechna vyšší duchovní praxe taoismu byla asimilována Čchan (Zen) buddhismem. Avšak také konfucianství zejména v období mezi 14. až 17. stoletím přejímá od taoismu techniky meditace v sedě a učení o podstatě jednotě člověka s veškerou přírodou. V této době se také vytváří oficiální konfucianský kánon, používaný až do roku 1912 v čínském byrokratickém systému (zejména na systém obávaných veřejných zkou-

šek). V 60. letech našeho století byla obě náboženství v Číně pronásledována a udržela se v Hongkongu, na Taiwanu a v čínských komunitách v USA. Mimo Čínu se konfucianství výrazněji uchytilo v Koreji a v Japonsku, kde mělo počátkem tohoto století rozhodující vliv na vznik ideologie válečných výbojů.

2. Písemné zdroje náboženství Číny

Základy konfucianství jsou obsaženy v pěti "ťing" neboli kanonických knihách, z nichž autorství prvních čtyř je připisováno Konfuciovi. Stejně uznávané jsou i tzv. klasické knihy, v nichž je obsaženo učení Konfucia a jeho žáků.

Kanonické knihy:

I-ťing (Kniha proměn)

Ši-ťing (Kniha poezie)

Šu-ťing (Kniha dějin) - dokumenty,

zákony

Čchun-čchou (Jaro a podzim) -

-kronika státu Li

Li-ťing (Kniha obřadů) - předpisy, etika,

kult předků

Klasické knihy:

Lun-jü (Rozprawy)

Ta-süe (Veliké učení) - výroky Konfucia

Čung Jung (Nauka o středu)

Meng-c' šu (Menciova kniha)

Vzhledem k tomu, že obě velká čínská náboženství vycházejí ze stejných základů, je Kniha proměn (I-ťing) také jedním z písemných zdrojů taoismu. Z ní vycházel Lao-c' při sepisování knihy Tao-te ťing (Cesta a její moc), v níž jsou položeny základy taoismu. K dalším písemným zdrojům taoismu se počítá Čuang-c' (kniha mistra Čuanga) a taoistický kánon Tao-cang.

3. Vztah k transcendentní skutečnosti

Transcendentní skutečnost v konfucianství je vyjádřena jako Tien (Nebesa), ovšem Tien je neosobní, všudypřítomný, skrytý a neurčitelný univerzální princip oproti osobnímu pojetí transcendentní skutečnosti například v křesťanství.

Taoismus nechápe Nebesa na rozdíl od konfucianství jako nejposlednější a nejvyšší, všepřesahný princip. Nebesa, ale i Země a konečně i živi tvorové podléhají neustálému střídání a proměňování. Tím, co stojí nad tímto řádem neustálých proměn je neměnné (ale i ve své podstatě neuchopitelné a nepoznatelné) Tao. Samé slovo Tao používá Lao-c' víceméně z nouze, protože nenalezl vhodnějšího výrazu pro vyjádření onoho "velkého". Slovo "tao" znamená cestu vedoucí k nějakému cíli, cesta mající význam a smysl.

4. Vztah ke člověku

Základním rysem konfucianství je přiklon ke člověku a k praktickému životu (člověk je ve své nejněmější podstatě dobrý). Proto je také celá Konfuciova nauka v zásadě etikou a zároveň i společenskou naukou či politikou, neboť Konfucius člověka nazará vždy v kontextu rodiny, společnosti a státu. Ideálem není asketický světec odvrácený od světa, ale zralý mudrc, který ve všem zachovává pravou míru, který se vyznačuje ustavičnou sebevýchovou, mravní vážností ve všem konání a upřímností

v jednání s bližními. Postavením ani hmotnými statky nepohrdá, ale je schopen se jich vzdát v zájmu svých mravních ideálů. Dobro oplácí dobrem, špatnosti čelí spravedlností. Tím, že formuje svůj vlastní charakter, napomáhá jej formovat i druhým. Tak také napomáhá společnosti, aby došla cíle - blaha všeho lidu.

Obdobně jako v konfucianství má i v taoismu člověk usilovat o pravý střed - nemá být ani asketou, ani člověkem závislým na tomto světě. Na rozdíl od Konfucia však Lao-c' učí, že člověk má žít a působit v tomto světě, avšak tak, aby zároveň vnitřně nebyl z tohoto světa. Člověk musí mít na paměti: "Říši svatosti je tvé nitro a nikoli to, co těší zrak." Základem etiky taoismu je prostota.

5. Jak chápou svět

Konfucius je ve svém učení, co se týče chápání vnějšího světa, zdrženlivý. V podtextu zaznívá jistá skepse: "Jak můžeme chápat svět, když nechápeme sami sebe?". Abychom mohli pochopit svět, musíme začít sami u sebe. Na prvním místě Konfuciovy nauky ovšem stojí blaho všeho lidu a vše co nesměruje k tomuto cíli (tak trochu to platí i o chápání světa) je bráno jako podružné. Pro taoisty je svět neoddělitelný od člověka, lidský život je nedílnou součástí světa. Nelze proto beztržně zasahovat do řádu světa - každé narušení složitých vztahů, jimž dobře nerozumíme může mít katastrofální následky. Taoisty nezajímá, jak byl svět stvořen, protože věří, že Tao působí spontánně, nikoliv podle nějakého plánu.

6. Čím jsou čínská náboženství zvláštní?

Na konfucianství je bezpochyby zvláštní to, že se spíše než náboženství podobá filosofickému systému. Konfuciova nauka je ve své podstatě zaměřena na vztahy mezi lidmi, na vztahy ve společnosti. Další zvláštností konfucianství je to, že vykonavatelé obřadů v minulosti nebyli kněží, ale úředníci, kteří na základě státních zkoušek zastávali všechna dostupná místa státní i provinční správy.

Lao-c' se ve svém učení staví proti moralce a ctnostem, které hlásá, a také proti kultuře a jejím statkům. Morálka bere člověku bezstarostnost a přirozenost, čini jej příliš uvědomělým a účelovým. Namísto morálky staví Lao-c' pojem "te", což značí život v jeho původní, z Taa vycházející síle. Vládnot bychom měli tak, abychom nezasahovali do běhu věcí, aby Tao mohlo nerušeně působit skrze nás. Taoismus je ovšem zajímavý také tím, že filosofie Lao-c' tvoří jen menší část celého náboženského systému. Větší část je tvořena filosoficko-lékařským a alchymistickým esoterismem, stejně tak i obřady od lidových až po ty nejpropracovanější. V jistém smyslu lze taoismus srovnávat s platónskou tradicí, která má také tisíc tváří.

Marek Bárta

Literatura:

Mircea Eliade, Ioan P. Culianu: Slovník náboženství (Český Spisovatel, Praha 1993)

Jiří Navrátil: Ve světě taoismu (Avatar, Praha 1992)

Hans Joachim Störing: Malé dějiny filosofie (Zvon, Praha 1993)

IDEÁLNÍ VŮDCE KMENE RS

Především nezaměňujeme vůdce kmene, kteří dokáží významně pomoci při přípravě různých akcí: Tito lidé umí zajistit sál, umí připravit různé hry, umí vyřešit různé "delikátní problémy", případně dokáží zabrat, když se jedná o těžkou práci; ale i když jsou tak výborní, ne vždy dokáží vést kmen RS. Kdybych měl načrtnout postavu ideálního vůdce kmene, řekl bych, že by měl mít jednak vlastnosti přirozené, jednak vlastnosti nadpřirozené.

Vlastnosti přirozené by měl mít tyto:

- nebýt nikdy unaven;
- být velkorysý, zvláště v rozdělování vlastního volného času;

- být vyrovnaný - nezanedbávat vlastní povinnosti (v rodině, v práci, ve škole,...)
- umět být sympatický, což neznamená být dobrák, brát na sebe povinnosti jiných či umět vyprávět vtipy, ale především umět se vcítit do postavení osob, které máme před sebou, umět pochopit, co se jim líbí a vědět jak se podle toho chovat;
- být schopen druhé obdarovávat, aniž by požadoval něco pro sebe nebo si stěžoval, že jini stále něco požadují, ale nedávají nikdy nic, nebo jen velmi málo;
- umět při práci používat vlastní rozum;
- mít vůli stále se vzdělávat, doplňovat své vědomosti;
- být disciplinovaný, to znamená umět přizpůsobit program kmene tak, aby odpovídal programu skautského hnutí v daném regionu;
- mít fantazii

- mít organizační schopnosti.

A jeho nadpřirozené vlastnosti by měl být takové:

- neochvějná naděje;
 - autentická láska;
 - pokora, ale pravá pokora;
 - u věcí živá víra, prožívaná prakticky tak, aby byl dobrým svědkem víry náboženství, které vyznává.
- Někdo může namítnout, že vůdci RS takového typu, který jsem zde popsal, neexistují. To je pravda, ale připomínám, že jsem popsal vůdce ideálního. Vlastnosti přirozené i nadpřirozené, které jsem popsal, jsou zcela, nebo zčásti dary, které každý z nás v nějaké míře má od narození. Snad ani nevěříme, nebo si nemyslíme, že je možno tyto dary rozvíjet a že to je právě úkol formace vůdce RS

Z časopisu Naim 2/94
vybral a upravil Marek.

Bitva Unie a Konfederace

Byl pátek večer 10. září 1994. Na základě všeobecné mobilizace se začali sjíždět na Jelení louky v Hostýnských vrších bojechtivi vojáci obou stran v dobových uniformách a s dobovým vybavením. Nechyběli ani markytánky a indiánští zvědové. Sjelo se zde přes sto kamarádů - vyznavačů tohoto období americké historie z řad roverů a rangers, trampů a jiných příznivců.

Nastalo krásné ráno. Již od kupření bylo cítit bojovou náladu v obou táborech, ležely se kolty a šavle, nabíjel se kanón, bohužel jediný v ležení, kontroloval se munice (zavařovací gumičky), zněly povely, z esůsů voněla káva a houbové speciality. Kolem desáté hodiny dorazili oba velící generálové do svých ležení, kde jim byl vzdán hold nástupem mužstev. Za Unii Kšandák a za Konfederaci Velbloud.

Začaly se horečné přípravy obou stran k bitvě, Konfederátů se sjelo letos více než Unionistů, takže stav mužstev nebyl zrovna vyrovnaný. Každá strana začala tajně rozvíjet svou taktiku boje.

Pak se sešli velící zástupci obou stran k poslední úmluvě a s výzvou ke složení zbraní.

A začala bitva, která trvala 4 hodiny. Ani jedné straně se nepodařilo zmocnit se vlajky protivníka, která byla umístěna v okruhu 5 km od linie bojiště. Přece ale jenom měli návrh Konfederátů, kteří páliili na vše co se hnulo...ale i přes velké ztráty Unionistů udržela se u jednotek bojová nálada až do konce.

Po ukončení boje v terénu následovala podivná jako ze starých filmů, kdy proti sobě šly řady neohrožených bojovníků se svými generály v čele na boj muže proti muži; střelba, třeskot šavlí a ryk jakoby raněných se rozléhaly po celém okolí (celý soubor měl takový úspěch, že se musel tříkrát opakovat).

Za padlé byla sloužena polní mše polním kurátem Unie, který je vyprovodil za zvuku čestných salv na poslední cestu. Následoval odpočinek a výdej stravy mužstvem, které pilně vařily markytánky obou táborů - převážně houby na všechn způsob. Večer byl zapálen oheň, kde se sešli všichni bojovníci

v dobré náladě a družně debatě bez ohledu na to, ke které straně patří. Zazněly hymny obou stran - Montgomery a Krutá válka.

Přišlo na řadu i odměňování a vyznamenávání nejudatnějších mužů obou stran...

Byla dohodnuta další, již 3. Bitva Unie a Konfederace v květnu 1995 na Helfštynsku.

Jsou vítáni i další, kteří se přidají a mají rádi recesi.

Aleš Cepek - Kšandák

Roverské pěšiny

(Ladislav Rusek - Šaman)

Jeden z útlých žlutých sešitků FONSu skrývá v sobě zajímavé zamyšlení známého olomouckého grafika Ladislava Ruska - Šamana (nar. 1927). "Tyto kapitoly jsou určeny roverům a oldskautům obojího rodu... Sepsal jsem něco málo z toho, co upřímně cítím...", říká v předmluvě. Roverské pěšiny jsou zamyšlením nad poutí člověka životem, nad neutěšeným stavem společnosti kolem nás, v níž žijeme. A jak tedy v ní máme žít? Dovoluťe ocitovat několik závažných myšlenek z tohoto dílka:

- *Neputujte pragmaticky jen za úspěchem... spíš za ideálem, za světlem Poznání, za vyšším a lepším lidstvem - jedním z vyjádření těchto ideálů je krásná Setonova povídka "Stoupání na horu".*

- *Nemůžeš-li najít dostatečně dobrý kolektiv - oddíl, družinu, kmen, partu přátel - buď raději sám. S knihou... se svými zápisky, s Přírodou-učitelkou.*

- *Ryješ svůj monogram do kůry času? Vyrýj svůj monogram - svou práci, svůj dílem, svým příspěvkem k velkému společnému dílu lidstva. Skauting a roving jsou...tvůrčími dílnami hodnot.*

Část knihy - proložená autorovými básněmi - je věnována oslavě putování, i s jeho nesnáze a odkláním. Najdeme zde i zamyšlení nad vztahy skautingu a rovingu k historii, k ekologii a k Lesní moudrosti. Lesní moudrost znamená v Šamanově pojetí citlivý, správný vztah k přírodě, úctu ke všemu tvorstvu a moudrý a mravní život v přírodě a s přírodou.

Českí a moravští skauti opět na Sitne

V horčích augustových dnůch přišli po roku na Sitno opět pracovat a pomáhat naši zahraniční přátelé. Dodržují tak tradici, kterou začali dávnejšie, ešte za pôsobenia Jána Truchlíka na Sitne.

Aj keď viacerí z tejto skupiny boli prvýkrát v tejto lokalite, duch priateľstva, pracovitosť a zmysel pre pozitívne hodnoty nevymizli.

Pomáhali pri práci so senom, namáhavých terénnych úpravách v priestoroch hradu, tiež pri konzervačných prácach na zvyškoch hradného muriva. Ani nadpriemerné horúčavy neboli pre nich prekážkou. Pracovali bez nároku na odmenu a z pohľadu nezainteresovaného človeka "pre cudzích a na cudzom území". Takéto pojmy však do ich slovníka nepatria. Každý, kto sa s nimi zhováral a pracoval, pocítil blízkosť človeka - priateľa, pre ktorého sú cudzie nacionalistické bariéry...

Peter Šašov

Úryvek ze Štiavnických listov

Děkuji všem, kteří přijeli - ze Vsetína, Benešova, Hořic v Podkrkonoší a Prahy. Ahoj za rok!

Káča

COUNTRY BÁL R&R

se koná tradičně v první prosincovou sobotu, 3. 12. 1994, od 19 do 02 hodin, tentokrát v KD EDEN, U Slávie 1, Praha 10.

Je opět součástí SEMINÁŘE pro R&R, který nás tentokrát zavede na poněkud méně tradiční témata na cestě do života. Přednášky začínají 3.12. v 9 hodin v posluchárně rehabilitační kliniky na Albertově. Pro zájemce je možno zorganizovat další program na pátek a neděli (památky, promítání z R&R expedic, apod.), pokud se ihned ozvete redakci - tel. 02/ 24 102 268, 24 102 415, 24 102 248.

Káča, Miša a Ondra

V letošním létě se vypravilo několik roverských kmenů za stejným cílem - na Podkarpatskou Rus. Po stopách prvorepublikových skautských oddílů i hrdinů knížek Ivana Olbrachta.

ZEMĚ ZASLÍBENÁ

Jsou lidé, pro něž je mapa pouhý prostředek k cestování, čistě účelová pomůcka, která vás, když to umíte, zavede k cíli. Někomu připomíná nepříjemné učení značek do skautské stezky, pro jiného je jenom nepřehlédnou zrnitý čar. Pro mne je mapa krásná kniha. Umělecké dílo popisující krajinu. Čtení na celý večer, při čemž se můžu toulat vzdálenými zeměmi, zapojit svoji představivost i znalosti, jak o mapách, tak o té určité zemi.

Ta mapa byla hodně stará. Na začátku okrajích, kam se psaly zemské názvy stálo napsáno: Galizien, Ungarn, přetiskem bylo pod nimi vysázeno: Polsko, Země Podkarpatskoruská. Rozložil jsem si na stůl několik generálek, které jsem kdysi zakoupil v antikvariátu, hlavně pro ta jména. Na tvrdých deskách bylo možno číst: Mukačevo- Caraii Mari, Chust-Satmar, Jasina-Maramaros Sziget. Přiliš mnoho cizích jazyků na to, že to byly mapy Republiky Československé. Mám rád příběhy vonící po zašlých časech i účtu před názvy znějící téměř orientálně, a tak jsem četl.

Byl to zapomenutý příběh o Lesním království v opuštěných horách. V těch jménech Pop Ivan, Turkul, Hoverla, Tataruka... jakoby oživaly zašlé časy. Jak vzdálené a přitom tak blízké znějí nám jména vesnic: Jasina, Bohdan, Koločava... Četl jsem o životech chlapců kosících trávu kdesi na poloninách, o dívkách s dlouhými copy a očima jak trnky, zrající podél cest v dolínách. Slyšel jsem jasné zvonění kos a dívčích hlasů. Do nich se prolínalo šumění větru na souvratích, na píšťalkách stepní trávy hrál nápěv balady o posledním karpatském loupežníkovi. Blížilo se léto, vzduch jara se naplnil, tulácká krev se vařila ve školních lavicích, oči krájely teplej vzduch za otevřeným oknem, aby si prostoupily cestu někam daleko, pryč z rozpálených zdí a kominů. Tam někde se rozprostírá Lesní království, odtud se ozývá volání těch kouzelných jmen, které už změnilo pouhé snění v činy. Už bylo jasné, kam bude směřovat letošní expedice.

Nebylo jednoduché, a v mnoha případech ani úspěšné, přesvědčovat rodiče, vysvětlovat poměry v zemi, která je ekonomicky nejslabším státem v Evropě, odkud slycháme zprávy o přepadeních, podvodech a mafii, kde však hluboko v horách sídlí ještě srdečné, nezkazečné moderní civilizaci, kde k sobě lidé

mají mnohem blíž, i když třeba žijí na samotách vzdálených od sebe několik desítek kilometrů.

Nakonec nás bylo devět. Vyřídili formality k vycestování je zážitek vskutku ukrajinský, ale vše vyšlo a tak jsme v pátek 26. července přešli slovensko-ukrajinskou hranici autobusem z Košic do Užhorodu.

Přejezd hranice je vstupem do jiného světa. Špinavé příměstí Užhorodu, spousty aut většinou sovětského původu, troubení, drkotání kol po rozježděných ulicích. Idylická představa země pod Karpaty dostává trhliny. Uspěchané autobusové nádraží, žebrající děti, nádražní povaleči, vexláci - průnik "západní civilizace" do nepřipraveného městečka pod horami. V pouličních stáncích prvních zbohatlíků můžete koupit, nač si vzpomenete. Je libo coca colu, české žvýkačky, želvy Ninja či jiné zbytečnosti? Ale prosím, když zaplatíte příslušný finanční obnos, budete je mít. Platit možno v dolarech, korunách, při trochu nevýhodném kurzu i v ukrajinských karbovancích. Pravda, místního důchodce by přišel balíček žvýkaček na desetinu platu, ale byznis je byznis.

Vyměnili jsme každý 3 dolary v nádražní bance a obdrželi jsme dohromady milion karbovanců. Ukrajinské kupony/karbovance/ jsou platidla, která připomínají spíše žetony z dětské hry, než platné bankovky. Několika obrázky jsme zaplatili průvodci na dráze Užhorod-Mukačevo, poté co jsme bezvýsledně vystáli frontu u pokladny na lístky. Vlak sice již první republiku nepamatoval, i když neurčitá barva vagonů zalepených od sazí a prachu z náspů by tomu odpovídala, zato ji pamatovali někteří cestující, kteří s námi na toto téma ochotně povíдали a vzpomínali. "Za Čechů bylo dobře", říká babička, která vypadá, že ví co mluví, neboť její zkušenost sahá ještě hluboko do Uherské monarchie. "Nejhorší to bylo za Maďarů a nejlepší za Brežněva." ozývá se jiný názor "a ještě horší je to teď.", poznamenává asi třicetiletý muž. Domlouváme se trochu ukrajinsky, slovensky, rusky i česky, sociologický průzkum je opravdu zajímavý, neboť jenom ve vlaku jsme přišli do styku se šesti národnostmi. Prý jich tu žije dohromady 26. Etnika si většinou drží svoji svébytnost a liší se zejména názorově.

Rychlost 20 km/hod, kolem zrají vinice a voní Podkarpatská nížina. Děti sedí venku na schůdkách, tam zřejmě průvodci nechodí. My sedíme na dřevěných lavicích ve vagonu, obklopeni jutovými pytli a koši našich spolecestujících. Ru-

sin neurčitěho věku nás žádá o vodu, dává napít slepici, kterou veze v proutěném koši, a která horkem už ani nekdá. Čím více se vzdaluje šedivé město, je krajina klidnější, příběhy z map se zdají být jasnější, stejně jako hory, které se rýsují na obzoru.

Vystupujeme v Chustu, městečku na soutoku Velkého Agu /Rika/ a Tisy, dál pokračujeme udýchaným autobusem. Venku opadá polední žár, stoupáme údolím Tisy k Rachovu. Krajina solných jezer a vinohradů se změnila ve zvláštnou pahorkatinu, za zády máme rozeklané hřebeny rumunských Karpat, před sebou vysněnou zemi Lesního království. Rachov. Obrovská vesnice posázená po stránkách údolí při soutoku Černé a Bílé Tisy. Smýváme pot a prach z cesty, zdravíme pohádkovou babičku s holi a batohem. Pomalu se stmívá.

Ustlali jsme si kousek za městečkem na malé loučce u řetězového mostu přes Bílou Tisu. První noc na Podkarpatské Rusi. Miliony hvězd nám přály dobrou noc, stejně jako tulákům před mnoha lety, jako odvážným skautům, kteří tu měli kdysi tábory, jako karpatským loupežníkům, jako panu Olbrachtovi nad rozepsanými knihami. Přemýšlet bylo o čem, ale únava je neúprosná. Vstáváme ještě před úsvitem, ráno prý jede dolinou auto rozvážející dělníky do lesů. Jelo. Ne sice ráno, skoro v poledne, ale jelo. Vzali nás zadarmo po prašné cestě spolu s dřevorubci a sekáči trávy. Celý den jsme pak stoupali na hřebeny Černé hory na vrchol Pop Ivan, který kdysi tvořil nejvýšodnější bod RČS. Před válkou tu Poláci rozestavili observatoř, ale s příchodem války byla stavba přerušena a již nikdy nebyla dokonče-

na. Do dnešní doby přetrvala zřícenina s propadlými stropy, přesto však skýtající přístřeší v dešti procházejícím tulákům. Již z dálky byla vidět, působila trochu sklíčovícím dojmem jak "Tajemný hrad v Karpatech". Ve svahu nás potkala bouřka. Krátká, letní, ale vydatná. Vystup na vrchol nás rozdělil do dvou skupin, s druhou partou jsme došli na vrchol skoro za tmy, promočení a unaveni. Na plochému kusu zdíva hvězdárny ležely pro každého z nás dva čtverečky čokolády a u nich citát z Náčelníkovy knížky:

Není nic horšího, než kvůli dešti, únavě či chladu nebo ze strachu před hladem a osamělostí nedojít tam, kam si člověk předsevzal.

M. Nevrlý

Byl to krásný dárek od kamarádů, kteří se už dávno toulali péřovou krajinou spacáků.

Ráno na vrcholu Pop Ivanu je zážitek! Vylezete po kamenných schodech na věž hvězdárny a sluncem ozářené Karpaty máte jako na dlani. Na západě se rozprostírá nekonečné moře Lesních Karpat. Za příbojem nejbližších hor majestátně se tyčících pod vámi prosvítá vlnobití desítek hřebců. V dáli, těsně při modravých obzorech, se občas zalesknou zpěněné vlny buky porostlých Polonin. Od severu k východu se hory snižují do pláni Haliče, na jižní straně je jasné vidět rumunskou hranici a nedozimé pastviny Bukoviny. Otevřete starou mapu a hory pohádkových jmen máte přímo před sebou. Jako kámen moudrců vystupuje na jihu zasněžený Oklan, na druhé straně ční memento na dávné války - hora Turkul. Za ním se rýsuje kuželovitý masiv Hoverly.

Tam také vedlo další putování. Pohořím desítek jezer jsme postupovali k nejvyšší hoře Ukrajiny. Orientovali jsme se

oproti plavení byla nezávislost na počasí, dříví se mohlo těžit i svázet prakticky po celý rok. Ze slovenských úzkokolejek mnoho nezbylo, asi deset kilometrů je zprovozněno ve skansenech, v českých zemích již dřevařské železnice neexistují vůbec. Podkarpatské úzkokolejky však stále žijí! Více než 150 kilometrů

českých lidovek. Škoda, že neznáme některé ukrajinské. A ještě jedna koločavská příhoda stojí za zmínku. Dali jsme dvěma dětem, které si hrály na zahradě u silnice balíček žvýkaček. Děti poděkovaly a odešly domů. Než jsme stačili odejít, vyšla z chalupy matka a darovala nám velkou sklenici zavaře-

snadno, neboť na hřebeni je stále jasné vyznačení bývalé státní hranice. Na patníchcích, pamatujících staré dobré časy, lze jasné číst písmena CS a P s leto-počtem 1920, tedy doby, kdy byla hranice v terénu vyznačena. Když jsme dosáhli "Střechy Ukrajiny", vyvěsili jsme se smíšenými pocity na vrcholový patník českou vlajku, tu, která tu před šedesáti lety vlála. Snad nostalgie, možná nacionalismus..., dnes je naše vlast o dvě hranice dál.

Jak rozevláté divčí vlasy spěchají stovky potoků a říček od kamenné tváře hor s hlubokými očima jezer dolů do tajemných údolí, zahalených závojem lesů. Přes nahá ramena pastvin sestupuje k dolinám, ukrytým ve stínu horských velikánů, abys putoval dlouhé kilometry k prvním obydlím vesnic. Tak jsme se údolím dostali do Jasiny, nejvýchodnějšího města Zakarpátí. Nejprve starou Pragovkou a pak koňským povozem jsme dojeli do Černé Tisy, vesničky na stejnojmenné říčce.

Na mnoha místech můžete narazit na malé přehrádky - klauzury, které sloužily k plavení dříví. Pouštěním vody z klauzur se zvedala hladina říček upravených dřevěnými rošty, tudy se přepravovaly vytěžené klády k pilám níže v údolí. Tuto dopravu však i na Podkarpatské Rusi překonal čas. Jinak je tomu ovšem s dalším historickým způsobem dopravy dřeva. Podobně jako na Slovensku byly i na Podk. Rusi počátkem století hojně budovány úzkokolejné železnice. Výhodou

těchto železnic slouží svému původnímu účelu.

Překonali jsme rozvodí Černé Tisy a Těresvy, scházeli jsme po jednom z přítoků říčky Turbat. Vláček tu jezdí dvakrát týdně, vždy v pondělí - to vyveze dělníky do lesů a salaši - a v pátek, to je dříví, které nakácejí sváží zpátky dolů. Kromě toho tu občas projíždí motorový vagoněk. Ten jsme viděli při čekání na zastávce Ust' Turbot, neboť bylo právě pondělí. Motoráček přitáhl vagon s třímetrovou fúrou sena. Na něm seděli a leželi sekáči trávy, kosy zapichnuté vedle sebe. Vagon tu odpojili, motoráček jej roztlačil a samospádem poslal do doliny. Jeden ze sekáčů na chvíli povýšil na brzdaře a klikou brzdy reguloval jízdu.

Poslední etapou našeho putování byla cesta Krásnou Poloninou do Koločavy, kam snad každý český turista procházející Podk. Rusi zavítá. Krásná Polonina

je v oblasti bukových lesů, které při pohledu shora tvoří nádherně stínovanou paletu odstínů. Stejně rozmanitý je i pohled na dnes už legendární Koločavu. Krajina tu nabývá téměř subtropický ráz, neprostupné hvozdy přecházející v křoviska a srpnovým zářem vysušené stepi. Vesnice je volně rozložena po okolních stránkách a zdálky vypadá jako kaširovaná maketa v modelové železnici.

Učitelka koločavské školy nám nabídla ubytování ve školní třídě, provedla nás muzeem I. Olbrachta a pozvala nás na večeři. Jídlo bylo prosté, ale vydatné, po něm jsme si společně zazpívali několik

ného masa. Chtěli jsme odmítnout, ale žena se tvářila nesmlouvavě. Poděkovali jsme, a než jsme se vzpamatovali, sousedka z vedlejšího stavení nám dala kulatý, ještě teplý bochník chleba. Prý: "Přece to nebudete jíst samotné." Zvláštní kraj, kde jídlo má mnohem vyšší hodnotu než u nás, a přeci jsou místní obyvatelé ochotní se s námi rozdělit o poslední krajíc.

Zabili, zabili chlapa z Koločavy, Řekněte hrobaři, kde je pochovaný...

K návštěvě Koločavy patřila pochopitelně i prohlídka pravoslavného kostela s hroby tří četníků, které zabil sám Nikola Šuhaj. Nápis na náhrobních kamelech jsou psané česky, jsou však už jen stěží čitelné. Paradoxem je také, že kosťel ještě do nedávna sloužil jako "Muzeum ateismu". Hrob samotného Nikoly Šuhaje a jeho ženy Eržiky nám ukázaly místní děti na koločavském hřbitově. Na hrobě posledního karpatského loupežníka je jen padlý, ztrouchnivělý kříž a keřík plané šípkové růže.

Špatně ho zabili, špatně pochovali. Vci ho pojedli, ptáci rozklovali. Vtr ho roznesl po dalekém kraji, havraní pro něho po poli krákají...

Nedaleko Siněviru tábořil kdysi Jestřáb se svým oddílem. Tři z nás šli hledat ještě toto místo a pamětníky. Našli odchod, kde tenkrát skauti nakupovali, a starého pána, který jim ukázal louku, na níž kdysi Dvojka tábořila.

Podafilo se nám nedaleko od Siněviru stopnout nákladák, který nás odvezl do Užhorodu. A pak už kola autobusu ukrajovala kilometry slovenské země.

Dan Kučera

*Foto Jiří Jadrný-Pedro, Adam Buble a Tomáš Kučera
Pokračování příště*

Z vůdcova zápisníku

Nevěř, že Tvoji hoši nedovedou udělat leckterou práci za tebe. Píšeš, že Ti neudělají nic tak, jak si to představuješ, a že nemáš trpělivost a čas, abys jim to vykládal, a uděláš to proto raději sám. To je chyba.

Poprvé věc někomu ukážeš. On ji ovšem dokonale poplete a snad ještě i podruhé budeš lomit rukama nad hlavou, ba snad i potřešíš brys z kůže vyletěl, ale potom už to půjde i bez Tebe a možná dokonce některý z nich Tě i překoná.

Velen Fanderlík – Listy Jurovi

Oddílová rada

Je tvořena obvykle vůdcem, jeho zástupci, rádcí a podrádci. Scházet by se měla nejméně jednou měsíčně, ale je lepší, když se schází častěji. Měla by se zabývat stavem oddílu, přípravou práce na další období, prací družin, přípravou větších oddílových akcí.

Program oddílové rady by měl být dosti pestrý. Úvod věnujeme zprávám ze střediska, okresu či ústředí. Poté dáme dostatečný prostor rádcům, aby mohli hovořit o činnosti družin - jejich problémech, nedostacích v činnosti, plánech do budoucnosti a podobně. Důležité je, aby celá rada probíhala v přátelském duchu bez zbytečných oficiálních. Navodí to dobrou atmosféru a rádcí jsou pak sdílnější. I když s něčím nesouhlasíme, musíme umět nenásilně skauty přivést tam, kam chceme. V případě nutnosti musíme umět rozhodnout. Nerozhodnost vůdce je základní chybou a pramenem nepořádku.

V našem oddíle čas od času pořádáme tak zvaná *velesezene* - víkendovou oddílovou radu. Celé dva dny jsou věnovány nácvikům nových dovedností, vycházkám do okolí, zkusíme nové hry a večery věnujeme debatám a rozjímáním. Doporučuji pro takovou akci vybrat zajímavé místo.

Naše velesezene jsme dělali na chatě ve Vorlovských lesích nedaleko místa prvních skautských táborů A. B. Svojsíka a podobně. Příprava je sice náročnější, ale vrátí se nám v dobře fungujících rádcích.

Rolf

IDEÁLNÍ ODDÍL

Mladý vůdce, který přebírá skautský oddíl nebo v této úloze působí teprve krátkou dobu, má obvykle jasnou představu, čeho chce dosáhnout. Jeho oddíl musí být ten nejlepší ze všech! Vymyslí pro něj a uskuteční takový program, po jakém sám toužil v klukovských letech, ale který jeho mateřský oddíl tenkrát bohužel neměl. Podniknou velké výpravy do neznámých míst, budou hrát napínavé hry, prožít tisíc a jedno dobrodružství. Za deštivých dní a dlouhých zimních večerů se klubovna promění v útulný ostrůvek pohody a přátelství, budou v ní pořádat něco společně kutit, vylepšovat, spřádat smělé plány do budoucna, zpívat při kytarách. Chlapci se k sobě navzájem musí chovat ohleduplně, rytiřsky, jeden druhému pomáhat. Hrubosti, hádky, prance jsou v takovém prostředí nemyslitelné. Nadšení, které

hoši v nitru mladého vůdce vysokým plamenem, se přenesou i na ostatní, všichni budou nedočkavě vyhlížet konec týdne a příští oddílový podnik. Chybět může snad jen ten, kdo je vážně nemocný....

Představu, jak má vypadat ideální skautský oddíl, v sobě nosíme řadu let, často již od chvíle, kdy jsme sami vstupovali do skautských řad. Četli jsme tehdy knihy, které nás uchvátily, líčily život pod junáckou vlajkou v zářivých barvách a vzbudily v nás jedinou touhu - prožít něco podobného. Tyto romány měly na nás silný vliv, do skautského hnutí jsme vlastně vstoupili díky jim, ale na druhé straně jsme si podle nich vytvořili o skautingu zjednodušený obraz. Když čteme o bouře doma v teple a bezpečí, připadá nám zážitky románového hrdiny lákavé, příjemné vzrušují. Neuvědomujeme si, že pocity toho člověka jsou docela jiné, na tělo se mu lepi promáčené šaty a blesky, bijící do okolních skal, v něm probouzejí živočišný strach o život. Četba románu a prožívání skutečnosti jsou zkrátka věci diametrálně odlišné. Kdo si tohle neuvědomí, pocítí mnohokrát trpké zklamání. Vstupuje do skautského oddílu s falešnými představami, očekává jen zábavu a báječná dobrodružství, ale když pak musí na táboře nastoupit do kuchyňské služby a místo hry škrabat brambory nebo v horkém letním dopoledni přikládat pod kotle, zdá se mu, že jeho Sedmíčka je všední oddíl a nemůže se měnit se Sedmíčkou, o které četl román. Kluci jsou tu obyčejní, někdy je s nimi sice legrace, ale jindy si dokážou vjet do vlasů, ani jejich mluva není tak ušlechtilá, jak by nováček očekával. I vůdce má daleko do Admirála, některé podniky jsou s ním docela pěkné, ale občas se taky moc nepovedou. Jestliže ani po mnohaletých zkušenostech nepochopíme, že představa o ideálním skautském oddílu patří do říše nespílitelných snů, býváme skutečnosti opakovaně rozčarováni. Pokud z oddílu neodejdeme, stále v sobě živíme nereálné naděje a když dospějeme, chopíme se vedení s pevným přesvědčením, že takový ideální oddíl vybudujeme sami. A prožijeme v něm aspoň jako vůdci to, co nám bylo v dětství odepřeno.

Tohle bývá častý, i když většinou neuvědomělý motiv skautských vůdcůch. Pokud ani v nové roli neztratí iluze o dosažitelnosti ideálu, bývá jejich práce provázena stálým zklamáním. I když třeba vytvoří dobrý oddíl se zajímavou činností, pořád nejsou spokojeni s jeho úrovní a za čas se vedení vzdají, rozptření na chlapce a děvčata, kteří nepro-

jevili dostatek nadšení, i znechucení sami sebou, že nedokázali to nadšení v dětech vykřesat.

Když se chceme vyvarovat opakované desiluzi, musíme si uvědomit, že vysněné ideály jsou pro člověka nedosažitelné. Můžeme se k nim jen více či méně přiblížit, ale nikdy se nám je nepodaří beze zbytku uskutečnit. Souvisí to s tím, že ani žádný člověk není dokonalý. Všichni máme proměnlivé náladu, střídá se v nás dravá chuť do činnosti s únavou a otráveností. Podobné je to i se skautským oddílem, který je jen součtem jednotlivých osobností. Když srovnáváme svůj vlastní oddíl s jiným, který nám připadá mnohem lepší, nesmí nás to rozladit. Měli bychom ten zdánlivě dokonalý oddíl poznat blíž. Treba se tam naučíme ledao nového, získáme zajímavé podněty k činnosti. Okoukáváme

Ilustrace Pierre Joubert

různé užitečné praktiky - a přitom obvykle zjistíme, že i tam jsou problémy, neúspěchy, zklamání.

Musíme se smířit s tím, že neexistuje a nikdy neexistoval ideální, dokonalý skautský oddíl. Jsou jen oddíly dobré a špatné, lepší a horší. Cesta k dokonalosti je nekonečná, nikdy nedojdeme k vytvořenému cíli. Ale i kdyby se nám to podařilo (a to je při našich lidských vlastnostech nemožné), co by nám pak zbývalo? Už jen stagnace nebo sestup. Čerpejte tedy od jiných inspirací, nápady, chuť do práce, ale sami řiďte svůj čln. Vytvářejme pro svůj oddíl vlastní program, vlastní styl. A nenechme se odradit žádným neúspěchem. I ti zdánlivě dokonalí vůdci, které známe z knih, prožívali často trpké zklamání, jejich úspěchy byly vyváženy nezdary, o kterých se většinou nepíše. To jen v románech se zdá, že všechno jde hladce - skutečnost je vždycky drsnější. Jen v knížkách a filmech se zdají lesy a louky nádherně zelené, krajina úžasně barevná - ve skutečnosti je vždycky šedivější, někdy docela šedivá, zaneřáděná popílkem a exhalacemi. Představa a realita jsou nutně odlišné. Když se blíž seznámíme s dokonalým vůdcem, znamená to pro nás rozčarování. Náš sen se rozplyne. To však neznamená, že bychom měli vůbec přestat věřit v ideály. I když jsou nedosažitelné, měli bychom za nimi vytvářet jít.

*Z knihy Skautský oddíl II.
Program 1*

Žil jsi několik let v oddíle jako hoch. Tvoji vůdcové a rádcí Ti připravili nejpěknější chvíle mládí - naučili Tě mnohému, ukázali Ti tolik krásného a užitečného. Pěstovali v Tobě dobrotu člověka a ukázali Ti cestu životem.

A čím jsi zaplatil?

Dosud ničím. Nyní je na Tobě, abys platil opět někomu jinému, protože svému starému vůdci stejným již oplácit nemůžeš.

Velen Fanderlík - Listy Jurovi

Proč vedu oddíl?

Tuto otázku mi již položilo tolik lidí, že mne donutila o tom přemýšlet. Odpovědi by snad mohlo být na stovky.

Když jsem byl asi tak stejně starý jako kluci z mého oddílu, hledal jsem odpovědi na spoustu otázek. Naštěstí jsem poznal kouzlo táborového ohně a kouzlo noci pod stanem. Pak přišel rok 1968 a obnova skautingu a mohl jsem poznávat jeho krásy díky výběrným vůdcům našeho oddílu - byli to bratři Kobra, Múra, Hony. Poznal jsem osobně mnoho skautských "osobností", z nichž každá se na mně svým způsobem "podepsala". Ti všichni mi ukázali cestu. Později jsem měl přátele a kamarády, s kterými jsem poznával kouzlo romantiky, přátelství, a získával nové poznatky a zkušenosti. Před pěti roky znovu zaplály skautské ohně a polnice volala do služby. Se svým oddílem od té doby znovu prožívám své klukovské roky, stávám se jedním z nich, stejně jako oni prožívám každou hru. Dělim se s nimi o to, co jsem se naučil od svých vůdců a kamarádů - splácím svůj dluh těm, kteří mne kdysi na začátek cesty přivedli.

Stále se učím - nutí mne k tomu zvědavé dotazy chlapců - a to nejen hledáním odpovědí v odborných knihách, ale i od svých hochů, kteří mi často vyprávějí o svých zálibách, koníčcích a podobně. Poznávám různé charaktery a povahy dětí - získávám tak zkušenosti, jak ke komu přistupovat. Neustále musím rozvíjet svou fantazii, své dovednosti a znalosti. Pravda, v dnešní době práce se skautským oddílem vyžaduje více sebeodříkání než dříve, ale kdo má opravdu skautské srdce, nedokáže být dlouho bez svého oddílu. Všechny společně prožité chvíle nelze ničím nahradit a nelze je ze srdce vymazat. Společně jdeme po stezce poznání a hledáme svou cestu. Pro to vše vedu oddíl!

Rolf

CELOROČNÍ PROGRAM ODDÍLU - I.

Činnost dobrého skautského oddílu nesmí být ponechána náhodě, nesmí být improvizací, ale musí být řízena podle dobře připraveného programu, který si sestaví vedoucí oddílu vždy na rok dopředu.

Pravidelný program, to jsou družinové schůzky, oddílové a družinové výpravy. Pro každý měsíc proto nabízím několik námětů pro oddílovou činnost. Některé podniky nebo některé druhy činnosti není třeba opakovat každý rok - vyberte si z nich ty, které se vám v určitém roce budou hodit.

Pravidelná činnost oddílu začíná v září zároveň se začátkem školního roku a vrcholí o prázdninách letním táborem. V srpnu obvykle oddílová činnost ustane. Hoši se na zbytek prázdnin rozjíždějí s rodiči na venkov nebo do ciziny. Proto má v srpnu vedoucí oddílu čas, aby si připravil program na příští rok.

ZÁŘÍ

Hned na začátku měsíce zahájíme činnost. Nejprve se sejde oddílová rada, pak svoláme první oddílovou schůzku, nově rozdělíme družiny, protože někteří chlapci odešli z oddílu a jistě přišlo několik nováčků a stanovíme dobu družinových schůzek.

Oddílovou činnost můžeme zahájit táborovým ohněm, u kterého slavnostně přečteme včata, která dosáhla potřebného věku, do oddílu junáků a některé junáky do družiny nebo kmene roverů. Pěkného počasí využijeme k vycházkám, které opakujeme podle možnosti každý týden. Asi v polovině září, kdy jsou družiny definitivně sestaveny, začne v oddílu stálá soutěž družin nebo jednotlivců.

V našem středisku připravujeme na konci září SVATOVÁCLAVSKÉ ZÁVODY - oddíly, respektive hildky, soutěží ve zcela netradičních disciplínách - hod polenem, přepalování provázku, hledání ztracených klíčů a podobně. Je to vlastně taková recesiáda.

ŘÍJEN

I v tomto měsíci chodíme na pravidelné vycházky. Na nich máme ideální možnost vyzkoušet kuchařské umění.

Vaříme po družinách nebo po dvojicích nejrůznější jídla, nezapomeňme na pečení masa v popelu či tzv. "hadů" atd. V říjnu zorganizujeme alespoň jednu celodenní terénní hru. Jsou-li koncem měsíce (28. října) tři volné dny, naskýtá se nám možnost podzimní výpravy s přenocováním pod střešou. Říjen je také nejzašším termínem na zajištění místa pro zimní tábor.

Ilustrační foto Jan Popelka

LISTOPAD

V tomto měsíci již asi nebudou vycházky každý týden, ale to není důvod k zahálce a nečinnosti. Uspořádáme velkou hru ve městě. Podnikneme večerní nebo noční vycházku (odchod z města před setměním - návrat do 23 hodin). Za pěkných podzimních večerů pozorujeme hvězdy a učíme se znát souhvězdí.

Každá družina si vybere jednu odbornou, na kterou se bude společně připravovat. Má-li oddíl možnost, budeme jednou týdně cvičit v tělocvičně nebo chodit společně do krytého bazénu.

NÁMĚTY NA ČINNOST PRO TYTO MĚSÍCE:

Za barevným listím a větvíčkami. Vycházka směřující do parku a zahrady čtvrti, kde je koncem září a v říjnu spousta báječného materiálu. Kromě pestře zbarvených listů sbíráme z hromad vyřezaných keřů rovné větvíčky a pruty. V klubovně pokračujeme tiskem listů pomocí Setonovy "kouřové" techniky a linoritových barev. Z hulek vyrábíme indiánská počítací dřívka, hrací kostky a modely táborových staveb.

Drakiáda. Lze ji realizovat jako vycházku s pouštěním draků nebo jako většinou závod. Nejprve odborná porota zhodnotí draky a udělí ceny například za nejkrásnějšího, největšího, nejzajímavějšího draka a podobně. Následuje hlavní soutěž, která může mít několik disciplín: všichni startují najednou a zvítězí ten, který vzlétne v určeném časovém limitu nejvýš nebo který se nejdéle udrží ve vzduchu a podobně.

Vítěz drakiády 94 - 35. odd., střed. Hradec Králové. Foto Jaromír Bendl

Po indiánské stezce se vypravíme nejspíše v září, v období indiánského léta. Program výletu je proložen různými etnografickými drobnostmi, hráme původní indiánské hry, skládáme zvláštní zkoušky mlčení a odvahy, naučíme se zpívat písničku Wakonda dhedhu, modlitbu kmene Omaha, od vůdce dostane každý svitek se zákoníkem Rudého muže, vyrábíme košíček z březové kůry, seznámíme se s několika znaky obrázkového písma...

Cesta do Stínadel. Listopadová vycházka na téma "po stopách Rychlých šípů" do nejstarší městské čtvrti. Putování křivolakými uličkami, tajemnými průchody, vzrušující proníkání na dvorky, prohlídka gotických a renesančních domů. Za soumraku "vontská hra" honba za Širokkem.

Vyzvědači. Napínavá hra v ulicích nejstarší městské čtvrti, při níž větší část oddílu vystupuje v roli vyzvědačů a pátrá po různých informacích (pamětních deskách, sochách, historických stavbách). Jejich protivníci, kontrašpionážní

služba, mají vyzvědačům splnění jejich úkolu znemožnit nebo aspoň ztížit. Hře dodávají dramatictosti listopadový soumrak a první večerní hodiny, spoře osvětlené křivolaké uličky starého města, převleky a maskování účastníků.

Oddílová mistrovství ve vázání uzlů. Dušičkový večer. Oddílová vycházka ke hřbitovu, kde v těchto dnech planou stovky svíček. Každá družina vyhledá opuštěný, zanedbaný hrob a zapálí tam svíčku. Na závěr zkouška odvahy. V našem středisku je tradice navštívit před "dušičkami" hroby vůdců, kteří již nejsou mezi námi, položit malý věneček či kytičku z lesních větviček a zapálit svíčku.

Pátání po posledních květinách. Při společných cestách do přírody v říjnu a listopadu hledíme poslední květiny. Které objevíme nejpозději?

Indiánské měsíce a poznávání přírody. Zaměřte se v oddíle každý měsíc na jinou oblast přírody. Neznamená to, že byste se neměli zabývat ničím jiným, ale vybranému tématu věnujte na všech cestách za město zvláštní pozornost.

Září - měsíc lovu. V našem pojetí je to lov poznatků a zážitků, lov beze zbraní, jen s otevřenými očima, případně s kreslířskými pomůckami a fotoaparátem. Soustředíme se především na volně žijící zvířata.

Říjen - měsíc padajícího listu. Stromy a keře se pohádkově barví, samy o sobě poutají naši pozornost. Nezůstaneme jen u povrchního vzdychání nad krásou podzimu, ale začneme studovat dřeviny podrobněji. Náš dlouhodobý cíl - poznat všechny stromy a keře, které rostou v našem kraji. A ještě jiné. Podle listů, kůry, pupenů, plodů, květů.

Listopad - bláznivý měsíc. Právě v těch sychravých dnech, kdy většina lidí zalézá do svých městských doupat, vydáváme se na "bláznivé" toulky pustou přírodou. Chodíme cestou necestou a objevujeme kouzelná místa, kam bychom se nikdy nedostali, kdybychom se drželi vyšlapaných stezek. Pozornost věnujeme podivuhodnému společenství rostlin a živočichů, zvanému les.

Z knihy *Skautský oddíl II. - Program 1 a články br. Dr. K. Skály* v *Junáckém činovníku* č. 8 ze srpna 1970 čerpal Rolf

Pokračování dříve

SKAUTSKÉ PRAMENY

Zpráva pro všechny odběratele!

V současné době je v tisku šest nových svazků:

13. Skautské hry ve městě

14. Skautská praxe I /klasická praxe v obrazových tabulkách/

15. Skautská praxe II - odkaz přírodních národů /1285 celostránkových obrazových tabulek s výrobky amerických

Indiánů, afrických černochů, domorodých kmenů z Austrálie, Oceánie, aljašských Eskymáků aj. Nevýčerpatečný zdroj inspirace k rukodělným pracem, výzdobě kluboven, kronik, skautských deníků/.

16. Zálesácká praxe - 162 celostránkových obrazových tabulek + 90 stran textu /stromy a keře, stopy, tajemný svět ptáků - poznávání přírody jako hlavní součást zálesácké praxe/

17. Skauting - základní příručka pro skautky a skauty, druhý vůdce, který má chlapce a děvčata provázet v jejich volném čase.

18. Stezka zdatnosti - skautská vychova v přírodě, cvičení s přírodním nářadím a náčiním, skautské sporty, netradiční velké sportovní hry atd. Naplnění Svojsíkova odkazu.

Dokončujeme tyto svazky:

19. Skautský tábor II /Program /modelové programy tábora světlůšek, vlčat, skautek a skautů/

20. Skautský oddíl III. Poslední svazek věnovaný oddílu, jeho zakládání, přebírání fungujícího oddílu, zajímavé doplňky činnosti, oddílová administrativa, oddílové kroniky, časopisy a řada dalších témat.

Rozesílat začneme vytištěné svazky až v lednu. Proč to zpoždění? Dlouho, předlouho se scházely peníze, teprve v červenci jsme mohli zadat tiskárně připravené rukopisy. Dodržujeme zásadu, kterou jsme si stanovili na začátku celého projektu nazvaného Skautské prameny - dokud nemáme peníze na vytištění dalších svazků, do tisku je nedáváme. Nemůžeme si dovolit nechat někde dluh - byla by to diskreditace skautského hnutí.

Všem odběratelům rozešleme ty tři svazky, které budou vydány nejříve, bez ohledu na jejich pořadí. Tiskneme je totiž v různých tiskárnách. Na podzim nás zaskočil prudký růst cen, především papíru, přesto zůstává cena dalších tří svazků /13. - 15./, jak bylo původně stanovené - 125 Kč i s poštovným. Pro oddíly a střediska, které odeberají celých 10 výtiisků i letos platí: dostanou 11. výtiisk navíc zdarma /každou desítku jeden!/

Naše adresa:

*Skauting,
Kosmonautů 359,
460 05 Liberec*

Zet

**Již za devět měsíců
v Holandsku začne
18. světové**

JAMBOREE

Skauti celého světa se pravidelně setkávají již od roku 1920. Zkracují vzdálenosti mezi kontinenty, mezi lidmi různé barvy pleti a jiných zvyků. Atmosféru světového jamboree nelze za nic zaměnit - kde jinde se ještě setkávají mladí lidé ze všech konců světa jen proto, aby spolu prožili deset dní? V Holandsku se očekává účast 30 000 skautů a skautek ze 110 zemí. Světové jamboree je každé čtyři roky událost, na níž pojmy přátelství, kamarádství, mezinárodní bratr-

ství/sesterství nebo solidarita odhazují slupku abstraktnosti. Pořádá se pokaždé na jiném kontinentu. Příští léto, od 1. do 11. srpna, bude neobyčejně blízko. Podává se nám sestavit kontingent, který by zopakoval (nebo lépe překonal) naši úspěšnou účast na Jamboree Míru ve Francii v roce 1947? Využijeme příležitosti a představme se celému světu! Díky krátké vzdálenosti se stává světové jamboree dostupné každému z nás.

Informaci o programu, poplatcích a organizačních záležitostech pošleme na kontaktní adresu. Stačí odeslat do 16. prosince vyplněný kupón na adresu:

**Junák, svaz skautů a skautek
Světové jamboree
Senovážné nám. 24
110 00 Praha 1**

nebo jej poslat na ústředí Junáka faxem, číslo 02-24214825.

**Máme předběžný zájem se zúčastnit
18. světového jamboree v Holandsku**
v počtu.....osob.

Z toho je vedoucích askautů
a skautek od 14 do 18 let.

Kontakt:

Jméno:.....

Adresa:..... PSČ:.....

Tel. domů (včetně předvolby):

Tel. zam. (včetně předvolby):.....

Fax:.....

Oddíl:..... Středisko:.....

ORJ:.....

Kuchařský den

S nápadem uspořádat kuchařský den (KD) přišel br. M. Sobotka ze Žalhostice (ORJ Litoměřice) poprvé v roce 1945. Že to je opravdu nápad úspěšný, dokládá nejen jeho opakovaná propagace ve skautském tisku v období let 1968 - 70 a i dnes (Skauting č. 8/93), ale především jeho vyzkoušení desítkami skautů a skautek v řadě českých, moravských i slovenských měst.

Stačí skutečně velice málo: oddílový vůdce napíše dopis rodičům, ve kterém vysvětlí, o co jde. V určený den prostě a dobře u sporáku vystřídá maminku její syn nebo dcera. Na rádcích pak je, aby během dopoledne obešli členy svých družin a přesvědčili se na vlastní oči, jak to komu jde. Někde poradí či pomohou, jinde povzbudí a pochválí, no a jinde třeba i trošinku ochutnají. Na nejbližší družinové schůzce KD zhodnotí. A je to! V některých oddílech se KD stal už pravidelnou součástí programu. Někde jej zařazují jako oslavu Dne ma-

tek, jinde se do něj pustí naopak už na jaře jako na součást předtáborevé přípravy.

Br. Sobotka však přišel s novým nápadem. Domnívá se, že právě tato akce bezvadně zapadá do letošního Roku rodiny. Ve svém dopise píše: "KD se mohou zúčastnit všechny věkové stupně skautů a skautek. Dost možné, že po příslušné propagaci by se přidali i skauti, kteří už dávno skautské řady opustili, ale nezapomněli, že jim scouting mnoho a mnohé dal."

A ještě masivnější propagace by mohla "způsobit" účast všech mužů. Vždyť si dříve hromadně opatrovali květiny či dárky, aby na Den žen či matek projevíli náklonnost svým protějškům. Ale manželka musila i v tento jinak sváteční den poletovat kolem plotny, snad proto, aby si prokázanou pozornost jaksí zasloužila! Tentokrát zastanou vše v kuchyni sami muži..."

Nepustí se i váš oddíl do KD ještě letos? Třeba hned příští sobotu. Co říkáte? A kdyby se myšlenka KD ujala, mohl by se tak skutečně sen br. Sobotky - uspořádat jednou celorepublikový KD.

Iva Macková
Foto M. Sobotka

Duchovní rozměr skautingu- odborky

Duchovní rada Junáka požádala bratra Jana Čáku, který již před 25 lety ztváril výtvarně všechny skautské odborky, aby navrhl symboly osmi nových odborek zabývajících se duchovním rozměrem skautingu. Jan Čáka vyjádřil jejich obsah velmi citlivě. Sám o tom píše: "Ustavení dotyčných osmi odborek považují za významný počín. Tyto odborky stojí svou ušlechtilou náplní vysoko nad mnohými jinými (ve skautingu mnohdy zbytečnými) odbornými zkouškami. Proto jsem výtvarně "dotaženi" emblémů dělal rád."

1. Hledač pravdy
2. Znalec bible
3. Křesťanská služba
4. Církevní hudebník
5. Církevní historik
6. Misionář

7. Pomocník při liturgii
8. Znalec křesťanských tradic

Obsah duchovních odborek vyšel v JH č. 12/92, podmínky Liliového kříže v JH č. 3/91.

Počítače na táboře

Nebojte se, nejedná se v tomto případě o velký počítač, který by zpracovával bodování, nebo vypočítal dávku nudli do kotle na jednoho skautika.

Jedná se o ty drobné hračky do ruky, s nimiž si dnes hrají děti již od školky. Chci napsat o jednom našem velkém překvapení při události, která se stala na společném česko - německém táboře, na němž se podílel náš přístav.

Na počátku tábora za mnou přišel jeden německý vedoucí a prosil mě velmi uctivě, abychom vysvětlili těm našim dětem, které si tyto hry přivezly, aby je schovaly a po dobu trvání tábora si s nimi nehrály. V Německu to mají totiž děti u DPSG /Něm. skauti sv. Jiří/ na všech podnicích zakázané. Když jsem se udiveně zaptal, zda by mi to mohl vysvětlit, řekl mi, že u nich tomuto modernímu opiu většina mládeže tak propadla, že ztrácí zájem o práci v oddíle. Kolektiv se pak rozpadne na jednotlivé „tiché blázny“, kteří se vůbec nezajímají o svět kolem sebe a jsou pro výchovné působení v junáckém oddíle zcela ztraceni. Snad je můj článek předčasný, ale myslím, že je lépe se každým problémem zabývat včas, než čekat, až nás překvapí nepřipraveně.

Nevyjadřuji zde svůj osobní názor, abych neovlivnil ty, kteří budou chtít napsat do Skautingu svůj postoj.

mládě, Plzeň

Dvě knihy pro vůdce, jedna pro nováčky

Nakladatelství Baltazar vydává v posledních letech řadu překladů z děl významných osobností antroposofického hnutí, které určitě stojí za pozornost. Ráda bych upozornila zejména na dva z nich: souhrn přednášek zakladatele waldorfské pedagogiky, Rudolfa Stei-

nera "Výchova dítěte a metodika vyučování" (1993), a na knihu dosud žijícího nizozemského autora B. C. J. Lievegoeda "Vývojové fáze dítěte" (1992). Ačkoli se pedagogické úsilí obou autorů soustředilo na školní výchovu, na první pohled je zřejmá jejich myšlenková blízkost skautingu. Antroposofisté se snaží proměnit školu, jež podle nich strohými instrukcemi a požadavky na reprodukování předkládaného učiva vysouší duši dětí, ve školu praktickou činností, která - s velkým citem k věku dítěte a s využitím mnoha uměleckých prvků - rozvíjí především tvůrčí schopnosti a duchovní stránku osobnosti mladých lidí. O myšlenkovém spříznění Lievegoeda se skautingem ostatně svědčí i to, že ve své knize opakovaně chválí a vyzdvihuje význam tábořických hnutí z hlediska výchovy.

Oba autoři v uvedených dílech popisují především důležité proměny ve vývoji dítěte a zvláštnosti jeho přístupu ke světu, k přírodě i k lidem v různých věkových údobích. Mohou skautským vůdcům pomoci nahlédnout do duše svěřených dětí, a porozumět dobře tomu, jaké programy se nejlépe hodí pro jaký věk. adresa nakladatelství Baltazar Domažlická 1425/6, 25 101 Říčany u Prahy

Darina

Skautské nakladatelství Javor z Brna /adresa: Brno 602 00, Výstavní 27/ udělalo to, co měla naše Junácká edice udělat již dávno. Vydalo příručku pro skauta - nováčka, který vstupuje do oddílu. Je to jakýsi první průvodce, který podle vzoru americké příručky pro skauty vysvětluje to nejzákladnější o smyslu skautingu, o oddílu, družině, o vstupu do skautingu. Následující požadavky na nováčkovskou zkoušku včetně výkladu zákona, slibu, odznaku, kroje, pak chování k vlajce, v přírodě, 1. pomoc atd.

Prostě to nejzákladnější. Ačkoliv je určena pro skauty YMCY, prodává se úspěšně i v našich skautských prodejnách - text se totiž liší jen málo: pouze je jiný slib, odznak - což se dá přelepit, přepsat, nebo na to prostě upozornit vložením listem s opravami. Milan Hubáček tu knihu napsal čtivě, úměrně skautskému věku. Jen škoda, že skautky přijdou zkrátka. /Nešlo by v rámci "dobrých sousedských vztahů" udělat junáckou variantu? Prodávala by se ještě líp.../ Je velmi slušně ilustrována, cena 15 Kč není přemrštěná...

Ida

Přehled skautské literatury, vydané v letech 1990 - 1994, pro potřeby vůdců i ostatních najdete na str. 36

Při letošních návštěvách táborů a lesních škol obou kmenů jsem se poměrně často setkávala s postesknutím nad odchodem rádkyň a rádců z oddílů. Někteří z nich přejdou k woodcrafterům, trampům, „tomikům“ či k náboženským společenstvím, jiní dají přednost svému vyhraněnému zájmu ve sportovním oddíle, klubech techniky nebo v uměleckých či rukodělných kroužcích. Tak se však stane, že nezakotví nikde, a potom je můžeme vidět i v těch nejružnějších partách.

PROČ ODCHÁZEJÍ?

Za příčiny odchodu uvádějí činovníci nejčastěji:

- změnu školy a s tím spojený nedostatek času /dojíždění, týdenní pobyt na internátu, náročnější studium.../
- výraznější pomoc rodičům /v domácnosti, na chatě či zahradě, ale i v soukromé firmě.../
- náhlou změnu zájmů, které nejsou typické pro tradiční skauting /např. výpočetní technika/
- nové kamarády
- hledání životního partnera
- omdlání jakékoliv autority
- zmenšující se zájem o skauting ve prospěch pouhého „zabití“ volného času konzumní zábavou
- omdlání práce pro oddíl a osobní odpovědnosti za své jednání

V neposlední řadě pak oddíloví vedoucí uvádějí, že na dívky a chlapce v roverském věku nemají pro kumulaci skautských funkcí dost času ani sil /fyzických i psychických/ a že nemají k dispozici skautskou literaturu pro jejich vedení. Vedoucí otázce „Proč odcházejí?“ věnují velikou pozornost a výchova dospívajících skautek a skautů jim skutečně leží na srdci. Moc si toho vážím.

Ráda bych se zastavila u nejvýraznějších faktorů, které mají vliv na chování a jednání našich rádců a rádkyň.

Tím zásadním je vlastní **období adolescence**, kterým zrovna procházejí. Mladí lidé se připravují na budoucí zaměstnání, hledají svého životního partnera, volí svůj celoživotní postoj a vytvářejí svou identitu. Jsou to roky velkých změn - tělesných a duševních, vývojových potřeb a zájmů.

Druhou skutečností je minulost českého skautingu. V důsledku dvou nucených dvacetiletých přestávek v **naší činnosti je výchova adolescentů teprve na začátku**. Dříve bylo pro rádku jedinou možností jak se uplatnit dále v Junáku, připravit se co nejrychleji na „vůdcování“; na výchovu u rangers a rovenů nebyl čas. Třetím faktem je **chybějící literatura** o výchově dospívajících /domácí a zahraniční/. V důsledku složitého vývoje naší republiky v posledních padesáti letech a pro zásadní celospolečenský zvrat po listopadu 1989 chybí odborná literatura, která by zachytěla a zhodnotila objektivně všechny změny a jejich dopad na jednotlivce, natož na dospívající mládež /důkazem je mimo jiné i obtížná přeměna našeho školství/.

To, že výchova R&R je velice obtížná, dokládá i pohled do zahraničí, kde se skauting vyvíjel bez přerušování, a přesto je zcela běžné, že po patnáctém roce ve

skautských organizacích setrvává pouze 20% skautek a skautů. V současné době se proto dosavadní formy a metody výchovy R&R přepracovávají a hledají se zcela nové přístupy, které by odpovídaly potřebám mladých lidí na konci 20. století.

Tato fakta však neznamenají, že bychom měli propadnout skepsi. V našem hnutí za čtyři roky činnosti existuje již několik skautských oddílů, kde se rovingem skutečně daň a kde oddíloví vůdci a vůdkyně prokázali, že jsou silnými osobnostmi, kteří rozumí nejen svým mladším sestrám a bratrům, ale i vědí, co je roving. Samostatných oddílů či kmenů RS je dosud málo, a tak se rovenům povětšinou věnují střediska - čím dál, tím víc přibývá pravidelných střediskových roverských akcí, kterých se účastní vedle R&R i starší družinová rádky a rádkyně. Rovněž se podařilo uskutečnit několik velkých akcí, na kterých jde o to se navzájem poznat a změřit si síly; tak se stovky R&R zúčastnily např. hry „Pán prstenů“, „Golem“ nebo countrybál. K zahození nejsou ani mezinárodní akce pořádané buď u nás nebo v cizině. Máme za sebou na tři desítky lesních kursů, lesní školu pro vůdkyně rangers i celorepublikový sraz R&R. O činnosti R&R ve skautských oddílech a při humanitárních akcích není potřeba na tomto místě zvlášť mluvit. V časopise Skauting má roving zelenou ať již v podobě reportáží a metodiky, nebo v pravidelných přílohách věnovaných nabídce akcí podle ročních období. Rovněž existují kvalitní roverské časopisy či občasníky, které píše samotní R&R. Junácká edice pak vydala metodický „sešit“ pro vedení rangers.

Ne každý dospívající je „vůdcovský typ“ a chce vést. Nebo ne hned od patnácti let. Proto bychom měli citlivě doporučit, kdo se má spíše věnovat přípravě na čekatelství zkoušky a komu bude lépe vyhovovat cesta R&R. Oba směry jsou naprosto rovnocenné a pro skauting potřebné! /Podle letošní registrace máme ve věku 15-18 let na 4000 skautek a skautů, přitom samostatných roverských kmenů je 85 a oddílů rangers je 28/. Vedle vlastních nápadů, které jsou nejceněnější, můžeme některé náměty na činnost, formy a metody bez rozpaků převzít od někdejšího Gymnasiumu, Prázdinnové lipnické školy, dále z hnutí Brontosauru či některých oddílů TOM, woodcrafterů atd. Pro inspiraci můžeme sáhnout i po skautské zahraniční literatuře a vhodně přizpůsobit akce českým poměrům a mentalitě naší skautské mládeže. **Klíčem pro výběr akcí od jiných hnutí a organizací jsou tři základní principy skautingu.**

A konečně. Máme přece už i vlastní současné zkušenosti z pořádání lesních kursů, které jsou určeny pro patnácti až osmnáctiletou mládež. Letos se jich uskutečnilo celkem dvanáct. Cílem lesních kursů je dát dospívajícím zcela konkrétní skautskou perspektivu v co nejrozsáhlejších formách činnosti, a tak je stimulovat k trvalé činnosti nejen jako mladé vůdce a vůdkyně, ale i jako budoucí činovníky /např. jako zahraniční, hospodářské, zdravotnické, organizační zpravodaje/ nebo instruktory pro spe-

cializované obory /např. podle zaměření odborek/ atd. Zatímco příprava mladých vedoucích má svou tradici a od letoška i novou podobu, tak s rovingem stojíme teprve na začátku /zvláště v divčím kmeni/.

Aby R&R měli své kvalitní vůdce a vůdkyně - to je úkol pro obory lesních škol obou kmenů. Tito vůdci by měli napomoci tomu, aby akce R&R vyvážené naplňovaly trojzsměrné heslo „Sloužím“ a aby byly dostatečně náročné /psychicky i fyzicky/; stěžejní aktivita by však měla vycházet od samotných R&R, podle slov B-P „Sám říd svůj čln“.

Vytvořit kvalitní výchovný program pro 15-18, resp. 25 leté R&R jako samozřejmou součást skautské výchovy je tedy úkol kompletní a dlouhodobý. I když se při jeho tvorbě uplatní R&R, tak hlavními a odpovědnými koordinátory a garanty jsou obě náčelnictva. Jde o to, aby česká podoba rovingu oslovila co nejvíce našich skautů a skautek, a tak jim napomohla na cestě do dospělosti a nejen té skautské.

Názorů a proudů rovingu vzniklo již několik a je to jenom dobře. Roving by měl být co nejrozmanitější. Vždyť vůdce nejsou stejné podmínky a R&R taky nejsou z „jednoho těsta“. Co by potom spojovalo nejružnější „školy RS“? Tři výchozí body: skautský slib, zákon a heslo „Sloužím“ a cíl: aby mladý člověk rozvíjel své duchovní, sociální, rozumové a tělesné schopnosti, a tak se stal odpovědným občanem své vlasti a byl připraven aktivně zvládat složité životní situace a naplnit své životní role.

Vraťme se ale k nadpisu článku a dejme slovo těm, kterých se to bezprostředně týká. Na letošních lesních kurzech a táborech jsem se dozvěděla od děvčat a chlapců /o 17 let/, že jejich vrstevníci odešli z Junáka hlavně z těchto důvodů: - nebylo je už jenom „rádčovat“ a vést mladší - většinu roverských akcí činovníci ohodnotili jako neskautecké resp. pouze jako zábavu či trampování

- v oddíle nenašli kamaráda se stejnými zájmy

- oddíloví vedoucí jim nedali prostor = čas pro vlastní činnost

- oddíloví vedoucí neměli důvěru ve schopnosti R&R, že něco dokáží udělat bez jejich dohledu a příkazu /výlet, oddílovku, hru apod./

- oddíloví vedoucí se obávali ztráty autority a přítomnost R&R pociťovali jako konkurenci

- styl vedení oddílu připomínal vojnu nebo mateřskou školu, chyběl při něm humor a skauting sebral smrtelně vážně

- nedostatek vůdců pro R&R, nepovolení registrace samostatného kmene či oddílu

Ami jednou jsem ale neslyšela, že by R&R nevěděli, co mají dělat, jakou akci podniknout - tedy že by důvodem odchodu byla nuda nebo nedostatek nápadů. Z dalšího rozhovoru taky vyplynula sebekritika:

- že činovníci mají s některými R&R občas „těžký život“ a že ne vždy je to vina pouze „old strany“.

Domnívám se, že je nutné se nad těmito názory R&R společně zamyslet a hledat řešení. Vždyť pro mnohé z nich je skautský oddíl jediným místem, kde mohou u dospělých najít pochopení, důvěru, jistotu, lásku, trpělivost. A čas - to nejceněnější, čím se mohou lidé navzájem obdarovat. Naši rovení a rangers si to skutečně zaslouží.

Iva Macková,
zpravodajka NDK pro rangers

POSTAVENÍ A ÚKOLY SOUČASNÉHO SKAUTINGU U NÁS A VE SVĚTĚ I.

Od konání prvního skautského tábora uplynulo v letošním roce neuvěřitelných osmdesát sedm let. Přes svůj účtyhodný věk však není skauting ani zdaleka nemohoucím starcem, trávícím veškerý zbývající čas u houpacím křesle a vzpomínajícím na bohatýrská léta svého mládí. Naopak se toto hnutí stalo celosvětovým, dynamicky se rozvíjejícím a dnes oslovuje takřka dvacet pět milionů chlapců a osm milionů dívek ve 136 státech světa. Jen v několika státech s nedomokratickým zřízením není v současnosti povolen.

Donedávna byl Junák zakázán i v našich zemích a československá mládež tak byla po mnoho let, po dlouhé dvě generace, okrádána o unikátní model demokratické výchovy mládeže mladými.

Dnes, čtyři roky po "sametové revoluci", je Junák se svými bezmála 70.000 členy největší dětskou organizací v České republice a mohli by- pokud by chtěl a uměl- těžit jak z krásných tradic českého junactví, tak z ptažlivé současnosti skautingu ve světě.

Často ovšem bohužel zjišťujeme (nebo na nás toto nepřijemné zjištění v mno-

hých případech ještě čeká) že jsme nepostřehli proud vývoje společnosti a svými myšlenkami a názory zůstali uzavřeni do doby prvního vydání Základů skautingu. S vývojem lidské civilizace se zákonitě vyvíjí i skauting.

Prvotním přáním zakladatelů bylo vyvést děti ze zakouřených měst do přírody. K tomu se zanedlouho připojil požadavek výchovy mravní. Avšak pouze takovýto program, uskutečňovaný před desetiletími zakladateli našeho hnutí, již dávno není a nemůže být dnešní mládeži přijímán. Ale i tábory dětství současných třicátníků jsou nenávratně pryč.

Bouřlivý rozvoj technické civilizace vnesl do našich životů kromě pokroku také značné množství negativních jevů. Brutalita sledovaná v televizi a kinech se fakticky projevuje v činnosti part s negativní společenskou činností, v citové vyprahlosti a krutosti sídlištních dětí. Od dětských začátků čichání k fixám a překonání fetování toluenu mládež předsedává na snadno dostupné drogy. Přezaměstnaní rodiče se mnohdy o své děti nestarají, na druhou stranu stále přibývá dětí nechtěných, psychicky či

fyzicky týraných a často i pohlavně zneužívaných. Pomografické tiskoviny, které si může každý školák koupit ve stánku na ulici, zkreslují a degradují vzájemné vztahy mezi mužem a ženou na pouhé biologicko - akrobatický výkon. Věk děvčat, která se "musí" vdávat je nejnižší v Evropě. Život v konzumní společnosti odnačil mládež čekat, děti chtějí vše "vyhrát na výherních automatech", získat a prožít ihned a nenaucily se radovat z malicostí. Tento radikální hedonismus však není patentem dětí- zdědily jej po svých rodičích, od generace váží si pouze úspěchu v zaměstnání, od *workoholiků*, jejichž jediným měřítkem hodnot je bankovní konto, zahraniční automobil a bazén před vilou. Světový skauting má s těmito negativními skutečnostmi společně snad jen jedno - tak jako ony se neměly rychle rozvíjet. Dnes již mnohde ve světě nelze žít každý víkend do volné přírody. Většina našich oddílů také musela poněkud slevit ze svých představ a nároků na členy: nevyžaduje stoprocentní účast na všech pořádaných akcích, do přírody jezdí třeba jen jednou za tři neděle a vědí, že nabrat vodu ze studánky se pomalu stává stejně riskantním, jako hra "na železnou bábu", což je vpravdě originální kratochvíle dětí z velkoměstských sídlišť- soutěž o co nejtěsnější přeběhnout před přijíždějícím autem- v níž je hlavní cenou výhra vlastního života.

*Pokračování v příštím čísle
Ondřej Vanke, zpravodaj NChK*

ZE SKAUTSKÉHO SVĚTA

Eurofax č. 23, srpen 1994

Vyšla nová kniha o životním prostředí **CESTA K SRDCI PŘÍRODY** (Journey to the Heart of Nature) od Josepha Comella, známého amerického přírodovědce. Autorův experimentální přístup k ekologické výchově a důraz na praktickou činnost a sepětí s přírodou dokonale odpovídají metodám skautingu. Všechny členské organizace WOSM obdržely ukázkový výtisk.

Eurofax č. 24, září 1994

Ve dnech 29. července až 2. srpna vzpomínalo Polsko padesátého výročí Varšavského povstání. Na hrdinských bojích se podíleli také polští skauti. Wacław Micuta, velitel jedné základní jednotky, napsal: "Jedna z pamětních desek byla odhalena na místě bývalého vyhlazovacího tábora Gęsiówka, kam se podařilo proniknout dobrovolníkům ze skautského praporu, kteří svým statečným činem zachránili 400 židovských vězňů od jisté smrti. Vzpomínkových slavností se ve velkém počtu zúčastnili polští skauti a skautky."

Hlavní skautský zpravodaj Zairu, profesor A. S. Mungala, který přijel tento týden do Belgie, navštívil Evropskou kancelář. Vyprávěl o **příkladných činech rwandských a zairských skautů v Gomě**. Toto město s původně 15.000 obyvateli přijalo 4 miliony uprchlíků z Rwandy. Za této situace skauti nezůstali nečinní, ale nabídli svou pomoc. Přípra-

vují jídlo a staví latriny v uprchlických táborech, poskytují první pomoc v nemocnicích a ve střediscích pro matky s dětmi, uklízejí ulice před obdobím dešťů. V červenci a srpnu pomáhali také při odklizení mrtvých těl.

Události v Rwandě vyvolaly ve světě velký ohlas. Mnoho evropských skautských asociací se okamžitě pustilo do organizování solidárních akcí, jmenovitě Belgie, Německo, Francie a Itálie. Je třeba, aby evropský region zareagoval ještě výrazněji. Evropská skautská kancelář připravuje výzvu všem národním asociacím. Naši afriční bratři a sestry se chovají velmi statečně, ale bohužel nemají dostatek potřebných prostředků. Jeden z hlavních problémů v zemi představují **"osamělé děti"**, tedy ty, jejichž rodiče byli zabiti nebo se jim v přestálých hrůzách ztratili. V utečeneckých táborech Burundi, Rwandy a Zairu žijí desítky tisíc takových dětí, o které je třeba se postarat.

Seminář na téma "Stavíme globální vesnici", týkající se dětí ve věku 7 až 11 let, se bude konat 28. listopadu až 4. prosince 1994 v Couriere v Belgii. Rozvíjející se počítačová technika umožňuje výměnu informací mezi mladými lidmi bez ohledu na tradiční hranice a kulturní bariéry. Ovlivňuje už život osmi až jednáctiletých dětí. Jak toho skautské hnutí pozitivně využije ve svém programu?

Zaměstnanci WAGGGSu v Evropské kanceláři s radostí uvítali ve svých řadách Genevieve Blondelovou a Paulu Bortini. Genevieve je Belgičanka a významně posílí náš tým. Paola je z Itálie a má na starosti východní a střední Evropu. V současné době se připravuje na návštěvu Rumunska, Bulharska, Slovenska a Lotyšska.

*Přeložila
a zkrátila M. Jungmannová*

Skauti ve Rwandě

Od té doby, co začaly boje ve Rwandě, skautské organizace v Burundi, Zairu, Rwandě a Tanzanii pomáhají uprchlíkům.

První akcí bylo sčítání a registrace uprchlíků. Byl to obrovský úkol, provedený s minimálními technickými prostředky a bez jakéhokoli oficiálního uznání. Jeho výsledky umožnily zlepšit distribuci potravin a spojit rozdělené rodiny, často umístěné ve vzdálených táborech.

Skauti sbírali a pohřbívali těla obětí cholery v okolí města Goma. Za 12 dní bylo v nepředstavitelných podmínkách pohřbeno 26634 mrtvých.

Pomoc obsahuje i distribuci potravin, lékařskou pomoc, péči o sirotky, zabezpečování hygieny, pořádkovou službu v uprchlických táborech atd.

*Z moderní zprávy
přeložil Ārci*

"Nestačí tedy mít dobré knihy, nýbrž je třeba je horlivě číst. A nejenom čist, nýbrž i správně jim rozumět, pevně si je vtisknout do paměti a dobře je vyjadřovat skutky."

J.A.Komenský-ze Vševýchovy.

DĚTI A ČETBA

Nedávno mne v Literárních novinách podnítilo zamyšlení G. Kunerta (č. 14-1994) k úvaze, která mi již delší dobu leží na srdci. Ztrácí se u dětí motivace k četbě? Nehodlám nařikat, ale uvažovat o tom, proč děti málo čtou a jak tím ochuzují sami sebe pro dnešek, ale i pro budoucnost, a co bychom měli dělat. Nejprve však otázka pro činovníky: Vzpomenete si na knihy, které jste četli ve věku včít či skautů? Co vám z nich uvízlo v paměti a jak na vás četba působila? Ale i druhá otázka: Co jste četli v minulém měsíci? Vzpomenete si na to vůbec?

Prožíváme velký rozmach knižního trhu. Vydává se nepřehledné množství knih, těžko se orientujeme a obtížně vybíráme pro sebe i pro děti. Sami však mnohdy "nemáme čas", stále nás něco rozptyluje, jsou věci naléhavější a říkame: "Ke čtení se nedostanu, snad až jednou budu mít chvilku...". Někdo knihy kupuje, ale leží kdesi netnuté, hromadí se a opět není čas na čtení. Heinrich Mann kdysi napsal "Knihy dnes jsou činy zítřka". Platí to i dnes? Neplatí spíše Kunertovo konstatování: "Včera vytištěno, dnes přečteno, zítřka zapomenuto"?

Žijeme v neklidu, pro který se nehodí velké romány-Dostojevský, Balzac, Feuchtwagner, T.Mann, Musil atd. K jejich četbě potřebujeme několik večerů klid-

ného soustředění, občas se vrátit, zalistovat zpět, zamyslet se nad problémem, vypsat si myšlenku a na to není bohužel čas. Televize nám předloží řadu příběhů, rychlých, akčních, jednoduchých, s ledabylým jazykem, se vzrušením tekoucí krve, násilí, sexu, exotiky-a co já vím čeho ještě všeho. Zvykáme si na krátké cesty, několik příběhů za večer, do toho vložené stodílné plytké seriály a odvykneme cestě dlouhé, přemýšlivé, vyžadující soustředění. V paměti se nám nezachová téměř nic. Čteme spíše jen povídky, novely a čtení do kapsy. Odpovídá to zrychlenému tempu života, ale vnitřní obohacení většinou nenajdeme. A co děti? Četba kultivovala jazyk, vyjadřovací schopnosti, vytvářela jistou kázeň a logiku slov, ale také kladla otázky a pomáhala chápat svět kolem nás i svět v nás. Stavěla před oči vzory; nemusíme v Čechách chodit daleko-kolik generací ovlivnil Jaroslav Foglar. Nebyl to jen krátký efekt, ale mnohdy působení, které se po desetiletí nedalo vymazat z paměti.

Vzpomínáte si, jak nás kdysi dospělí odháněli od knížek? "Zkazíš si oči, raději se uč čí dělej něco užitečného!" A my jsme mivali z četby požitek a třeba jen při baterce. Knižka se zhltila, pak se k ní každý vracel, znovu listoval, prohlížel znovu ilustrace a představoval si sám sebe v podobných situacích. Jistě to neplatilo o celé populaci, ale určitě o její nezanedbatelné části. Jak je to dnes? Známé vůbec dnešní autory dětské literatury, víme, co se vydává, dovedeme doporučit dětem knihu a podnitit je k četbě? Slyším skeptické hlasy: Četba se přezívá, budoucí kultura nebude psaná, komunikaci postačí jakýsi "computer basic". Ale přece: četl jsem nesmírně zajímavé povídky z dětských soutěží; dospívající mládež, je-li podnícena, dokáže psát

zajímavě, a je poptávka po seznámech četby. Přesvědčil jsem se o tom na roverských kursech i v různých skautských časopisech, vydávaných v řadě regionů. Co tedy činiti? Dát hlavy dohromady, zaplavit redakci náměty a zkušenostmi a časem si vytvořit metodický program pro podporu čtenářských zájmů i zvyků. Jen namátkou:

- co číst, které knížky se osvědčily, pro který věk, které pro děvčata a které pro chlapce.

- zkušenosti s četbou v oddílech. Čtete na táboře-večer či o poledním klidu-individuálně či v celém oddíle?

- učíme děti vyprávět příběhy a jak postupujeme?

- stojí za to mít v oddíle či ve středisku knihovničku? Dříve ji mival kde který spolek.

- jak podporovat místní časopisy a docilit, aby se četly, ale také aby se do nich psalo?

- zavedme rubriku "Dětské knihy na pultech".

- jak podnitit rodiče, aby nezapomínali na knížky pro děti, byť i jsou někdy drahé.

- Miloš Zapletal opakovaně doporučuje, aby se na střediscích věnoval knihovnicám i obecné četbě někdo z oldskautů.

- máme s tím zkušenost?

- Jistě je i mnoho dalších námětů a zkušeností. Potřebujeme je soustředit, rozbrat a domyslet metodicky. Podobně by to mělo platit i o výtvarném umění či o hudbě. Neváhejte a pište!

Začal jsem Komenským a také s ním skončím. Ve Vševýchově je jedna kapitola věnována požadavkům na knihy (Panbiblia aneb Vše knižnictví). Náprava věci lidských předpokládá mnoho věcí-nápravu škol, přípravu učitelů-a také nápravu knih a nápravu jejich četby.

V. Břicháček

BETLÉMSKÉ SVĚTÝLKO 94

Vánoce se blíží a s nimi i tradiční vánoční skautská akce Světlo ve tmě, která je u nás spíše známá pod názvem Betlémské světélko. Několik dní před Štědrým dnem rakouští skauti zažehnou v Betlémě na místě, kde se podle tradice narodil Ježíš Kristus, světélko a přivezou je do Vídně. Odtud je vlaky světelná štafeta rozvezena nejen po celém Rakousku, ale nyní i po celé střední a východní Evropě.

I vy se letos můžete do této akce zapojit a zanést světélko z Betléma na Štědrý den jako poselství míru, lásky a naděje do nemocnic, domovů důchodců, dětských domovů, domů s pečovatelskou službou, ale i do vojenských posádek, na policejní stanice, do provozů, kde se i v čase svátečním musí pracovat.

Kde si budete moci světélko vyzvednout?

Na železničních stanicích, kde budou zastavovat vlaky, které je 22. a 23. prosince povevou. Je-li trať, po které bude světélko vezeno, od vás vzdálená, zorganizujte štafetu, kterou se Betlémské světélko dostane až k vám.

Betlémské světélko bude možno vyzvednout si u těchto vlaků: 22.12.

Brno - Plzeň, R 644 - Junák, odjezd z Brna v 15:35 (Náměšř, Okřšky, Jihlava, Kostelec, Horní Cerekev, Pelhřimov, Obrataň, Tábor, Milevsko, Písek, Strakonice, Nepomuk, Starý Pízenec, Plzeň) 23.12.

Brno - Praha, R 670 - Vysočina, odjezd z Brna v 5:00 (Kuřim, Tišov, Křižanov, Zďár nad Sázavou, Přibyslav, Havlíčkův Brod, Kolin, Praha)

Brno - Liberec, R 682 - Nisa, odjezd z Brna v 5:20 (Blansko, Svitavy, Č. Třebová, Ústí n. Orlicí, Choceň, Pardubice, Hradec Králové, Stará Paka, Turnov, Liberec)

Brno - Jeseník, Sp 1931 - Praděd, odjezd z Brna v 5:40 (Vyškov, Nezamyslice, Prostějov, Olomouc, Hanušovice, Jeseník)

Brno - Ostrava, R 433, odjezd z Brna v 6:20 (Vyškov, Kojetín, Přerov, Hranice, Suchdol n. Odrou, Studénka, Ostrava, Bohumín)

Brno - Veselí na Moravě, Os 4107, odjezd z Brna v 6:54 (Slavkov, Bučovice, Kyjov, Veselí)

Praha - Karlovy Vary, R 672 - Brněnský Drak, odjezd z Prahy v 9:43 (Kralupy, Roudnice, Lovosice, Ústí n. Labem, Teplice, Bilina, Most, Chomutov, Klášterec, Ostrov, Karlovy Vary)

Podle údajů od br. Broučka - Jana Svobody

zpracoval Marek Bárta

Blíží údaj v SIC, tel. 24102248

způsobem zabraňovalo a dále se tak dít bude. Nesouhlasem také nic nesprávné. Myslím, že bychom měli spíše mládež o antikoncepci poučit, jako o zlu podstatně menším, než je zničení již počatého života.

Tady bych měl apelovat: na vás jako na skauty a připomenout vám skautský zákon, jehož desátý bod je v tomto případě jasně vyřčen jeho ekvivalentem - pátým bodem příkazů Božích - NEZABÍJEŠ! Co je však platné dovolávat se skautského či Božího zákona, když 99 procent mladých lidí žije bez nich. A hlavně pro ty je určeno doporučované poučení o antikoncepci.

Tato přecínáška si nedělá nárok na úplné zodpovězení všech otázek z této problematiky. Bylo by třeba seznámit se alespoň okrajově se základy psychologie osobnosti, aby každý poznal teoreticky nejen sám sebe, ale i druhého, dovedl mu porozumět, co od něho může očekávat, a hlavně, jak s ním má jednat.

Použitá a doporučená literatura:

Brtníková M.: Množiny lásky
Brtníková M. MUDr: Výchova k rodičovství (Min.zdrav., Ústav zdr.vých.)

Brtníková M., Šedivý V.: Moderní láska a sexualita, manželství a rodina
Brzek A. MUDr: Sexuální výchova (Zdraví, 1982)

Fanta K. MUDr, Šmolka P. MUDr: Poradenská praxe a výchova k rodičovství (Metodické listy 5, ČUV SA)
Jaczewski A. Dr, Zmijewski J. Dr: Kniha pro chlapce

Klímová-Fügenerová M. MUDr: Snoubenecům

Pizák M. MUDr, Frýbová Z.: K lásce přivážen

Pizák M. MUDr, Frýbová Z.: K manželství připraven

Pondělíčková-Mašlová J. MUDr: Když dívka dospívá

Pondělíčková-Mašlová J. MUDr: Mladá dívka a sex

Scriptum: Život před narozením (Praha 1991)

Šípová I. MUDr, Mellan J. MUDr: Mladé manželství

Šípr K. MUDr: Hovory o lásce
Tanská N.: Vyznáte se v láčnění?

Toman J.: Jak dobře mluvit
Wynnyczuk V. MUDr: Dnešní mladá rodina v ČSSR (Metodické listy 1, ČUV SA)

Žahourek Z. MUDr: Jedinci vyžadující zvláštní péči (Skauting 1992,7-8)

Žanourková V.: Dotyky života (Přednáška pro mládež a vychovatele, 1987)

PARTNERSKÉ VZTAHY

MUDr. Zdeněk Žahourek - Don

ilustrace: Ladislav Rušek - Šaman

PŘÍLOHA ČASOPISU SKAUTING Č. 2-3 ROČNÍK 33. ŘÍJEN - LISTOPAD 1994

koření se nelze najít, tak se samotným sejem nestácíme na trvalejší hezky partnerský vztah, neřku-li na manželství, řekli jsme si, co všechno má chtít mladý člověk od partnera, či dokonce od životního partnera a na jedinou bychom to všechno přeskočili, odhodili a zaměřili za chvílkové dobrodružství. Když to zůstalo bez následků, vzali bychom to jako špatnou zkušenost, a protože chybami se člověk učí, vícekrát bychom se toho snad nedopustili. Jenomže tak jednoduše to není. V mladém člověku, (zvl. v dívkách), který prožil takový sexuální bezcitový příběh, musí zůstat pocit prázdnoty. Čekal něco jiného, čekal - cit. Člověk není zvíře, proto mu nestačí pouhé ukojení pohlavního pudu. Chce lásku. Zde si však plete pojmy, to co prožil, nebyla láska. Ale mladý člověk přece jen může z tohoto poměru něco získat! Po-

hlavní choroba!!! Bude-li se jednat o kapavku nebo syfilis, vyřeší se, pokud vyhledá lékaře včas. To jsou však dětské choroby v porovnání s AIDS. Pokud si jste se někdy vzít se do pocitů k smrti odůzvaného? Tím byste byli, aspoň zatím. Ještě se totiž nepodařilo objevit lék, který by vyléčil AIDS. Dovedete si představit, že byste zaplatili životem za chvíli pochybné rozkoše s neznámým partnerem či partnerkou? Toto téma bylo zpracováno v mnoha populárně-vědeckých článcích, které doporučují k prostudování.

Ještě jiný konec může dostat vztah dvou mladých lidí - **těhotenství**. Dochází k tomu obvykle jen tehdy, když dívka podlehne kategorickému: "Když mě máš ráda, tak mi to dokaž!" Není dobrým východiskem, když dívka vylovlí. Spíš by měla odpovědět: "Když mě máš rád, tak vydrž!" Možná, že by to vedlo k rozchodu, ale pokud by byla dívka pouze předmětlem sexuální touhy, nebyl by rozchod tím nejhorším řešením. Ano, snadno se to řeší nezácasným. Horší je to pro oba mladé lidi. Ti si v okamžiku roztržky myslí, že se jim

zřítí svět. Ale i tento životní neúspěch patří ke zkušenostem, kterých by mladí lidé neměli být uštěňeni. Vždyť tady se poznávají charaktery.

Horší je, dojde-li skutečně k těhotenství. Jak řešit takový případ.

Nejpřímým řešením je, když už se to stalo a mladí lidé jsou věkové a sociálně zralí, aby se vzali. Samozřejmě, že tady bude situace složitá, bude do ní mluvit mnoho lidí, v neposlední řadě rodiče. Dojde jistě i k návrtu: **Interrupce**.

Rozhodnutí k **přerušení těhotenství**, označované též jako ukončení těhotenství, je rozhodnutím velmi závažným, které nemusí zůstat bez následků pro mladou matku. I při zachování přiměřené sterility nástrojů a prostředí, i při největší snaze operátora může dojít ke komplikacím, které zanechávají trvalou nepokročlost operované matky. Pro ženu, která ještě nerodila, která jistě dříve nebo později po dítěti zatouží, by to byla životní tragédie. Z toho hlediska tedy: **Interrupce - kategoricky NE!**

Když jsem studoval medicínu, měl jsem v posledním ročníku stáže na gynekologii. Tamatum jednoho dne byl **interrupce**. Byl jsem svědkem případu, kdy operátor postupně vytahoval v kleslích z lůna ženy celou horní končetinu i s lopatkou, pak druhou, dohlí končetinu s roztracenou pární a nakonec krvavého "něco", v čem jsme tušili hlavičku. Měl jsem dost. Píod byl jistě starší než by vyřazené tři měsíce. Od té doby mi nikdo nevymluví, že interrupce není vražda. Proto tedy i z hlediska etikého: **Interrupce - kategoricky NE!**

V souvislosti s **interrupcemi** je třeba se jen okrajově zmínit o **antikoncepci**. Obě tato témata by si žádala obsažené samostatné přednášky. Doud se o tom v rámci skautské výchovy sice mnoho mluvilo, ale nic z opatrnosti nespalo. Proč? Mlčením se ještě nic nevyřeší a problém se neodstraní. Odedávna se počítá různým

sloužit. Všímněte si, zda v rodině vládne otec nebo matka. Bude-li to matka, pak nebude pro děvčata nic nového, když vezmou vládu do svých rukou (aťe rozuměly). Bude-li dívka z takové rodiny, pak, hoši, pozor, hrozí vám pantoflet. Jestli je však mírně užívaný, není nad to. Nejhorší variací je, když se sejdou dva partneři z rodin, kde vládli element jejich vlastního pohledu. Pak chce mít v jejich vztahu hlavní slovo každý z nich.

Děvčata by si měla všimnout, jaký poměr má jejich chlapec k matce. Je velmi pravděpodobné, že se podobně bude chovat ke své partnerce.

Je třeba vědět, v jakých poměrech váš protějšek žil, jaké postoje a názory si přináší z původní rodiny a jaké zakotvené návyky z oblasti citové, pracovní, mravní i ostatních, přeneše do eventuelního manželství.

Máte-li shodné názory na smysl života, je to velké plus. Jste-li oba věřící křesťané, pomůže vám tento světový názor překonávat i těžké životní překážky a bude vám i jistou zárukou opravdovosti a trvalosti vašeho vztahu.

PŘEDPOKLADY PRO SOUŽITÍ. Je to neúplný výčet vlastností, kterými by měl být vybaven partner pro úspěšné soužití v manželství.

Tolerance je schopnost smířit se s partnerovými zvyky, názory, ponechat mu možnost provozovat jeho koníček, pokud to nenarušuje společný život. Dívka by si měla být vědoma, že si bere kupř. sportovce, který se své sportovní dráhy nevzdá a je tedy nutné se s tím vyrovnat. Naopak zase chlapec by měl mít porozumění pro kulturní záliby své dívky a umožnit buď ji samotné, nebo raději společně s ní, návštěvu kulturních podniků.

S tím souvisí schopnost dosahovat kompromisů. Neuplaťovat tvrdě svůj názor, způsob života, ale vycházet z předpokladů společného společeného života.

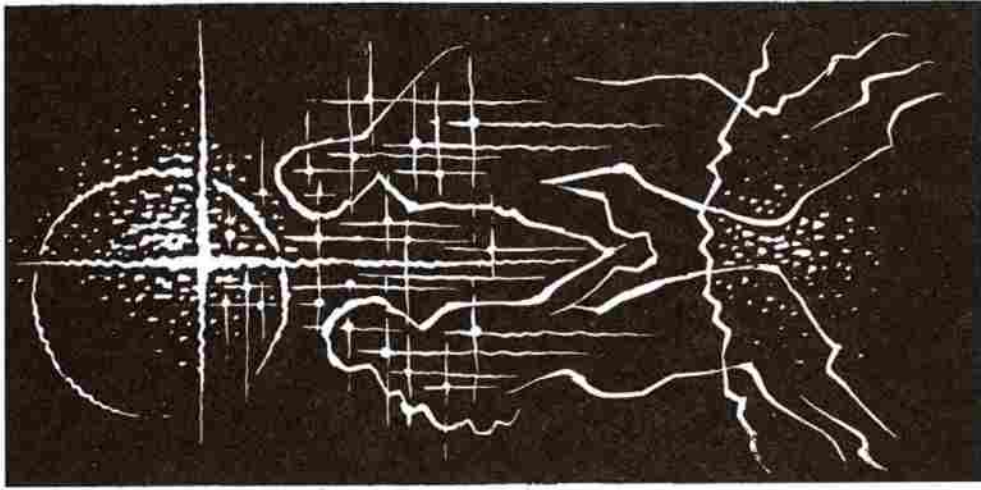
Důležité je, abyste měli shodné plány a představu o svém společném životě. Zda budete nejprve šetřit, abyste získali nějakou ekonomickou základnu, zda si postavíte domek, nebo budete žít v bytovce, ve městě nebo na vesnici, zda si budete chtít nejprve užít, t.j. kupříkladu cestovat, nebo spíš chodit tancovat, jezdit do divadel a pak teprve mít rodinu. A jak početnou? Kolik dětí?

Tomu by mělo předcházet zjišťování, jaký má váš partner (-ka) poměr k dětem. Zda má rád děti a zda si je vůbec přeje. Není to sice vždycky závislé na tomto páru lidí, protože spolupůsobí i jiné faktory, ale v převážné většině jsou tyto dva lidé rozhodující. Žena takřka vždycky dítěte nebo děti chce. Bude se ve svém přání shodovat se svým nastávajícím?

Prvním předpokladem vzájemného vztahu by měl být cit, kterému říkáme dnes již zprofanovaným jménem láska. Musí být oboplnná. Budme si vědomi, že pro volní okouzlení, jemuž se též říká období fascinace, po několika týdnech odezní a různě brýle zamilovanosti padají s očmi. Drobné chyby, jež nám na partnerovi zprvu připadaly roztomilé, hodnotíme později zcela jinak. Máme-li ho však opravdu rádi(-y), tolerujeme tyto nedostatky.

Odloučení od milovaného člověka lásku nezničí, spíše zvyšuje. Stýská se nám, chceme být stále v jeho společnosti. Chceme pro druhého udělat vždy to nejlepší. Chci ho (ji) udělat šťastným i za cenu vlastního nepohodlí, strádání a pod. Nenechávám si zadní vrátka otevřená s tím, že se prosím rozejdeme, když to nebude klapat.

Dalo by se jednoduše říci, že pokud má jeden druhého rád, pak by to mělo stačit, protože z lásky pramení vše ostatní. Ano, láska dovede odpouštět. Říká se však, že není kostička, aby v něm nebylo kázání. I ve společném životě najde všechno podle předstev jednoho. Někdy má ten druhý jiný názor, který nekompro-

ni-li fyzické zařícení podpořeno zalíbením citovým, nebude mít vztah potřebnou stabilitu. Proto pozor na hezkou tvářku, za kterou se může skrývat "prázdná nádobka".

Temperament je převážně vrozená složka osobnosti, která se projevuje v síle, vzrušivosti a vyrovnanosti nervových procesů a na našich záležitostech reakcích. Při výběru partnera je třeba brát v úvahu dvě skutečnosti. Především to, že temperament je nejen vrozená, ale také málo proměnlivá složka osobnosti a že se postupnějším věkem dochází spíše ke zvyazňování základních temperamentových charakteristik. Je partner sice zvnějško způsobu chování, činnosti a citových reakcí, ale má vliv na celou psychiku, všechny procesy, citovou dráždivost, rozseh adaptace, náladovost i charakterové vlastnosti. Projevuje se především v celkovém reagování člověka a zejména v tempu psychologické činnosti. Dále v celkovém stavu emočnosti. To je např. ve snadném střídání citů, impulzivnosti nebo pomalosti a pasivité. Pozorujeme, že někdo reaguje rychle a silně, chování jednoho je vyvážené, stálé, u druhého naopak. Je nutné poznat, jaký typ temperamentu jsem sám i můj partner, a naučit se ovládat v těch projevech, které by druhému nevyhovovaly.

Charakterové rysy jsou důležitým projevem každého jedince. Nejsem na rozdíl od temperamentu vrozené, jsou výsledkem systematického i živelného působení rodiny, společnosti, kolektivu atd. Jsou proměnlivé a vychovatelné. Vyjadřují soustavu vztahů jedince sama k sobě, k druhým, k práci, společnosti, přírodě atd. Poznámé i osobnost svého partnera, můžeme předvídat jeho chování a podle toho i na něho působit výchovně. Je třeba naučit se v prvé řadě znát sám sebe, umět se objektivně zhodnotit. Sebepřehodnocení může být zdravé, zvýšené nebo snížené. Poznámávali je úspě-

chy i neúspěchy ve škole, práci, rodině, životě. Umíme-li objektivně hodnotit sebe, dovedu lépe hodnotit druhé. Je nutná zdravá sebekritika. Řada seriózních vědeckých studií i populárních publikací se zabývá také otázkou, jaké kombinace charakterových vlastností partnerů jsou pro soužití vhodnější, které méně vhodné. Pracné dospívali k potvrzení lidových moudrostí, že "vřána k vřané sedí", jindy že "protivý se přitahuje". K ústoví, že "protivý se přitahuje", ukázaly výzkumy, že to platí jen v případech submisivních povah, které se rády přizpůsobují a povah dominantních, které rády vědnou. Ve všech ostatních případech je výběr partnerů, a to nejen manželů, dán spíše podobností rysů, než rozdílností. Zde se uplatní spíše ústoví "vřána k vřané sedí, rovný rovného si hledá". Jednou z příčin, proč jeden má sympatie k druhému je skutečnost, že v, že ten druhý ho má rád. Sociologické šetření ukazuje, že výběr partnerů, pokud se týká sympatií, je vzájemný. Zda jsou vzájemně sdíleny i antipatie, prováděné šetření nepokrvdlo.

Existují zřejmě některé rysy, v nichž by se měli partneri spíše doplňovat (např. domlinace a submisivita, tj. vědnout nebo nechat se řídit) a jiné, ve kterých by se měli shodovat.

Citová vazba mezi partnery je jednou z základních podmínek trvanosti jejich vztahu. Proto je velmi podotknuté, že již od samého začátku známosti pátrají oba partneri po tom, zda vztah toho druhého k nim je trvalý a dostatečně silný. Čím intenzivněji se citíme být milováni, tím jsme spokojenější a klidnější. Při tom však silná zamilovanost nemusí znamenat trvanost vztahu. Ve řadě romantické zamilovanosti jsou oba partneri většinou slepi vůči negativním stránkám objektu svých citů. Když zhruba po půl roce přestane zamilovanost, zákonitě ochabne, začnou si uvědomovat i další partnerovy charakteristiky. Proto je vždy na místě

pečlivě zvážít, zda druhý má vztah skutečně k nám, nebo zda se zamiloval do přeludu, který si v nás vyanil. Zamilovanost se snoubí též s mírou citové závislosti. Čím je člověk zamilovanější, tím je citově závislejší. Nízká citová vazba ohrožuje vztah nezájmem o partnera, příliš silná pak bouřlivostí reakcí a úzkostí z ohrožení vztahu. Vážít bychom si měli partneri, kteří si přejí s námi žít, ale nikoliv nás pouze vlastnit.

Jistě přispívá ke vzájemné harmonii, máte-li společné zájmy. Pokud nikoliv, pak musíte tolerovat zájmy druhého. Jestli je člověk narušivý sportovec a dívka se sport nezajímá, vznikají třecí plochy, jež nepřispívají k trvanosti jejich vztahu. Nemusíte mít stejná povolení, ale měli byste se zajímat o práci druhého, jaké má výsledky, těžkosti, plány a pod.

Hodíte se k sobě věkem? Není mezi vámi velký rozdíl, který by dával předpoklady k pozdějšímu rozchodu? Nebo k narozední handicapovaného dítěte? Věk partnerů se v dnešní době vyrovnává. Muži vstupují do manželství většinou o 2 - 3 roky starší, než jejich manželky. Vyjimkou nejsou ani manželství, kdy je žena o několik letů starší než muž. Za přiměřený věkový rozdíl je možno ještě považovat rozdíly, kdy muž je maximálně o 10 let starší než žena, nebo když žena je o 3 - 4 roky starší než muž. Větší rozdíly mohou samy o sobě souzít komplikovat. Manželství, kde je žena podstatně starší, bývá již ohrožena narozením dítěte. Můž se totiž těžko snižuje s tím, že se o dosavadní manželčinu péči bude muset dělit s dítětem. Pokud si dívky berou muže podstatně starší, měly by si předem uvědomit, že jejich partneri budou jen velmi neradí mít své ustálené návyky a že nebudou moci žít jako jejich vstevnice, ale budou se muset přizpůsobit životu člověka staršího a později, dá se říci, starého.

Milujeme-li již o věku, je třeba zdůraznit, že oba partneri, pokud uzavřou manželství, by měli být zrali, tj. biologicky, mravně i sociálně. Biologicky znamená, že jejich tělesný vývoj je ukončen, což se počítá kolem 18. - 20. roku. Chlapec by měl mít vojnu za sebou! Mravní zárku může poskytnout v manželství jenom jedinec v každém ohledu úspěšný a tedy i zodpovědný. Ten si uvědomuje vlastní možnosti a nebudou zakládat rodinu, když k tomu nejsou předpoklady. A sociálně zralý znamená, že se o rodinu dokáže postarat. Mladí manželé by neměli čekat na podpory od rodičů, ale měli by stát první na vlastních nohách a mít zajištěnou vlastní existenci.

Máte aspoň přibližně stejné vzdělání? Paradoxně na to, že muž huře sraší převahu ženy, m.j. i ve stupni vzdělání.

Intelligence - s jejím požadavkem na partnera se setkáváme velmi často. Zde hraje větší roli tzv. intelligence vrozená, což znamená, že jedinec je schopen správným způsobem se vyrovnávat s denními problémy a v i si většinou se vším radí, proti inteligenci získané na střední nebo vysoké škole, která není pro manželství tak důležitá. Podstatná pro manželství a hlavně rodičovství je také vrozená intelligence citová, zvaná též sociální.

Aspirace je zjednodušeně řečeno to, čeho chce člověk v životě dosáhnout. I to ovlivňuje partnerské vztahy. Příliš nízké aspirace jsou brzdy, jejich nositelé postřádají hnací motiv, příliš vysoké přestanou zase časem motivovat právě proto, že jsou nedosažitelné. K optimálnímu partnerum pro trvalé soužití patří ti, kteří jsou s to reálně odhadnout své možnosti a přizpůsobují jim i své aspirace.

Hledte poznat v přibodný čas, tj. nikoliv příliš brzy, ale aby také nebylo jak už pozdě, **rodinu svého partnera.** Říká se, jaká je matka, taková bude dcera. Není to sice pravdivé, že kterého není výjimek, ale jako jedna z informací to může po-

Z regionů

Skautský oddíl Modrá hvězda v Jilamnici pořádá po celý listopad výstavu "25 let činnosti - Kroniky a fotografie". Výstavu můžete navštívit v budově sportovního, ale pouze v pracovních dnech a hodinách.

Některé suvenýry z Navigamu zlevněny!

Keramická hrnečky: větší 25,- Kč, menší 20,- Kč; keramická plaketa: 5,- Kč; keramický bobr: 10,- Kč; samolepka: 1,- Kč; odznak:

10,- Kč; tužka: 3,- Kč; čepička: 10,- Kč. Ceny ostatních materiálů zůstávají: dopisnice s přílepkovým razítkem: 9,- Kč; pohlednice rovněž s přílepkovým razítkem, ale bez známky: 6,- Kč; vialka: 30,- Kč. Výše uvedené materiály můžete objednat v SICu (adresa stejná jako ústředí).

POZOR - POZOR, kompletní loňský ročník **Magazínu SKAUT - JUNÁK** (vč. nutného čísla) za rovných 100,- Kč můžete rovněž získat v SICu. Lze objednat i jednotlivá čísla ročníku 1993 (a 10,- Kč).

Jestliže zde můžete získat jednotlivá čísla 1 až 5 (ta která vydala JČ) ročníku letošního po 18,80 (vč. poštovného).

JUNÁK HLÁSÍ - věstník Ústřední rady Junáka - svazu skautů a skautek. Pravidelná příloha měsíčníku Skauting.

Vydává SIC - skautské informační centrum
Za redakci zpráv odpovídá Václav Nosek, tel. 24102248
Texty věstníku neprochází jazykovou úpravou

Členové všech ústředních orgánů Junáka děkují všem, kteří poslali pozdravy ze svých letních táborů. Mají z nich velkou radost a všem děkují alespoň touto cestou. Jinou možnost obvykle nemají, zřetelná adresa chybí.

Blahopřejeme

19. října oslavila 65. narozeniny naše čestná starostka sestra **JUDr. Dagmar Burešová**, která v období mezi IV. a V. junáckým sněmem (1990 - 1992) zastávala funkci starostky Junáka. Blahopřejeme - nezapomíname.

ODÍŠLA Z NAŠICH RADOV

V jasných dnech 15.10.1994 odšla z našich radov naša milá sestra **PhDr. Lydya Kyselová-Jurajová**, bývalá náčelníčka di- evčenské krmňové rady, místonačel- níčka Slovenského skautingu, inštruktorka Lesných škol, zamlčená a obetavá skautka. Zanechala i cenné úvahy v me- lodických listoch, ktoré boli prameňom vý- chovy pre ďalšie generácie. Za obetavú prá- cu, za službu skautskej myšlienke dostala najvyššie skautské vyznamenanie Striebor- ný trojlístok. Čest jej pamiatke.

- Nora Janotová

Na tomto zasadání byla projednána pře- devším spolupráce náčelnictv se zahn- niční radou, příprava mimořádného sněmu a dotace na rok 1995:

Br. R. Lischka podal stručnou informaci o průběhu účasti naší delegace na evrop- ském jamboree v Holandsku a závěrem shrnul, že akce byla zdařilá. Náčelnictv br. Lischkovi poděkovala za reprezentaci Ju- náka v zahraničí.

Obě náčelnictva se dohodla, že je nutné, aby zahraniční rada vypracovala směšici pro cestování (postup při výjezdu do zahraničí, pořádání mezinárodních akcí na našem území, výběr represen- tantů na oficiální za- hraníční akce - děti i dospělých apod.). NCHK určilo bratry, kteří se mají zabývat přípravou účasti naší dele- gace na světo- věm jamboree 1995.

Náčelnictva schválila program pro část mi- mořádného sněmu, který by probíhal v pří- padě rychlého schválení stanov. S delegáty by se diskutovalo jednak o letošních tábo- rech, lesních kurzech a lesních školách z hlediska programového zabezpečení a s ohledem na připravovanou novou statutu Svojskova závodu v dalších ročnících.

Členové náčelnictv podali své návrhy na akce pořádané ústředím v příštím roce, na které lze čerpat dotace podle pokynů MŠMT.

Náčelnictva pověřila br. Švehlu zahájením Svojskova závodu 1995 podle stávajících pravidel.

- Z jednání NDK vybráme:

NDK se zabývalo zhodnocením letošních táborů z hlediska vzhledného programového zabezpečení a ohledem na počasí. Podle hlášení oblastních zpravodajek a členek NDK docházelo letos občas k přecenění síly dětí na táboře, kde táborové vedení nabíralo zřetel na letošní vedru. NDK proto doporučuje, aby na stránkách Skautingu se objevovaly stále články z táborové praxe. NDK spatřuje v pořádání lesních kursů velice vhodný a osvědčený prostředek pro motivaci starších skautů a skautek pro trvalou činnost ve hnutí. Pravidla pro jejich pořádání budou součástí nového statutu LS.

NDK zahájilo přípravu oslav 80. výročí vzniku skautingu u nás, které proběhnou v příštím roce.

NDK opětovně požaduje, aby dosud nedodané skautské vyznamenání byla při nejbližší možné příležitosti prohlášena za republikové. Aby tak mohli být nemocní a staří členové Junáka náležitě a včas oceněni. Analýza zkušeností ze dvou lesních škol, instruktorské lesní školy a z pěti lesních kursů, které proběhly v DK o letošních prázdninách, bude jedním z podkladů pro práci společné komise (se zástupci NCHK), ustavené pro novou statutu lesních škol.

- Z 21. zasedání NCHK vybráme:

Na zasedání NCHK se řešily obdobné otázky jako na zasedání NDK. Br. Pučalka požádal všechny členy NCHK, ať se do 5.11. písemně vyjádří k obsahové náplni lesních škol.

Br. náčelník předložil posílený dopis náměstka ministra školství a tělovýchovy pana Bělohávkovi. Pan ministr Pilip na-
vštívil v srpnu 1994 spolu se svým náměstkem 3 lesní tábory a 1 lesní školu. S tábory byl velmi spokojen. Kopie dopisu je u tajemníka NCHK.

Ostřavská rada, Frydeckoměstská rada a Karvinská rada vypsalý konkurs na pamětník na Ivančane. Byla zřizena nadace na

financování stavby. NCHK doporučuje, aby byl příspěvek Junáka na pamětník zahrnut na dotaci 1995 (do propagace sdružení) a aby členové Junáka přispěli do této nadace.

Absolventi lesních kursů mají právo nosit na normálním (mimoděm) šátku kolečko s jedním tee-pee.

Výborný odbor NCHK se seje 1. října 1994.

- Jarka a Jack

Zprávy z říjnového zasedání náčelnictva dívčího a chlapeckého kmene

Obě náčelnictva děkují všem pořadatelům ústředního kola Závodu vítězů a světlušek za vzornou organizaci a všem účastníkům za úctěkovou propagaci českého skautingu.

NDK doporučuje, aby na základě zpráv členů ústředních orgánů, oblastí a ORU o návštěvách táborů byl vypracován metodický materiál, který by obsahoval vedle zjištěných nedostatků především kladné poznatky, a to nejen z hlediska dodržování bezpečnostních, hygienických, zdravotních, provozně-technických a účelních předpisů, ale zvláště z hlediska vhodně programové naplně lesních táborů. Stále se ukazuje, že vedoucí táborů (občas ještě bez čestné listiny zkoušky) nedokážou přizpůsobit možnosti, dovezením a schopnostem dětí různého věku a že nedokážou zakomponovat do denního programu aktuální počasí (např. přes 30° C teplota) a zdravotní stav dětí. NDK navrhuje, aby tento materiál obsahoval i rozpracované poznatky z lesních aktivit doma i v zahraničí. Na základě vyhodnocení těchto informací pak specifikoval současnou výchovnou stránku českých skautských táborů pro jednotlivé věkové stupně (světlušky - skautky - rangery, dle CHK).

- Účel akce

- Jméno a adresu odpovědného vedoucího výpravy

- Trať, které má být použito

- den odjezdu, popř. den odjezdu při cestě zpět

- čísla vlaků, kterých má být použito

- počet účastníků akce, jejich jména se znám věcně dal narození a adres

- počet průvodců

Železniční stanice výpravy skupinu společnou jízdou (přeprogram registrací), k níž připojí kopii přihlášky. Pro všechny účastníky akce vydá sčítací listy. Těmito doklady se cestující prokazují při kontrole ve vlaku.

Sleva jízdného se poskytuje při účasti nejmenší platících osob (1,5 dětí + 1 průvodce), a to ve výši:

- pro účastníky ve věku do 15 let (cca 65%)
- pro účastníky ve věku od 15 do 26 let (60%)
- pro průvodce (60%)

Další podmínky pro poskytování uvedených slev:

- Na každý ze společných 10 účastníků akce může být přepraven 1 průvodce za polovinu obvyklého jízdného, přičemž vedoucí výpravy se započítává do počtu průvodců.

- Jízda může být uskutečněna pouze ve vlacích, které si pořadatel sám určil v přihlášce. Jiný vlak může být použit pouze po předchozím projednání s železniční stanicí.

- Pořadatel může nejdříve 3 dny předem požádat železniční stanici o zajištění výrazení oddílu nebo celého vozu za poplatek dle Ceníku. U vlaků s mističkovými vozy bude požadavek podle možnosti řešen zajištěním mističek.

- Fakteme jízdného (návrhky jízdného při nevyužití) provádí po předložení společné jízdenky (přeprogram nejstřík a sčítacího listu) a hlášenky. České dráhy, kontrola přepravních třeb, Vědecká 15, 772 11 Olomouc.

Bližší informace o poskytování slevách a cenách jízdného Vám podaří kontaktovat železniční stanice.

Banka poštovních známek

Do konce září se již v bance stromáždilo obrovské množství známek - přesně 163 656 kusů, což několikanásobně přesahuje naše prvotní očekávání. Vkladatelé je již 53, z toho 33 jich dalo do banky více jak tisíc známek. Na 4. setkání skautů sbíralo, 22. října, bylo odměněno prvních dvacet diplomů a další dostali alespoň potvrzení o své účasti na této akci. Diplomů předal br. Kopta, náčelník kmene dospělých.

Od 10. května již probíhá třetí kolo této akce, jejíž výzevka má pomoci skautům a skautkám v rozvojových zemích. První dvě hromadně zaslaly Junáka byly předány Světovému skautskému fondu, odkud jsme byli vyrozuměni, že námi nasbírané známky budou použity na tyto akce: "Děti ulice v Ru", "Lepra - nemocnice" a "Pomoc Chorvatsku". Všechni účastníci Banky poštovních známek konají skautský skautský ČIN. Zatím se v tomto řetězu kole podarilo shromáždit přes 27 tisíc známek. Banka pokračuje, stále přicházejí další obálky a balíčky.

Není možné pokračovat zveřejňovat seznamy všech, tedy alespoň první tři mistra. 1. Oddělení Domažlice (19 350 známek), 2. Středisko "Strnadla" Plzeň (13 149) a 1. a 2. roj světlušek z Čáslavi (9980). Znova opakujeme, že však není třeba honba za prvními místy, naše vědomost a uvažání patří i těm, kteří přispěli sebestmenším množstvím. Nesmíme nás těšit, že se akce účastní všechny věkové kategorie, hlavně účast naši mládeže, jak chlapců, tak děvčat. Banku zpravovává br. Stan

Pozvání na zahraniční akce

NÁZEV AKCE	ZEMĚ, DATUM	KDO	NÁKLADY
Scouting + Youth organizations: Strouds of Democracy	Budapešť 10.-18.1994	vedoucí 18-30 let	cestovné
Scout Scout 95	Dánsko 27.12.94 - 3.1.95	rovní a rangery 15-18 let	800,- DKK + náklady na cestu
C.O.S.I.E. 95	Lancashire, Anglie 28.7.-12.8.1995	10 skautů od 13 let + 2 vedoucí	140,- L + cestovné
Dialogue for Peace	Our chieft, Švýcarsko 27.8.-7.9.1995	vůdkyně 18-30 let	odhadem 600,- šf + cestovné
Water in Life	Pur Lodge, Londýn 14.-23.9.1995	2 vůdkyně 18-30 let	cca 21000 Kč v librech
10. World Rover Moot	Švédsko 24.6.-5.7.1996	ovni, rangery, vůdci a vůdkyně	zařím nastanoven
Building the Global Village (8-11 let)	Courrière, Belgie 28.11.-4.12.1994	vůdci, vůdkyně 18-30 let	cestovné
Folly 95	Fairingdon House, Oxfordshire, Anglie 30.7.-12.8.1995	10 rangery + 2 vůdkyně	85,- L + cestovné
Link 95	Hodstock Priory, Nottinghamshire, Anglie 29.7.-12.8.1995	10 skautů + 2 vůdkyně	165,- L + cestovné
Swing 95	Foxlease, Hants, Anglie 27.7.-12.8.1995	5 skautů + 1 vůdkyně	140,- L + cestovné
Cecil 95	Scottish activity centre Peeblesshire, Anglie 22.7.-5.8.1995	6 skautů 12-16 let + 1 vůdkyně	120,- L + cestovné
Leini tábor s tématikou "Wikingové"	SWEDEN 27.7.-10.8.1995	skupina cca 15 R&R	1300 SEK + cesta
Bringing the World Together	West Sussex, Anglie 30.7.-7.8.1996	10 skautů + 1 vůdkyně	?

Informace Českých drah o slevách jízdného pro školní akce a organizované skupiny dětí a mládeže

České dráhy nabízejí po celý rok na školní výlety, školní exkurze a pro hromadné zájezdy dětí a mládeže slevy jízdného, a to v případech, pořádá-li je (mimo jiné):

b. jakákoliv zájmová organizace - pro účastníky do dovršení věku 15 let. Pořadatel může o poskytnutí slevy požádat kteroukoliv železniční stanicí Českých drah písemnou přihláškou, nejpozději 3 dny před plánovaným odjezdem. Přihláška je tiskopisem Českých drah a vy- dá jí železniční stanice. Sepisuje se dvo- jmo, musí být opatřena razítkem a podpí- sem pořadatele a musí obsahovat tyto úda- je:

NDK doporučuje, aby metodický materiál o tábořech byl namnožen pro všechny dele- gáty mimořádného sněmu bez ohledu na výlety, ale skautský kraj nenahrazují. Přípravy oslav 80.výročí divého skautingu pokračují. Odbor LŠ NCHK navrhli, aby do dvou let po složení vůdcovské zkoušky absolvovali ak- tivní vůdčové postgraduální kurs a poté každé dva roky další.

Kalendář Odboru LŠ NCHK:
17.12.1994 - Odbor LŠ + obl. zprav. LŠ + vůdcové LŠ
11.2.1995 - Odbor LŠ
Před sněmem musí být svolána ÚLŠ (ře- zen 1995) s tématem náplň LŠ.
Příručka pro nováčky obou kmenů: tážšíže bude v ilustracích, koncem roku bude pří- pravena pro redakci.

Svojskův závod: v roce 1995 se bude konat Svojskův závod ještě podle starých pravidel. Bratr Karel Švehla připravuje do Skau- tingu seriál článků k tomuto závodu.
J. Pešková v.r., P. Ženaty v.z.

Zpráva o konání a průběhu Divčí instruktorské Lesní školy
DILŠ uspořádalo NDK ve dnech 19.-26.8.1994 na tábořišti uhersko-hradišť- ských skautů v malebném koutě naší vlasti pod hradem Buchlovem. Zúčastnilo se jí 21 sester z celé republiky.

Jmenovitě:
Boleslavská Olga, České Budějovice, *1950
Brendlová Zdenka, Jičín, *1952
Veselá Jarmila, Slatiny, *1963
Ponikelská Miluše, Nová Paka, *1957
Vasičková Jarmila, Kroměříž, *1936
Cholostavá Ester, Holešov, *1970
Křístnerová Helena, Havlíčkův Brod, *1961
Kanková Sylva, Havlíčkův Brod, *1960

NDK hledá cestu, jak získat potřebný fi- nanční obnos pro výstavbu památníku - mohyly na Ivančence. NDK doporučuje vy- hlásit celostátní peněžní sbírku a informo- vat o této celostátní významné aktivitě nejen skauty a trampy, kteří o Ivančenu vždy společně pečovali, ale i širokou ve-řejnost. NDK podporuje snahu ORJ Frý- dek-Místek, Karviná a Ostrava, aby moh- la být důstojným památníkem - výstřehou nebezpečí totality v jakékoliv její podobě a aby se Ivančena stala pro současně i bu- doucí generace památním místem společ- ných setkání.

NDK trvá na tradičním kovovém slibovém odznaku, neschvaluje módní nášivku; dále připomíná, že součástí divčího kroje chla- pecké klobouky nejsou, stejně tak trička s nášivkami domovenky, odborek apod. ne-

Domkářová Jitka, Havlíčkov Brod, * 1958

Klausová Irena, Kutná Hora, * 1953

Čermusová Yvona, Stará Boleslav, * 1957

Muziková Milena, Ostrava, * 1951

Macková Iva, Praha, * 1957

Janačková Jozína, Stará Boleslav, * 1949

Lingová Stanislava, Hodonín, * 1957

Michalčíková Zdena, Vyskov, * 1956

Bělková Hana, Třebíč, * 1961

Spáčilová Dagmar, Brno, * 1957

Hrzdilová Blanka, Brno, * 1956

Kvapilová Hana, Čáslav, * 1953

Hamplová Zdena, Nymburk, * 1931

Nazvy družin: Právda, Slá, Láská a Krása

Jasne převzaly z DLS v Zubří a řady bychom

je zachovali jako tradiční názvy v DLS.

Vůdkyni školy byla sestra misionářská Al-

na Tomáňková. Stále instruktorky sestry

Ing. V. Ševčíková (zpravodajka LŠ NDK) a

PhDr. V. Marcellova (obč. zpravodajka Br-

no-venkov).

Škola probíhala soubežně s ELK Bezruč-

vy oblastí. Setkaly se zde sestry všech tří

generací: mladické kurstistky, budoucí se-

střiny instruktorky (včetně sestry střední

generace) a stávající instruktorky z genera-

ce nejstarší.

Společnosti sester vypovídalo o dobrém

skautském duchu a kromě nabytých zna-

lostí získaly skautky i vůdkyně pocit soula-

žitosti k velké skautské rodině a uzavřely

cenou a krásná přátelství. Instruktorky a

instruktorky byly fundovány ve svých oborech.

Kromě dvou vysokoškolských profesorek

Kolouchové (psychologie) a Peškové (idea

skautingu a pedagogie) byli i ostatní na

skvělé úrovni:

misionářská NDK Lili Štroflová - taborní a

bezpečnost

čestná náčelní Vlasta Macková - historie

RNDr. Jan Šupka - příroda

RNDr. Lukáš Ženaty - ekologie

Anna Petráňová - tělových

Ing. V. Ševčíková - hudební výchova

Ing. Iva Macková - rangers

Alena Tomáňková - estetika
PhDr. V. Marcellova - duchovní dimenze
náčelní ChK Ing. Zdr. Hájek - vodní skau-
ting

a hostující ze zahraničí D. Guthová - Přírůčka
Setkání frekvenciantek DLS plánuje odbor
LŠ NDK na březen 1995.

- Alena Tomáňková

Zpráva o průběhu Lesní školy dětí - Stálkov 1994

V době od 7.-17.8.1994 probíhala Divčí lesní
škola ve Stálkově u Slavonic. Počet frek-
ventanek byl 17, z toho jedna sestra ze
Slovenska. Dvě třídy instruktorky byly Ing.
Věra Ševčíková a MUDr. Eva Šimerová.
Hospodářkou byla sestra Dagmar Jano-
vá.

Program LŠ probíhal dle předem připra-
veného programu - mimo přednášku "Vazby
staveb", protože dohodly instruktorky ne-
přijít.

Všechny přednášky, díky výsoké kvalifika-
ci instruktorek a instruktorem, byly
velmi hodnotné, což též vyplývá ze závě-
rečného ohodnocení všemi frekvenciantka-
mi. Přestože LŠ trvala letos 10 dní, připo-
mínky frekvenciantek opětovně poukazují
na nedostatek volného času. Jednak na
"strávení" přednášek, jednak na možnost
navázání většího vzájemného kontaktu i
poznání okolní přírody.

Na lesní škole vládli ohromný skautský
duch; sestry, ač se výběr neznal, během
jednoho dne vytvořily bující kolektivy ve
třech družinách a po celou dobu navzájem
velmi krásně sestersky pracovaly.

Výsoké jsou hodnotila večerní besedy v
jidelně zejména při vykládkách deníků ho-
sel, které prováděla vždy jedna určená dru-
žina. Při těchto debatach zaznělo velice
mnoho krásných myšlenek a názorů.

Všechny sestry, které se zúčastnily této
letosní LŠ budou dle mého názoru velmi
dobře uplatňovat své poznatky z této LŠ a
několik sester má značné předpoklady pro

a dalších zemí sejt. Je pravda, že jejich
náštevba zapadá do temných skautských
táborů, ale přece všechny pražské oddily
nechtěly ve stejném termínu!

Zřejmě o kontakt s našimi skauty bude jistě
i v příštím roce, a proto bychom byli rádi,
kdyby ti, kteří by měli zájem přijmout zaha-
mání skauty a navázat si tak vlastní přátel-
ství a styky, napsali na adresu Zahraniční
rady. Budou jim zaslány nabídky, ze kte-
rých si budou moci vybrat. A nakonec
jedno upozornění z obou světových
ústředí:

Mnoho mladých lidí ze zahraničí se za
skauty jen vydává, aby mohli využívat
skautského pohostinství. Je proto nutné,
vyslovovat o skupině, které tvrdí, že jsou
skauty Mezinárodní skautský pns, který
stvrzuje jejich příslušnost ke světovému
bratrství a sesterství. V zahraničí je toto
běžnou praxí.

Nabídka pro němčináře

Kdo by měl zájem zdokonalit se v němčině
jako asistent či asistentka na táboře ra-
kouských světloušek nebo vícat, ať najde
na adresu ústředí, k rukám tajemnice ZR.
Je třeba zjistit přibližný zájem o tuto akci.
Jednalo by se vždy o pobyt jednoho člo-
veka na jednom konkrétním táboře. Cestovní
náklady by bylo nutné hradit, ostatní po
dohodě s konkrétními rakouskými vůdci.
Ozvěte se nejspíše do konce roku 1994!

Děle je tu nabídka být po určitou dobu
členem servisního týmu v rakouské vesnič-
ce Zellhof. Zájemci přihlaste se na adresu
ústředí co nejdříve, abychom mohli kontak-
tovat rakouské partnery.

Zeehof je starobývalý statek kláštera Mat-
tise, přebudovaný salcburskými rovy a
skautskými vůdci na mezinárodní tábor
mládeže, který je po celých 23 let existence
spravován mezinárodním týmem dobrovol-
ných spolupracovníků skautských organi-
zací.

Bližší informace podá tajemnice ZR.

10th WORLD MOOT - SWEDEN 1996 -
10. světové setkání rovenů a ml. vůdců (viz
minulé číslo JH)

Účastníci: mezi lety 18.-25. lety, z naší země
i rangers

Pobyt v rodinách: bude pro účastníky Moot
hrazen, proběhne před akcí

Program: bude probíhat ve smíšených dru-
žinách, které budou po dobu celé akce
společně žít a vařit. Problémné činy demní
expedice do přírody pod vedením švédské-
ho rádcy. Jeden den budou probíhat akti-
vity mimo tábor - sporty, technické discip-
liny a společné projekty.

Ohl: dát šanci mladým vůdcům setkat se s
lidmi z různých kulturních prostředí a dát
dobrým vůdcům příležitost být ještě lepší-
mi.

Všichni, kdo by se rozhodli navštívit patřič-
nou částku a za dva roky vyrazit, napište na
adresu ústředí, již nyní, protože je třeba
ohlásit pořadatelům náš zájem s přibližným
počtem účastníků. Vaše předběžná pří-
hláška nechtě obsahuje: jméno vedoucího
skupiny (či jednotlivce), adresu, počet
účastníků - chlapci / děvčata / muži / ženy.
Termín odeslání v minulém JH je samozřej-
mě nereálný - omlouváme se.

KDO MÁ ZÁJEM o účast na některé z akcí
zde uvedených (zejména v tabulce) ať co
nejdříve napíše na adresu:

Juniák - svaz skautů a skautek
tajemnice ZR
Senovážné nám. 24
116 47 Praha 1

Zpravu Zahraniční rady sestavila Hanka
Kamčíková

ň a sestry z Liberce, Olomouce, Ostravy, Písku, Písné a Prahy.

- Akce v zahraničí:

EVROPSKÉ JAMBOREE - bratr Tomáš Os-
ladil (akce se přímo neúčastnil)

ATLANTIS 94 - koordinace sestra Hana
Končíková (akce se neúčastnila)

BEGEGNUNG 94 - koordinace sestra Dáša
Housková (akce se neúčastnila)

FRANCIE 94 - koordinace sestra Liba Fran-
čenkou ZH a akce se neúčastnila

BLA SOMMER 94 - koordinace sestra Kon-
číková (akce se neúčastnila)

EXCHANGE 94 - proběhlo jich jistě mno-
hem více, ale jen o čtyřech uvedených má

ZR dosud zprávu o jejich průběhu. Jsou

výsledkem vlastní iniciativy jednotlivých

vůdců a vůdkyň, kteří si vše vyřizují samos-
tatečně na základě svých kontaktů.

- Výběr účastníků

Za celé 4 roky vlastně k žádnému výběru

nedocházelo, protože nabídky velmi výraz-
ně převyšovaly poptávku. Několikrát zoga-
nizovala zahraniční rada prezkoušením jazy-
kových znalostí těch, kteří měli vycestovat.

Přihlášek bylo minimálně, třebaže akce byly

většinou oznamovány téměř rok předem

prospěšným *Junák hlásí* materiálu, které

obdrželi všichni delegáti výchovných kon-
gresů a členů zahraniční rady, kteří jsou z

akce v letošním roce. Přihlášky byly přijí-
mány v pořadí v jakém přišly a do stanove-
ného maximálního počtu účastníků a

značně po stanovených termínech. Stává

se, že hostitelé několikrát urgují svá pozvá-
ní a je velice obtížné někoho k výjezdu

sehnat. Zde nastupují v první řadě ti bratři

a ty sestry, které jsou u zahraniční rady

registrováni formou "Přihlášky ke spolu-
práci se zahraniční radou". Letos bylo ob-
tížné prosadit tábor Atlantis. Deset děvčat

bylo vysláno náclenictvem DK za odměnu
za výsledky ve Svojskově závodě a zbytek
byl doplněn z přihlášek, které přišly.

Zatím je to tedy tak, že kdo se přihlásí,
vyjede, ale je to velká chyba, kterou nemá-

me možnost jako zahraniční rada nijak

ovlivnit. Doochází potom například k tomu:

- sestra, která byla vybrána a přihlásila se

k účasti na setkání v zahraničí, kde ji měl

byť plně hrazen pobyt a částecně i cesta,

neodjela, protože se bála a své rozhodnutí

neoznámila ani tajemnici zahraniční rady

ani v zahraničí. O její neúčasti se ZR dozvě-

dila až z laxu hostitelů s dotazem, zda se

naši účastníci po cestě nic nestalo.

- jedna sestra se přihlásila se svými skaut-

kami na Bla Sommer. Na výzvu z ústředí,

aby se ozvala a sdělila zda se zúčastní nebo

ne (byla vyzvána po urgenci dánské par-
nerské skupiny, aby ji kontaktovala) nere-
agovala. O její neúčasti se ZR dozvěděla až

když těsně před akcí telefonovala sestra,

která byla v Dánsku vedoucí organizačního

stábu celé akce. Ta nám sdělila, že dotyčná

sestra nikam nepojede.

Z tabulky č.2 také vyplývá, že zahraničních

akcí se letos účastnili bratři a sestry z celé

republiky a zčaleka neměli pře/ahu bratři a

sestry z Prahy.

- Zahraniční akce, konference, seminá-
ře v roce 1995

Seznam dosud doslých pozvání uvádíme v

postupnou práci ve vyšších složkách Juná-
ka.

LŠ bude pokračovat na jaře dalším třiden-

ním kursem v Brně přednáškami na téma

Divčí skauting ve světě, mezinárodní pos-
tavení žen, pokračování psychologie a ru-
kodělné práce.

- Ludmila Širová, vůdkyně LŠ

Pražská lesní škola ChK 1994

4. Pražská lesní škola Svojskovy oblasti

1994 se konala na tradičním místě - na

Červeném Hrádku u Sedčín ve dnech 19.-

28. srpna. 25 frekvencí - 19 z Prahy, 6 ze

Středočeské a 1 z Východočeské oblasti

bylo rozděleno do čtyř družin: Kuřat, Racků,

Havranů a Vyrů. Instruktorský sbor byl

značně široký: 6 stálých instruktorů + 3

pomocní instruktoři po celou dobu školy a

z dalších 14 bratrů se podílelo na některém

s mnoha oborů. Kuchař (mimořádně nej-

lepšímu ve střední Evropě) a hospodář

pomáhala výborná cvičná družina Ledňá-
ků ze 66. skautského oddílu z Prahy 4.

Program byl, jak podle plánu, tak podle

skutečnosti opravdu nabídný a družiny se

podle svých vlastních slov musely sehnat

během velmi krátké doby. Teorie a práce se

stíhaly až do pozdních hodin a jestliže

chtěla družina výcas vydat "své" číslo "Les-

R. Plajnera, lukostřelba, rukodělné práce,
primitivní techniky rozcělování ohně, ale i
pedagogicko-psychologické přednášky a
diskuse), ale především skautská a vztahy
mezi všemi, skutečný skautský duch, který
se vůle projevoval. Štátním krokem se
ukázalo ustavení samostatné "seniorské"
družiny Vyrů z bratří, jejichž věkový průměr
byl přes 60 let - jejich elán, kázeň, nadšení
do všeho a neokázalá životní moudrost a
věrnost skautským zásadám byla "školou
uvnitř školy" pro všechny mladší, kteří to
také patřičně oceňovali.

Letošní PLŠ navštívil starosta Junáka bratr
Navrátil, nácleník chlapeckého kmene
bratr Hájek a další významní činovníci i
činovnice. K nejmilejším patřila Dagmar
Skálavá - Rakka.

Pokračováním letního tábora PLŠ bylo ví-
kendové soustředění, které proběhlo opět
na Červeném Hrádku ve dnech 14.-16. října.
Bylo věnováno především rukodělným pra-
cím a metodice her a dalších programo-
vých činností a také psychologii oddílu.
Protože ke zpracování a odevzdání jak dě-
la z LŠ, tak teoretických prací a rukoděl-
ních výrobků (jako podmiinek k udělení ab-
solvence) určilo vedení školy "šibenici" ter-
míny, věnovali jsme dosti času také tomuto
tématu. Několik prací a výrobků již také
bylo na tomto setkání odevzdáno.

Letošní PLŠ se nám zřejmě vydařila. Proto-
že však otevřených otázek je stále mnoho,
uspřádá PLŠ ještě další víkend, tentokrát
věnovaný záměrně táboření (a opět psy-
chologii a pedagogice), kterým se letošní
báň PLŠ uzavře tak, aby činnost všech,
hu absolventů PLŠ. Ten se, alespoň doufá-
me, letos výrazně posílí a práce lesoskolá-
ků se projeví brzy na úrovni našich skaut-
ských oddílů v Praze i jinde.

- Kamil Buřda - Akim,
vůdce PLŠ 1994

Nabídka akce pro R & R

Rovně a rangers, kteří máte zájem o architekturu a historii, máte možnost prožít bezvadný víkend, který pro vás chystají členové naší organizace. Všechny členy naší organizace vítáme na setkání v úterý 16. srpna 1995.

Kdo z vás má chuť se této akci zúčastnit, napište o bližší informace br. Václavu Moravcovi (Lehni, 514 01 Jilemnice). Na všech 164. Reportáž o tomto víkendu si přečtete učiteli v některém čísle Skautingu. Současně vybízíme všechny družiny, kmeny a oddíly RS, aby v podobných aktivitách pokračovali, nabízeli tak možnost pro zpestření činnosti ostatním R & R, a tak umožnili se vzájemně poznat a prožít nezapomenutelný víkend. Opatkujeme, že výzva pro R & R z loňského roku stále trvá.

- Petr Přisack a Iva Macková,
zpravodajové RS náčelníků

Zprávy z organizační rady

Organizační rada na svých pravidelných schůzkách (1x za 14 dní) projednává a řeší problémy, které jí jsou ústřední radou předány, nebo které vyplývají z doslova korespondence. Na některé problémy z jednotlivých skupin jsme dříve upozornili.

a. skupina registrace

Díky nesmírné obětavosti br. Borka Nováka je zpracovávána registrace a její doplňování podle dohlýšených hlášení. Práce je ztěžována nedostatkem termínů v kterých má požadovaná hlášení zaslat. Podle dodatečné registrace k 31. 1. 1994 má občanské sdružení Junák 72 397 členů. V současné době připravováno o registraci samostatný článek do Skautingu.

b. skupina řádů

Vypracovaný plán práce této skupiny obsahoval ocislování soupisů řádů, který má být postupně naplňován. Tento soupis má být otištěn na obálce "Sbírka skautských předpisů a řádů". Bohužel to se nestalo a tak způsobilo mnoho dotazů typu: "jakto, že vyšlo č. 36 a kde jsou ty předtím". Řády jsou

navrhovány a přepínány podle nahodilosti a tím dochází k tomu, že číselná řada není respektována. Upozorňujeme vás proto, že pořadové číslo vydaného řádu neznamená, že číselná řada byla v plném rozsahu naplněna. Byl vypracován návrh Disciplinárního řádu, řád byl schválen UR 15. ledna 1994 jako svazek č. 34. Vyšel jako příloha květnového čísla Skautingu (č. 9/1994). V současné době je v přípravě jednacího řádu směrnic rady Junáka, který po schválení vyjde opět jako příloha Skautingu.

c. skupina řádů a vyznamenání

Jsou zpracovávány doslova návrhy a v souladu se statuty řádů jsou předkládány ke schválení Ústřední radě. Pro úplnost upozorňujeme, že skupina při organizační radě zpracovává návrhy na Skautskou vědeckost a Řád Junácké lilie - trojlistek skautek. Náčelnictva udělují medaile díky a Za čin junácký, náčelnictvo kmeny dospělých Junáků a sbor nositelů Řád časné lilie v trojlistku. HKVS udílí Stribrného bojara.

Je mnoho dotazů na insignie vyznamenání. Vzhledem k omezeným finančním prostředkům jsou vyráběny postupně. Stále ještě nebyly dodány "špendlíkové hrabáčky" a tak jsou vlastně insignie vyznamenání v rozpracovaném stavu, již byly vyrobeny 3 stupně Synux, Skautská vědeckost, Medaile díky, před dokončením je již Za čin junácký a Řád časné lilie v trojlistku.

Otázkou placení nebo neplacení insignií byla vyřešena následovně: insignie objeďná u organizační rady přisluhuje ORJ, která podává nebo doporučí návrh na vyznamenání. Po objeďnavce (ve které bude přesně uvedeno kolik kterých vyznamenání ORJ žádá) uvědomí org. rada kolik ORJ má zaplatit. Na konto ústředí 48705-01/80800 pak zasle předeposlanou částku a doplní vařadlní symbol, který je tvořen organizačním číslem ORJ a dvojcísm 07. ORJ se znalostí místních podmínek posoudí, zda si nechtě insignie zaplatit, nebo zda je zaplatit sama. Znovu zdůrazňujeme, že je nutno ušít pra-

porce ze stuh a do něho zašit spínací špendlík až do doby dodání "špendlíkových hrabáček". Ne všechna vyznamenání jsou však zavěšena na stužu a proto "hrabáčky" nepotřebují.

d. skupina hromadných akcí

Tato skupina zajišťovala seminář hospodářů, stannostní setkání Svojskova oddílu a v současné době se podílí na přípravě sněmu.

e. skupina tisku a grafiky

Skupina připravuje tisk nových registračních formulářů, tisk delegačních na sněm a tisk plné moci.

- D. Housková - místopředska OR a K. Vaneček - předseda OR

Z Historické komise

Všem předsedům ORJ

Na výzvu Historické komise ÚRJ odpověděl řada ORJ velice cennými údaji o situaci v našem hnutí v letech 1968-1970. Vážně si všech, kteří svými odpověďmi na zaslaných 12 otázek pomohli mnohé objasnit. Teprve s jejich pomocí budeme schopni co nejpravdivěji toto období naší historie zmapovat a výsledky zařadit do připravovaných celkových dějin českého skautingu. Děkujeme všem, kteří již zprávu podali. Zbyvajících prosíme, aby již s odpověďmi neotáleli.

- za HK Ing. Karel Lesanovský

Hospodářská rada

svolává KONGRES hospodářů ORJ na 10. prosince 1994 do sílu společnosti AKTIVA v Praze 1 na Novotného lávce (vedle Smetanova muzeu). Zahájení (prezentace) je v 9.00 hod. Lektorem je br. Dr. S. Plicka. Na programu budou: Daňové předpisy 1994-1995 a pak diskuse k připravovaným dotazům. Předpokládá se konec - 13.00 hod. Oběd je zajištěn. Žádáme všechny, aby si své dotazy připravili pokud možno předem a předali je při prezentaci, aby mohly být přednášejícím řádně zodpovězeny.

Zpráva o činnosti Zahraniční rady ÚRJ za rok 1994

- Účast na zahraničních seminářích a konferencích

Přehled účastníků a navštívených seminářů pořádaných světovými ústředními je v tabulce č. 1

Semináře i konference jsou pracovní od první do poslední minuty a je třeba na ně vyslat zkušené bratry a sestry, kteří pracují v oblasti výchovy. Musí být připraveni pozvat nejen příjmut, ale i předat. Účast na většině seminářů je omezena věkem do třiceti let. Vhodní kandidáti jsou doporučováni náčelnictvy, členy Zahraniční rady nebo jsou vybráni na podkladě vyplnění a odeslání "Přihlášky ke spolupráci se Zahraniční radou". Písemné zprávy z těchto konferencí a seminářů jsou k dispozici k nahlednutí v tajemněce Zahraniční rady.

- Účast na dalších mezinárodních akcích a jejich organizace, výběr účastníků

Přehled akcí podčleněných Zahraniční radou je v tabulce č. 2

- Organizace

Zahraniční rada svědila zodpovědností či koordinací těchto akcí jednotlivým členům Zahraniční rady s tím, že si sami vytvořili štáb, který s nimi bude na přípravě akce spolupracovat. Odpovědnost musí ale vždy nést jenom jeden člověk. Zodpovědnost za jednotlivé akce byla rozdělena takto:

- akce na našem území:

NAVIGAMUS - připravoval HKVS
INTERCAMP - sestřina Michala Ročanová (akce se též zúčastnila)
GOLD 94 - sestřina Hana Boučková (akce se účastnila jako vedoucí)

MANAGEMENT - odpovědnost za průběh tohoto semináře pro vodce a voličkyne měla sestřina Hanka Konečnická, která se akce přímo neúčastnila. Zajišťovali ji oběť brat-

ha, která by vašeho přítele nebo přítelkyňu nepřijemně překvapila?

S tím přímo souvisí otázka povahových vlastností partnera. Jistě si pro sebe přejete mít člověka čestného, přímého, povětrného, zásadového, citově stálého, vlivného, ohleduplného, pracovitého, ochotného k vzájemnému přispůsobení a ke spolupráci, který je schopen sebekritiky, má smysl pro humor a na kterého je vštěrané spoléhání. K testování těchto vlastností máte celou dobu vaší známosti **Nepromarněte čas!** Stojí to za trochu námahy a sundání různých brýlí. Vždyť je v sázce vaše budoucnost! Nechcete přece žít se sobcem, myslícím jen na svůj prospěch, s člověkem marnotratným, nebo s lakomcem, psychopatem nebo hysterikem a už vůbec ne s alkoholikem nebo t.zv. milostným vzperáčem. Myslí-li si nějaká dívka, že odnaučí svého milého pit alkohol, pak se velmi doufám, že ne osudně, mylí. **Alkoholik** je člověk, u něhož se v důsledku požívání drogy, t.j. alkoholu, mění celá osobnost. Slíbí všechno, nesplní nic! I když si budete myslet v počátcích vaší známosti, že vaše dílo se daří, je to jen klamné zdání. Rozejděte se dřív, než bude pozdě! Pravděpodobně namítnete, že on moc nepije, ale pokud je denně musí mít, pak je už notorickým alkoholikem.

A kdo je **milostný vzperáč**? Tímto technickým termínem označujeme chlapce, který má nebo předstírá řadu milostných zázrtek, dovede velmi dobře mluvit, omámuje partnerku hezkými frázemi, většinou naučenými, které opakuje každé ze svých dalších obětí.

O **zářlivosti** se toho již mnoho napsalo, dokonce i opera byla na toto téma komponována. Bez zářlivosti není lásky - se často říká. A to je celkem pochopitelné. Ale existuje t.zv. chorobná zářlivost, která bezdůvodně podezřívá své partnery a

Motto:

Beru si Té takového, jaký jsi a takovou, jaká jsi, беру si Те с Твоем požadávky, s Твоем chybami, а с своим Твоем životním zákonem. Jási то, co jsi а tak Те miluji.

R. Rolland

Skautská výchova byla propagována velmi podrobně již od zakladatelů skautingu. Kde však máme přece jenom dluh, to je v ukázaní společné cesty životem mladým lidem. Nelze přece nekompromisně lpět na oddělení výchovné činnosti a děvčátka a pak se spolehnout na to, že oni sami si svůj život "nějak" vyřeší. Mělo by nám záležet na tom, aby jejich život i později plynul dál bez zbytečných starostí, a tak, jak jsme se snažili vybat nejlépeší a mladé lidi skautským dovednostmi, bychom rádi dali jakýsi návod pro nejdůležitější období, kdy si mají naši roveři a rangers volit své životní partnery.

Až potud byl vedení k tomu, aby byli čestní, stateční atd. atd., teď však záleží na tom, aby byli též rozumní. Vždyť na tom, jak si budou dva mladí lidé vzájemně rozumět, záleží jaký bude jejich společný život.

V honogenní společnosti svých vrstevníků se učili navazovat kamarádství, časem "na život a na smrt". To je nutná práva na pozdější vztahy mezi chlapcem a dívkou. Tak, jak se člověk připravuje po stránce tělesné, aby splnil v dospělosti úkol rodiče, tak se připravuje i po stránce citové. Vzniká touha po hlubším citovém zážitku, po blízkém vztahu mezi chlapcem a dívkou, ale i po tom, aby dospívající našel člověka, který by se dal doslova zahrnout city. Ty nevznikají náhle, na počínající lásku se člověk připravuje celým dospíváním. Čím lépe bude na lásku připraven, tím bude vztah krásnější. Ovšem si takto staré tvrzení, že "dávát je víc, než

brát". A v lásce to platí dvojnásob. Tam se především dává. Tvrdí-li někdo, že lásce nevěří, nebo že ji nenašel, je to člověk, který ji sám neumí dávat. Každý člověk touží po tom, aby ho měl někdo rád, i když to hlasitě nepřiznává.

Ten, kdo neuznává cit nebo se stydí za jeho projev, není ještě dospělý, ale setrvává ještě v dětském věku. Ti, kteří získávají první pohlední zkušenosti bez citového prožitku a dělají, že jej ani nepostřehají, to jsou nezářliví jedinci, většinou primitivní, neschopní pochopit složitost dospívání.

Nechápejte, prosím, tato slova jako nějaký návod, či schéma, podle kterého se máte řídit. Je to snaha o to, abyste se snažte orientovat v době, kdy je všechno ve vás v přetoku růstu a smutku z dospívání. I my jsme to prožívali, a proto bychom vás rádi ušetřili těch chyb, kterých jsme se sami buď z nerozumu nebo nedostatku informací dopustili. Časy se mění, či vlastně už se změnila, a mládež také. Možná, že se dívám na situaci v důsledku dlouholetého působení v předmanželské výchově poněkud skepticky, ale snad právě z toho pramení moje slova.

Ve skautské družině či oddíle jste našli svoje kamarády a důvěrné přátele, se kterými jste prožili řadu krásných chvil. Přichází však období, nebo už přišlo, kdy vaši pozornost začíná upoutávat více opacné pohyby. Chlapci si všímají dívek, kterými donedávna opovrhovali, a děvčata již daleko dříve, t.j. o 2 - 3 roky dříve než jejich vrstevníci, pokouší po chlapcích. To je zcela zákonitý vývoj, daný nám přírodou. Je na místě, aby se dívky a chlapci vzájemně poznávali, aby se hodnotili.

Těmto nesmýslným začátkům by měla předcházet přednáška lékaře ve škole, kde byste se měli seznámit s anatomií a fyziologií lidského těla, abyste lépe porozuměli vlastním pocitům a chování a měli pochopení i pro chování opačného po-

hnaví. Chlapci by si měli uvědomit, že jejich věk se často vyznačuje neomaleností, někdy až hubeností, kterou naznačují nedostatek skutečné mužnosti. K děvkám by se měli chovali galantně, rytířsky, s pochopením k jejich zvláštnostem, zvláště v době měsíčky. To ovšem vyžaduje taktu, pokud ten chvilu, pak aspoň poučení. Děvkám pak nezbyvá, než aby se obřadila třpělostí a čelila vřepem a porozuměním "mužným" vyznáním svých vstevníků.

Ukoilem vidců, ev. rádců by mělo být i poučování chlapců o chování k ženám, hlostejno jakého věku. Vždy by měli v ženě cítit nositelku rodu, třeba teprve budoucí, byt k ní zdvořilí a ohleduplní. Uvědomit si její čestné povinnosti v každodenním životě, stačí, když se poukáže na pracovně náplň maminky každého chlapce.

Děvkata, jež ve svém vyvoji chlapce předbíhají, poučovat pak v tom smyslu, že si nesmějí nechat všechno libit a že se nesmějí, třeba již starším chlapcům, podbízet. Mají přece svoji hrdost a musí si být vědomy vlastní časy. Vzácné je to, co se musí získávat, dobývat, nikoli to, co se vzdává samo.

Dívky se dvírají na chlapce, jak již bylo řečeno, podstatně dříve, jako na potenceální manžely. Na tom není nic špatného, pokud vychází z racionálního hodnocení vhodnosti tohoto objektu jakozto životního partnera.

Vidí-li se dva lidé rádi, touží po častějším setkání. Pak je pravděpodobné, že se jejich sympatie projeví v rostoucím přátelství. Mohlo by se zdát, že přátelství poroste tak dlouho, až se stane nezručným. Zkušenosti však ukazují, že se tento proces zastaví dříve. Čím více totiž roste intimita a doba strávená společně, tím větší nároky jsou kladeny na vyřešení vzájemných vztahů.

Zajímavý je vztah mezi rostoucími vzájemnými styky a podobností názorů a zájmů. Čím více se dva lidé spolu stykají,

tím podobnější jsou jejich názory, mínění a zájmy. Je to proto, že se během doby vzájemně ovlivňují.

V následujícím bych chtěl ukázat některá **ZÁKLADNÍ HLEDISKA**, která by měla být při výběru partnera respektována a jež s malou obměnou platí pro obě pohlaví.

Dlouhou řadu generací se setkáváme se spory o **úloze citu a rozumu při výběru partnera**. S konečnou platností to asi nebude vyřešeno nikdy. Vímě však, že úspěšný výběr partnera předpokládá vždy kombinaci výběru emocionálního, tj. citového a racionálního, tj. rozumného.

Osobní sympatie, zalíbení v druhém, citová lůnnu, by měly být pro nás impulsem k tomu, abychom se ho snažili lépe poznat a mohli pak zaslěceněji uvažovat o tom, zda bychom si s člověkem daných charakteristik rozuměli i po odeznání prvního zamilování. Při tom nezbytným předpokladem úspěšného výběru je v každém případě především dokonalé poznání sama sebe, svých vlastností, schopností, zájmů a životních cílů. K tomu je však třeba dostatek času, aby se ochotila připravit převládka, ať se strany partnera (-ky) nebo jejich rodiny. Známe přece známé přísloví: Když přáčka lapají, pěkně mu zpívají.

Vnější vzhled je nepochybně to první, čeho si na druhém člověku povšimneme. Můžeme do omrzení poukazovat na důležitosti osobnostních rysů, vnější vzhled a chování je zpravidla tím, co nás na našem partnerovi upoutá a co v nás vyvolává přání poznat ho více. Bez fyzického zalíbení by většina vztahů mezi mužem a ženou pravděpodobně vůbec nevznikla. Tam, kde chvilu určitá míra fyzické přiláčitosti mezi partnery, je vztah labilnější a zranitelnější. Přitom je však třeba poukazovat na to, že vnější vzhled patří k méně významným charakteristikám a ne-

misně hájí, až se pohádáte. Jste schopni odpustit tvrdá slova. Která v takových případech padnou? Ale to není někdy po-klesky, než jsou slova, bude i tehdy vaše láska tak silná, aby odpustila? Samozřejmě, pokud bude na druhé straně lícit a opravdové předsvezení, že k podobnému případu již nedojde.

Každý máme jisté vlastnosti, pro které si nás může náš partner vážít a mít k nám úctu. Jsem hrdý na svou dívku, na svého chlapce, že zná určité věci, má záviděníhodné vědomosti, je plný, pracovitý, šikovný, je pořádná, čistotná a pod. Takováto (takovou) bych chtěl za otce (matku) svých dětí.

Ani v tak úzkém spojení s člověkem, je-ho nazýváme druhem, partnerem nebo manželem, bychom neměli zapomínat na **zdrvořilost**. Nemusí to vždy hned znatelnat, že líbáme ruku při setkání nebo loučení, ale vzájemný vztah se jisté utuží upřímným sliskem ruky, milým oslovením při pozdravu, někdy stačí i pouhý významný pohled, ze kterého driny vyčte, že ho má rád, že na něho myslí, že se na něj může spolehnout.

Velkorysost je vlastností, jež ve vzájemném vztahu dvou lidí velmi často chybí. Sníží se se k vyčítání malichernosti, chyb, které se z počátku jejich vztahu zdály rozdíly a nyní zavdávají podklad k rozepřím a nechtuným hádkám.

Selektivita je schopnost přiznání vlastních chyb, je neocenitelnou vlastností, jež podporuje trvalost vzájemného vztahu. Nesmí však zacházet příliš daleko, aby nepodlamovala sebevědomí a nevdružovala v druhém přehnaný pocit nadřazenosti.

Smysl pro humor osvěží každý vztah mezi lidmi a pomáhá překonávat životní překážky a neúspěchy.

Když odezní období fascinací a prvotní zamilovanosti, mělo by přetrvávat trvale přátelství. Zamilovanost je v podstatě cit

sobecky, zatímco znákem přátelství je **altruismus**, ochota pomáhat, přinášet vlastní obět a odpouštět chyby.

Nic tak nenaruší vzájemné vztahy jako podezřívavost a nedůvěra. K základním stavebím kmenům trvalého partnerství vztahu by měla vždy patřit důvěra a důvěryhodnost.

Jaký máme **poměr k penězům**? Nejste je den přitř šetrný až lakotný a driny zase šlečný až rozhravový? V tom to směru je důležité sould, protože peníze mohou být příčinou i trvalé roztržky.

Znáte vzájemně svůj **zdravotní stav**? To není jen předepsaná formálka, kterou předčítá na úřadě oddávající úředník. To je nesmírně důležité a hromadné zanedbávání. Vím, že je velmi knuě fci svému mlému (nebo mljé): "Promiň, je mi líto, ale nebudu s tebou chodit, protože trpíš astmatem, nebo ekzémem či jinou chorobou, protože by to mohly zdědit naše děti. A já nechci být dětskou ošetrovatelkou!"

Má snad být nemoocný mladý člověk od-souzen k celbávu? Tak jsem to jistě ne-myslel. Je však potřeba uvážít, zda ten driny je schopen snášet s ním nejen "dobré, ale i zlé, nejen příjemné, ale i odporé až do smrti". Tak ztí silb, který si vzájemně skládají no: omazéle před oltarem. A je rozhodně čáslně rozjít se s partnerem včas, pokud jsou oba bez závažku a bez dětí, než později opouštět nemocného, třeba i bezmocného, proto-že nejsme schopni a ochotni přinést tuto obět.

Když se se svým partnerem setkáte, jistě se na schůzku těšíte. Připravujete se, upraveně se, abyste se sobě navzájem líbili. I dobrou náladu si nechystáte. Jakpak byste se jeden nebo druhý chovali, kdybyste byli náhle vyslaveni nějaké "ne-příznivé situací"? Ovádlí byste se? Ne-ukázala by se náhle vaše sk utěrná pová-

SVOBODA

PSEUDOSVOBODA

V každé kulturní společnosti a mezi slušnými lidmi obecně se něco může, něco smí, avšak něco se prostě nesmí. Svoboda totiž není me osobní právo nad právy jiných, ani právo na anarchii, ani mnou vyhlášená osobní pozice a moc, která mi dává do rukou všechny a jakékoliv prostředky prosazovat svou vůli proti zákonům, zákonitostem a ideám tohoto státu nebo užšího lidského společenství.

Svoboda není bezbřehý močál. Svoboda je v březích tekoucí živá bystřina. Překročí-li však břehy, stává se nebezpečnou, ničivou silou. Z živé vody se stává pohromou a nakonec páchnoucím močálem.

Je vnější a vnitřní svoboda člověka, podobně jako jeho vnější a vnitřní krása. Vnější svoboda národa se vykupuje obětmi těch nejlepších a utrpením a odříkáním všech. Každá individuální svoboda ve státě nebo ve společenské organizaci se vykupuje odevzdáním části vlastní moci a síly do obecně uznávaných norem a mravních hodnot regulujících život a mezilidské vztahy tohoto společenství.

Vstoupil-li člověk dobrovolně do užšího společenství výběrem organizace s vyhraněnými zákony, ideami, slibem a normami soužití a komunikace, musí současně omezit svou osobní svobodu říkat si a dělat co chce. Jen tak je umožněné vzájemné soužití, vzájemná úcta a pravdivost /1. zákon/ a čistě /10. zákon/ způsobu komunikace a spolupráce, ve kterých spočívá síla i našeho skautského společenství. U nás tedy slib, zákony, příkaz dne a z toho vyplývající osvědčené /na celém světě/ normy soužití a součinnosti určují, jakou měrou musí skautka, skaut omezit svou svobodu projevu, násilné užívání vlastní síly, odlišných názorů a tzv. osobních práv.

Svoboda je totiž kázeň na cestě vzhůru, nekázeň vede k anarchii. Učeněji řečeno: míra svobody jedince je dána mírou jeho poznání a respektování zákonů a zákonitostí materiálního, přírodního, společenského a kulturního světa. Proto každá osobní svoboda je - zda chce nebo nechce - podmíněna a určována v přírodě přírodně závislými proměnnými veličinami a ve společnosti společensky závislými proměnnými veličinami.

Z toho vyplývá, že při uplatňování osobní svobody bez respektování přírodních zákonů a zákonitostí jako proměnných veličin, člověk může jednoduše „svobodně“ zahynout. /Např. neuznat zákon tvrdosti skály ve vztahu k tvrdosti vlastní hlavy a s rozběhem vrazit hlavou do skály je potom také projev osobní svobody./

Při nerespektování společenských zákonů a zákonitostí člověk většinou nezahyne. Zahyne však, nebo se důkladně pošramotí jeho dobrá pověst a pozice ve společenství lidí. Můžeme tedy shrnout, že sobectví a nekázeň při obcházení přírodních a společenských zákonů a zákonitostí nejsou projevy proklamo-

vané osobní svobody, ale spíše projevy menšího poznání, vědění a naivního, nedomyšleného chování.

Snad je obecně známo, že **každé života schopné společenství se musí organizovat, stabilizovat a vytvářet si předpisy zamezující vzpoury, vedoucí k jeho rozbití.** Musí stanovit činitele, kteří budou bdít nad plněním předpisů, přijaté ideologie a zákonů. To platí i pro skauting jako společenství lidí dobrovolně uznávajících jeho ideovost, normy soužití a mezilidských vztahů, poslání sloužit vlasti, bližním, zachovávat skautské zákony a plnit si vlastní povinnosti. Respektujeme-li požadavek, že skautka, skaut se má řídit skautskými zákony od prvního, který říká, že „pravdivost a čestnost jsou základní rysy skautské povahy“ až po poslední, který mluví o čistotě“ a je ze všech největší a nejtežší“ /A.B. Svojsík, J. Novák: Základové skautingu. Praha, 1920, s. 433/, jsou tím jasně dány požadavky na znaky charakteru a morálky skautky, skauta.

Svoboda - pseudosvoboda. Čím má člověk menší poznání zákonů a zákonitostí přírodního nebo společenského světa, tím sebestějši manipuluje s pojmem „svoboda“ - svoboda projevu, právo na individuální svobodu. Zřejmě i v naší nové státní /vnější/ svobodě se tento pojem zneužívá, nastala krize kulturnosti chování, citu sounáležitosti, ušlechtilosti, úcty k životu, morálním hodnotám, mezilidským vztahům - a k člověku vůbec. Narůstá sobectví, modla vlastního JÁ, intolerance. Svobodu si kde-kdo skloňuje po svém. A najednou je tu:

- svoboda lhářů a zlostníků,
- svoboda hrubosti ničitelů ušlechtilých citů a mezilidských vztahů
- svoboda zlodějů peněz, věcí, času i cti člověka,
- svoboda přiznivků a sobců,
- svoboda špiny, kalu, pomluv, nenávisi a povýšenectví,
- svoboda říkat a dělat si, co chci...

Ještě štěstí, že jsou u nás i takoví lidé, pro které pojem svoboda je synonymem úsilí o větší poznání a hlubší morální postoje, o pravdivé hodnocení dobra a zla v lidech a mezi lidmi, o rozeznávání nejen práv, ale i povinností svých i jiných, o vzbuzení altruizmu mezi lidmi, o ušlechtilé cti a činy, o citlivější svědomí a čistotu myšlení, slov i činů, o to, mít úctu k hodnotám, životu, člověku a milovat svého bližního jako sebe.

Také v našem skautském hnutí skloňují pojem svoboda různí lidé různě. Jsou mezi námi jednodušší, hluchí bouřliváci, ba i kverulanti, možná i zlomyslníci. Také však dobromyslní obětavci, služebníci všech, moudří, „tíši v zemi“. Jsou tu lidé, kteří obětují čas, síly, rozum, srdce pro rozvoj našeho společenství, pro práci s dětmi a mládeží, pro naše dobré jméno ve společnosti, ale jsou tu i věční nespokojenci s těmi druhými, ne se sebou samými!

Kéž by si každý z nás uvědomil, že „svou svobodou“ slov i činů vypovídá hlavně o tom, jaký je sám, jakou má kulturní, skautskou i lidskou úroveň a kvalitu!

Různě „svobodně“ si počínají i někteří pisatelé v časopise Skauting. Někdo píše tvořivě, někdo bořivě. Někdo píše,

aby psal, jiný proto, že má co říci a chce pomoci k růstu dobrých mezilidských vztahů. Někdo zásadně polemizuje, zpochybňuje, mluví v náznamech. Také třeba „ušlechtilé“ pomlouvá. Neadresně.

(Např. když píše sestra Darina o „divčích válce“, o „těch nahore“ - Sama mezi ty nahore patří. Nemůže si to s nimi vyřídit přímo? Myslí, že tedy mluví „za všechny ostatní“, za ty, které „přišly k názoru, že mluvit do toho stejně nemá smysl.“ / Skauting 7, 1994, s. 17/)

Naštěstí polemiky tohoto druhu nejsou úplně srozumitelné čtenářům „dole“. Nedávno jsem zkoušela na vůdcovských zkouškách. Při opatrné diskusi o časopise, žádná z „těch mladších“ /do 40 let/, zapřáhnutých do práce s oddílem a ve středu nevěděla, o čem a proč se takto ve Skautingu píše.

Svoboda - pseudosvoboda. Časopis na takových stránkách se stává odpadovým košem exhibicionismu. Škoda. To není svoboda projevu. To jsou zlá slova.

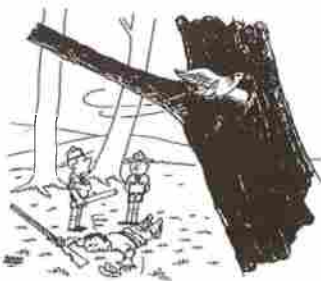
A slovo člověka je moc. Dává potěchu, pohlazení, povzbuzení, pomoc. Nebo také rozněcuje nepokoj, bolest, zabíjí city a dobré mezilidské vztahy, ničí hodnoty a týrá. Ukazuje černobílý obraz barevného života, bere sílu i viru v dobrého člověka. Která z těchto slov patří do našeho časopisu?

Ta prvá slova by uvítala většina potvůrek a čestných činovníků. Hlavně ti, kteří ani nevědí, o čem jde, a proč jsou autoři tolik hrdí na „svou svobodu projevu“ plnou neucty k lidem.

A. B. Svojsík by k tomu znovu řekl: **„Slevíte-li kdekoli z vysokého mravního základu, který vytvořil skautský slib a zákon, ocitne se československý skauting na scestí. Odešli by dobří lidé a záhy by byl československý skauting v rukou sobců, prospěchářů a nevražlivců, jimž vlastní prospěch a vlastní Já je nad potřeby mládeže a národa.“**

„Porušili-li kdokoliv zákon obecný, zůstává tím, čím je - člověkem jistého povolání, náboženství, národnosti. Skaut však, který porušuje zákon skautský, již tím přestává býti skautem.“ /str.423/

Iva-va

„...a kdy se dobrý skutek stává zlým skutkem a obráceně?“

Ze zahraničního humoru

Od VESMÍRU k hlubinám lidské duše

Trvale udržitelný rozvoj - téma pro diskusi?

Ačkoli ochrana přírody ve smyslu ochrany lesů či lovné zvěře má už svou starou tradici, doba, po níž je věnována větší pozornost životnímu prostředí v globálním měřítku, je velice mladá. Teprve v 60. letech poprvé vzbudily veřejnost zprávy o zamoření planety DDT. Počátkem 70. let svolala OSN první konferenci o životním prostředí do Stockholmu a Římský klub vydal známou zprávu "Me-

ze růstu", jež přinesla rozsáhlou inventuru problémů naší planety a velmi důrazně varovala před tím, že náš prostor ani přírodní bohatství, které máme k dispozici, nejsou neomezené.

V roce 1987 ukončila Komise pro životní prostředí a rozvoj z pověření OSN práci na rozsáhlé zprávě s názvem "Naše společná budoucnost", v níž navrhla principy udržitelného rozvoje.

Na anglickém termínu "sustainable", překládaném jako trvale udržitelný, není vlastně nic nového. Každý dobrý hospodář věděl, že chce-li zachovat svůj les pro své potomky, musí si z něj brát nejvýš tolik dřeva, kolik ho za stejný čas může donést. Stejně musíme hospodařit s přírodním bohatstvím celé planety. Oproti zdrcujícímu závěru "Mezi růstu" přináší zpráva "Naše společná budoucnost" optimistické poselství: "Lidstvo je schopno učinit svůj život trvale udržitelným - může zajišťovat své současné potřeby, aniž tím omezi potřeby příštích generací." Je k tomu ovšem potřeba politické vůle. Ukázalo se, že hmotné omezení, jež jsme si nedávno s takovým zděšením uvědomili, není nutné omezením absolutním. Jeho hranice se posouvá s úrovní poz-

nání. Paradoxem je, že nejpříznivější dokázal na vzniklou krizi reagovat špinavý a zatracovaný průmysl. Rychle se vyvíjejí nové technologie, výrobky s nízkými materiálovými vstupy, zvyšuje se účinnost využití energie. Jenže sami z vlastní historie víme, jak mnoho - pokud je například o možnost takové technologie v praxi uplatnit - závisí na systému hospodářství, na kultuře lidského společenství, na přístupu k informacím a ke vzdělání, na naší schopnosti uspořádat lidské společenství způsobem, který umožňuje svobodné rozhodování, které nesnímá z nikoho odpovědnost za vlastní konání.

Je dost těžko pochopitelné, že předmětem politických diskusí se u nás v poslední době stala otázka, zda rozvoj má či nemá být udržitelný. Za zamyslení by spíš stálo, **co konkrétně udržitelný rozvoj v našich podmínkách znamená**, kolik přírodního bohatství si můžeme dovést vyčerpat, nechceme-li zavírat oči před tím, že vedle nás i po nás tu budou žít ještě jiní. To jsou otázky, které by nás měly trápit jak v politice, tak v obyčejném každodenním životě.

Darina Vysrčilová - Peggy

Při krajně vysokých teplotách, jaké panují ve hvězdách, existují jen jednoduché látky. Na Zemi se tato jednoduchost prvků zachovává po obvodě, ve více či méně ionizovaných plynech atmosféry a stratosféry, a patrně také v samém nitru, v kovech "barystéry". Mezi těmito dvěma krajnostmi se však v několika pásmech rozestírá dlouhá řada složitých látek, přítomných a vznikajících pouze na "vyhaslých" hvězdách, jako první projev sil syntézy obsažených ve vesmíru.

Pierre Teilhard de Chardin: Vesmír a lidstvo

MÍSTO ČLOVĚKA V PŘÍRODĚ 2-3

Planeta Země

Představte si, že jsme dostali za úkol vyrobit model Země. Takový velký globus, na kterém by všechno bylo znázorněno nikoliv kartografickými značkami, které používají kreslíči map, ale skutečnými tvary, svými rozměry přesně odpovídajícími rozměrům našeho modelu. Hory by byly převýšené tak, jak to vidíme na plastických mapách, oceány by měly takovou hloubku, jaká jim v daném měřítku náleží, a i barvy bychom našemu modelu přisoudili takové, jaké má naše Země ve skutečnosti: nikoliv zelené nížiny a hnědé hory, čím vyšší, tím tmavší, ale barvy by odpovídaly rostlinnému pokryvu. Tmavě zelené jehličnaté lesy na severu, světle zelené plochy listnatých lesů a stepí, pouště bychom znázornili světle hnědými, tropické savany žlutozeleně atd. Vcelku by na našem modelu převládala modrá barva vod a zelená (různých odstínů), znázorňující vegetaci souší.

Navrhují, abychom model vyrobili v měřítku asi 1 : 4 000 000. Jestliže průměr skutečné Země je 12 765 km, pak zmenšíme tento rozměr na 3 m a vyrobíme kouli, která se právě tak vejde do pokoje ve starším (nikoliv panelákovém) bytě. Ta koule by měla být na plochě poněkud zploštělá, ale toho si

teď nemusíme všimnout. Raději si podrobně prohlédneme její povrch, protože ten nás mimořádně zajímá.

Dvě třetiny povrchu Země pokrývají moře a oceány. Průměrná hloubka moří je něco přes 4000 m - na našem modelu bude tato hloubka pouhých 1 mm! Nej-

hlubší místa v oceánech - Mariánský a Filipínský příkop - nedosahují více než 12000 m. Nesmíme je tedy udělat hlubší než 3 mm hluboké ryhy. Povrch souší je z velké části homatý. Ale nejvyšší horu světa - Mt. Everest - musíme znázornit jen hrbolečkem asi 2 mm vysokým, a nejvyšší evropská hora - Mt. Blanc - bude jen 1 mm vysokou velehorou (a to ten milimetr musíme počítat od úrovně mořské hladiny!)

Překvapí nás tedy, jak je Země ve skutečnosti hladká. Další překvapení však následují.

Země je obklopena atmosférou, hustší těsně nad povrchem a postupně řidnoucí směrem do volného prostoru. Pro nás dýchatelná atmosféra však představuje vrstvičku jeden až dva milimetry silnou. Velká dopravní letadla létají 2 - 3 mm vysoko nad povrchem našeho modelu - v prostředí, kde vládne mráz o -40° až -60°C, a kde je nutné udržovat umělý přetlak a vézt sebou vzduch k dýchání. Ti, kteří létají ve vzdálenosti několika centimetrů, nebo desítek centimetrů nad povrchem, jsou již zváni kosmonauty a jejich technické vybavení zajišťujeme popisovat.

Podobné překvapení nás čeká, podíváme-li se pod povrch planety. Naše třímetrová koule je kryta jen velmi tenkou vrstvou pevné kůry. Již několik málo centimetrů pod povrchem je žhavá a tekutá. Nesouvislý obal, který tvoří velké kry světadílů, dosahuje do hloubky 60 km, tedy 1,5 cm. Také pod dnem oceánů je snad 1 cm silná vrstva pevné hmoty, ten vnitřek, to jsou polotekuté taveniny - a zaujmají naprostou většinu hmoty našeho modelu!

A ještě se podíváme po okolí naší třímetrové Země: je prázdné, jen ve vzdálenosti asi devadesátimetrové obíhá kolem ní těleso velikosti kopacího míče (jistě jste uhodli, že je to Měsíc) a tři a půl kilometru od nás žhne strašlivým žářem obrovská koule sluneční. Při troše pozornosti bychom mezi námi a sluncem objevili dvě kulovitá tělesa, Merkur a Venuši.

Proč se zabýváme takovými představami? **Chtěl bych vám ukázat, jak jsme - ve vesmírném měřítku - nepatrní. Jak úžasně zranitelný a prostorově omezený je svět, ve kterém žijeme a ve kterém jedině můžeme žít.** Jen relativně tenká vrstva na rozhraní pevné hmoty, kapaliny a plynu, obklopující jednu nepříliš velkou planetu. Říká se tomu prostoru - obyvatelnému a obývanému - biosféra (ačkoliv známe i jinou definici biosféry). A jsme na ni vázáni celou svou existencí, svým myšlením, svou technikou, svým životem. Já vím, že to srovnání není přesné. Hmoty se chová jinak ve vrstvách milimetrových a kilometrových. Ale snad nám ten pohled z výšky, z velkého nadhledu, neuškodí.

Biosféra

Tenka, jen několik tisíc metrů silná vrstva kapalin, plynů (a trochu i rozrušeného povrchu pevných hornin) vytváří prostor, ve kterém přítomnost světla (jako hlavního dodavatele energie), vhodné rozmezí teplot, chemické prostředí a odfiltrované záření z kosmu umožňují život. Často se této vrstvě, obklopující celkem souvisle Zemi, říká biosféra, původněji, a snad i správněji je však biosféra něco jiného. Byla definována už počátkem našeho století jako ne-souvislá vrstva, obklopující Zemi, složená z živých těl organismů. Součástí biosféry jsem tedy i já, ty, stromy v lese, tráva na louce, bakterie ve vzduchu, zajíc, myš i racek v povětří. Logicky je to správnější: vždyť hydrosféra také není prostor, kde by se mohla vyskytovat voda, ale je právě vodním obalem Země. **Budeme-li tedy napříště hovořit o biosféře, máme na mysli soubor živých organismů, obvyklých pro ně vhodný prostor, bez ohledu na jejich příbuznost, systematickou příslušnost, chaotičnost či uspořádanost jejich společenství.**

Dost už bylo řečeno o tom, jaké podmínky živé organizmy potřebují k tomu, aby mohly žít, růst, množit se. Světlo, teplo, vhodné chemické a fyzikální prostředí, vodu. Snad jen o vodě jsem řekl méně, než si zaslouhuje. To by bylo nespravedlivé, protože právě voda je jeden z největších zázraků vesmíru. Je značně rozšířená, ačkoliv jen v rozmezí jednoho sta stupňů Celsiovy stupnice (které byly právě od chování vody odvozeny) je v kapalném stavu (za u nás obvyklých atmosferických podmínek, ovšem). Paradoxně - za těchto teplot a podmínek tlakových by voda - jako oxid nejjednoduššího ze všech prvků - měla být plynem. Zvláštní stavba její molekuly z ní dělá kapalinu, a navíc kapalinu zcela neobvyklých vlastností. Tak jako všechny kapaliny, za určité teploty voda tuhne, mění své skupenství, říkáme. Ale na rozdíl od ostatních látek, není v tom okamžiku nejhustší, nejtěžší. Ztuhlá voda - led - je lehčí než voda tekutá (což nikomu nepřipadá divné). Stačí si však uvědomit, že kdyby tomu tak nebylo, vodní nádrže by v zimě zamrzaly od spodu, ode dna. Jaký vliv

by to mělo na život v přírodě si jistě každý dovede představit.

Voda tvoří základní prostředí pro živé tvory. Život ve vodě vznikl a teprve po nesmírně dlouhé době vývoje některé organismy dokázaly přežít i mimo vodní živel a začaly obsazovat souše. Ale to vodní prostředí si všichni - rostliny i živočichové - nosíme s sebou. **I v našich žilách koluje krev, bez které nemůžeme žít. Odstředíme-li z krve červené a bílé krvinky, zbylá tekutina svým složením velmi připomíná mořskou vodu, prapůvodní prostředí všeho živého.**

Voda v sobě rozpouští velké množství jednoduchých i dosti složitých chemických látek. Dokáže absorbovat i velké množství kyslíku - prvku životně důležitého pro naprostou většinu živých organismů a dokáže ho pohltnout tím víc, čím je chladnější.

Voda váže velké množství sluneční energie. Vždyť naprostá většina z ohromné energetické dodávky, kterou k nám Slunce nepřetržitě vysílá, se odráží od

Ilustrace Ladislav Rusek

povrchu Země a bez užitku se vrací do vesmíru. Jen malou část zachytí zelené rostliny (o tom ještě bude řeč), avšak podstatně větší množství zprachejje voda. Teplem se voda vypařuje. Proniká do atmosféry, kde vlivem rozdílných hustot a teplot vzniká vítr. Ten přenáší mračna vody na vzdálená místa, kde vlivem rozdílných teplot se voda opět stává kapalinou, padá k zemi v podobě deště a předává atmosféře teplo, které spotřebovala ke svému výparu, nic se na světě neztratí.

Dovedete si představit, jaká práce to je přenést od Atlantického oceánu až k nám dešť, při kterém naprší 5 mm vody? Počítejte: to je 5 litrů na metr čtvereční, 50 tisíc litrů na hektar, 5 milionů litrů na 1 km². A jeden litr vody váží 1 kg. A ročně na našem území spadne 500 - 600 mm srážek, v horách až dvakrát více, v nížinách méně.

Takové jsou podmínky, které nám a našim spolubydlicím na planetě Zemi pomáhají žít. Spolubydlicím máme dost: ale o těch zase příště.

František Urban

ZEMĚ - ŠŤASTNÁ PLANETA

Původní optimismus, že život je ve vesmíru všeobecně rozšířen, jež například sdílel Giordano Bruno, se vlivem pokroku našich vědomostí o vesmíru zmenšuje. Přispívá k tomu paradoxně také zjištění, že Země je vlastně velmi výjimečná planeta, která má mimořádné štěstí.

To štěstí lze spatřovat především ve vhodných vlastnostech naší mateřské hvězdy, tj. Slunce. Je zcela zřejmé, že bez Slunce by nebylo života na Zemi. Slunce totiž dodává Zemi přiměřené množství nezbytné zářivé energie a činí tak po dobu miliard roků (a ještě nějakých 5 miliard let se na jeho zářivém výkonu nic nezmění). Ukazuje se, že tento fakt úzce souvisí s hmotností našeho Slunce. Kdyby byla tato hmotnost jen o polovinu vyšší než je, tak by životnost Slunce byla příliš krátká (dvě miliardy let), a to by nestačilo pro vznik vceubuněčných organismů a tím méně člověka. Kdyby naopak byla hmotnost Slunce poloviční, byl by zářivý výkon takové hvězdy příliš slabý na to, aby oceány na Zemi nezamrzly. Jakmile by se tak stalo, odrážel by led zpět do kosmického prostoru tolik záření mateřské hvězdy, že by planeta Země už nikdy nerozmrzla.

Další důležitou okolností pro existenci života na Zemi je osamělost Slunce. Většina hvězd se totiž vyskytuje v párech nebo ve vícenásobných soustavách. Dráhy případných planet jsou pak velmi složité a nepravidelné křivky, což nutně znamená velké kolísání osvětlení planety, a s tím se živé organismy nedokáží vyrovnat. Jen každá pátá či desátá hvězda je vsuktu osamělá, a proto si musíme Slunce ještě více považovat.

Ozáření Země Sluncem je ovšem závislé nejen na stálém výkonu mateřské hvězdy, ale též na vzdálenosti Země od Slunce. Podle Keplerových zákonů se tělesa v gravitačním poli Slunce pohybují po elipsách. Koperník tedy vlastně neměl pravdu, když uvažoval o kruhových drahách planet. Naštěstí však právě elipsa zemské dráhy se velmi blíží kružnici, což znamená, že ozáření Země se vlivem proměnné vzdálenosti Země-Slunce během roku mění jen o několik procent. Vzdálenost Země od Slunce se mění od 147 do 152 milionů km, ale i tato relativně nevelká změna způsobuje na severní polokouli menší rozdíly teplot v létě a v zimě v porovnání s polokoulí jižní. Shodou okolností je totiž Země ke Slunci nejblíže v lednu, a nejdále v červenci. Naštěstí patří střední vzdálenost Země-Slunce k neproměnným konstantám planetární soustavy a trápit nás může jen fakt, že dříve Slunce zářilo o něco méně, a v budoucnu bude svítit o něco silněji. Výpočty ukazují, že rozmezí vzdáleností, ve kterých přesto zůstane voda na Zemi tekutá, je neobyčejně úzké: Země se nesmí přiblížit ke Slunci na méně než 142 milionů km a nesmí se vzdálit více než na 152 milionů km!

Neuvěřitelnou shodou okolností je poměr vzdáleností Slunce a Měsíce právě takový, že navzdory velké různosti jejich rozměrů se obě tělesa jeví na pozemské obloze pod téměř úhlem, což dává hvěz-

dárům báječnou možnost pozorovat vzácné tzv. úplná zatmění Slunce. Měsíc však, zdá se, hrál při vzniku a rozvoji života na Zemi rovněž nepostradatelnou úlohu. Byl totiž zprvu daleko blíže Zemi než dnes (tehdy ale ještě astronomové nežili, takže nikomu nevadilo, že při zatměních zakrývá Měsíc i okolí Slunce) a svým přílivovým působením vzdouval moře tak, že v čáře přílivu se dobře daňlo mikroorganismům. Hlavně však svou gravitací bránil zemské rotační ose, aby se v prostoru příliš kolébala – to by vedlo k narušení střídání ročních dob. Za samotnou existenci ročních období vdčíme – jak známo – šikmému sklonu zemské rotační osy k oběžné rovině Země. Za tuto šikmost může Měsíc zcela určitě – v samém počátku existence Země totiž Práměsíc do Země doslova vrazil a její osu tak vychýlil z původního kolmé směru.

V těchto úvahách bychom mohli dále pokračovat, ale to jistě není úkol pro tento předmět. Chceme jen poukázat na to, že přírodovědci postupně objevují

celou řadu neuvěřitelných shod příznivých okolností, jež umožnily naši existenci na Zemi. Tyto příznivé okolnosti budou podle všeho pokračovat až do dosti vzdálené budoucnosti několika miliard let. Země si pozoruhodným způsobem uchovává na svém povrchu rovnováhu, která je nezbytnou podmínkou nejen dalšího rozvoje ale i holého přežití života na této planetě.

RNDr. Jiří Grygar, CSc.
kresba autor

SLOVO O AUTOROVÍ

Jiří Grygar
aneb jak jsem se stal včeltem

Do školy jsem začal chodit během II. světové války, kdy byl skaut zakázán a mnozí jeho činovníci vězněni. Nicméně od rodičů jsem se poměrně hodně dozvěděl o ideálech skautingu i o prof. A. B. Svojsikovi. Proto hned po osvobození Brna na jaře 1945 jsem se pilil po nějaké skautské organizaci, a skutečně jsem objevil, že se obnovil 40. oddíl v Brně – Čerňých polích, do něhož jsem se jako více přihlásil a dodnes uchovávám jako vzácnou re-

likvii junáckou legitimaci z r. 1945, podepsanou náčelníkem dr. Rudolfem Plajnerem a náčelní Vlastou Koseovou. Pamatuji také na náš pokřik:

"Ptáte se kdo - 40 BO!; Hurá-hurá-hurá." Už v listopadu jsme se stěhovali do Opavy, kde jsem se stal členem 3. oddílu a později přestoupil do 1. oddílu.

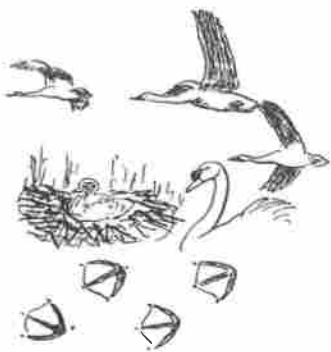
V r. 1947 jsme jeli nákladákem do Ostravy na slavnostní junácký slib, který jsme skládali hromadně na náměstí před novou ostravskou radnicí za přítomnosti prezidenta Edvarda Beneše.

V r. 1949 z nás udělali "pionýrské oddíly Junáka", což mne tak znechutilo, že jsem se z této bezmocné organizace rychle vytratil. Nicméně i to krátké období, kdy jsem prožil nezapomenutelné chvíle mezi včelty i junáky, hrálo v mém dalším životě nezastupitelnou úlohu. Dodnes, když objevím někde mezi veterány kohokoliv, kdo prodělal skautskou výchovu, pocítuji zvláštní pohnuti – i po mnoha desetiletích nás spojuje neviditelné pouto sounáležitosti a rozumíme si bez dlouhých řečí, i když se v tu chvíli vidíme poprvé v životě.

Pání z Labutína

Nebudu psát o žádném šlechtickém rodu Švamberků, ale o obyčejné labuti. Krásném ptáku, jenž zdobí hladiny našich vod. Vzpomínám, jak jsem před léty jezdil do Mladé Boleslavi, kde jsme s rovery měli školení o ekologii. V zimním přístavu se to jen hemžilo labutěmi, mezi nimiž hledaly úkryt a bezpečí lisky, a nad nimi poletovalo velké hejno racků.

Začal jsem krmit labutě a lisky a stalo se. Jeden labuták si mě oblíbil a poznal mě. Když jsem od nádraží došel na břeh přístavu, buď tam již čekal, nebo se okamžitě dral z hejna ptáků na břeh. Došel ke mně a zobákem rovnou hledal v kapse kousky rohlíku. Někdy vydával houkavé a sykové zvuky. Nebylo jediné návštěvy, aby na mne labuták nečekal. Pak že ptáci nemají paměť a rozum.

Právě jsem se vrátil z návštěvy jednoho tábora na břehu rybníka. Asi padesát metrů od břehu bylo typické, rozložené labutí hnízdo. Měl jsem štěstí – probírali si tam peří labuták, labuť, tři již skoro bělavě opeření ptáci, a tři čerstvě vyhlá labuťata. Malá, sedohnědá s jemným chumřím, vyhlížela se na sluníčku, vědoma si bezpečí zaručeného v přítomnosti rodičů.

Labutě dovedou statečně bránit své hnízdo, chránit mladé, a zaženou i velkého dravce.

Seděl jsem klidně nedaleko hnízda. Labuták mě chvíli pozorně sledoval svým bystrým okem. Pak si začal čistit peří, ale jeho oko se na mne občas zaměřilo. Nehýbal jsem se a jen jsem se pozorně díval, jak tráví labutí rodnika chvíle klidu, věnované péči o peří.

Malí se počali zvedat a sklouzli do vody. Labuť a ostatní tři zůstali tam, kde byli. Jen labuták se dokolébá k vodě a vyplul jak mohutná plachetnice, aby sledoval plavbu svých labutátek. Zmizely ve vodních cestách mezi rákosím a orobincem. Jen jeho hlava na dlouhém krku se občas ukázala.

Labuť rozepjala křídla, několikrát s nimi zamávala a vplula do vody. Mládež staršího věku ji následovala.

Přemístil jsem se na lodi za labutěmi, ale zastavil jsem plavbu. Labuták vyplaval proti mně. Křídla pozvednul podél těla – znamení: pozor – ani krok vpřed – zaútočím!

Respektoval jsem jeho znamení a zacouval lodi.

Labuták složil křídla, chvíli pozoroval můj ústup a odplul za rodinou.

Mirek – Grizzly

ZA PTAČÍM VOLÁNÍM Bohdanecké rybníky

Pokud se někdy dostanete do Pardubic, neopomeňte po prohlídce Zelené brány Pemštyňského náměstí, Kunětické hory a dalších památek navštívit i Bohdanecké rybníky. Jedná se o omnitologickou rezervaci, vyhlášenou již v roce 1951 v katastru obce Lázně Bohdaneč o výměře cca 250 ha. Hlavním důvodem byl výskyt a hnízdění vzácných druhů vodních a mokřadních ptáků, zejména břehouše černoocasého (Limosa limosa). Dnes zde již původní skladbu ptačího osazenstva sice nenalezneme, ale ně-

kteří zůstali, objevily se i nové druhy, zatímco dříve dosti hojně vymizely. Samotná rezervace, zahmující rybník Bohdanecký a Matku, je jen zlomkem prapůvodní pardubické rybníční pánve. Zaroštělé rezervace poskytuje útočiště zejména rákosovým druhům, jako např. bukači velkém (Botaurus stellaris), který dříve hojně hnízdil a dnes jeho zahánění můžeme jen předpokládat, chřástalu vodnímu (Rallus aquaticus), poměrně častému rákosíkářskému ptáku, slípce zelenonohé (Gallinula chloropus), lysce

Rákosník proužkováný
Foto František Janalík

černé (Fulica atra) a dalším. Samozřejmě nemohu opomenout několik druhů rákosníků (Acrocephalus), stáda rákosníka (Emberiza schoeniclus), přelétající sykořici vousatou (Panurus biarmicus), která hnízdí na nedalekém Újezdském, Bohumilečském a Žehuňském rybníku. Často zde v jamách a letních měsících můžeme pozorovat nad rákosím letící siluetu dravce motáka pochopa (Circus aeruginosus), jehož první hnízdění v Čechách bylo prokázáno právě zde, na Bohdaneckém rybníku. Dokladem k tomu i v současnosti je nejvyšší počet hnízdicích párů pochopa ve východních Čechách. Nad lesem si svůj revír hlídá káně lesní (Buteo buteo) a poštolka obecná (Falco tinnunculus). Vzácně v zimě spatříte i orla mořského (Haliaeetus albicilla), tuláka z jižních Čech či Moravy. Jeho zálety jsou sem stále častější a proto jsou v rezervaci od r. 1993

instalována 2 umělá hnízda pro tohoto dravce. Moták pilich (*Circus cyaneus*), bratříček pochopův, je zde rovněž jen zimním hostem. Po celý rok se ukazují nápadné volavky popelavé (*Ardea cinerea*), které zvyšují své počty přes hnízdní období a zavdávají tak příčinu k úvahám, zda tu už v okolí nehnízdí. Přes léto tu pak přelétají její příbuzné, velmi vzácné volavky bílé (*Egretta alba*). Na komíně v nedalekých lázních hnízdí čap bílý (*Ciconia ciconia*), a to už od roku 1899. Toto hnízdo je nejstarší v celém okrese. Zahledíte-li se dalekohledem na rozlehlou hladinu rybníka, pak mimo běžných druhů vodních ptáků spatříte i potápku roháče a potápku malou, v posledních letech hnízdící husu velkou (*Anser anser*) či stále častější labuť velkou (*Cygnus olor*). Na tahu pak rozličné druhy kachen a hus, ale také poměrně počet-

Foto autor

ná hejna kormoránů velkých (*Phalacrocorax carbo*). Zjara přelétávají čápi černí (*Ciconia nigra*), velké množství racků chechtavých (*Larus ridibundus*), kteří už v rezervaci nehnízdí a přesunuli se na Pohránský a Sopřečský rybník v okolí. U Zábranských rybníků, těsně za hranici rezervace, se nachází louka Zástá-

va, historicky dosti známé hnízdiště břehouše černoocasého (*Limosa limosa*). Dnes zde hnízdí převážně pěvci, zejména méně častý bramboríček hnědý (*Saxicola rubetra*). Z luk často vylétnou hnízdící čejky chocholaté (*Vanellus vanellus*), vzácněji kulici říční (*Charadrius dubius*).

Nejkrásnější je rezervace zjara – v březnu, dubnu a květnu. Mnohdy se zde zdržují druhy, které nehnízdí a patří mezi vzácnější. Ornitologickým rájem jsou i blízké lesní rybníky Skňň, Rozhma, Tichý, Jílovky, Truhličky, Čemý Nadýmač, Sopřečský, Jezero a další. Z pardubického nádraží se sem dostanete trolejbusem č. 3 za necelou půlhodinu. Stačí vystoupit na konečné v obci Lázně Bohdaneč. A pak už mít jen oči otevřené.

Jenda Potůček

ZÁTĚŽ BIOSFÉRY

Biosféra je oživenou částí planety Země. Sestává se z ovzduší, půdy, vodstva a živých organismů. Po miliony let se v rámci biosféry ustálily vyvážené a vzájemně propojené globální procesy a systémy. Patří mezi ně koloběh vody, cykly chemických prvků, klimatický systém, ozonová vrstva ve stratosféře a mozaika nejružnějších ekosystémů, suchozemských, sladkovodních i mořských. Nejmodernějším rušivým činitelem současné biosféry je člověk. Jeho průmyslová civilizace celou biosféru mění a jemně vyvážené a dobře fungující přírodní mechanismy narušuje. Zátěž světového životního prostředí má tyto hlavní rysy:

1. ohrožení globálních biosférických systémů

- narušení klimatického systému: obsah skleníkových plynů v atmosféře, zejména oxidu uhličitého, ale i metanu a dalších plynů v důsledku lidské činnosti stoupá, a to s největší pravděpodobností povede ke změně klimatu s mnoha negativními důsledky (celkové oteplení a zvýšení hladiny oceánů, v některých oblastech vyskyt such, celkově častější extrémní situace jako jsou povodně, bouře, mrazy a horka).

- redukce ozonové vrstvy va stratosféře: klesající koncentrace stratosférického ozonu znamená zvýšený příkon ultrafialového záření, které škodí všem živým organismům. Škodí také lidskému zdraví.

- změny biogeochemických cyklů chemických prvků: výsledkem těchto změn je globální rozšíření mnoha jedovatých látek, znečištění ovzduší a hydrosféry v celosvětovém měřítku, kyselé deště, znečištění řek, jezer, moří i půdy.

- globální změny velkých biotů: rychle se zmenšují plochy tropických deštných lesů a dalších přírodních ekosystémů, ohroženy jsou pobřežní oblasti moří i všechna uzavřená moře.

2. Redukce biologického bohatství

- ztráta nebo poškození ekosystémů: na celé planetě jsou v různé míře ohroženy všechny přírodní suchozemské, mokřadní i vodní ekosystémy, ať už jde o lesy, savany, ekosystémy jezer, pobřežních močálů nebo korálových útesů.

- vymírání druhů: mizení mnoha druhů rostlin, živočichů i mikroorganismů pokračuje hrozivým tempem.

- redukce genetické základny: populace mnoha druhů klesají nebo se rozpadají, což vede ke zúžení jejich genetické základny; platí to pro druhy divoké i domestikované.

3. Nedostatečné přírodní zdroje

- ztráta ploch a redukce úrodnosti zemědělských půd: zemědělské plochy se ztrácejí dezertifikací, urbanizací, těžbou nerostů, tvorbou skladek a odpadů a jinou činností a jejich úrodnost klesá v důsledku eroze, asinizace a jiné degradace

- nedostatek vody: nedostatek zdrojů sladké vody vůbec a hygienicky zabezpečené pitné vody zvláště je jedním z významných limitů rozvoje civilizace.

- vyčerpání biotických zdrojů: některé živé zdroje jsou již vážně porušeny nadměrným využíváním, například některé druhy mořských ryb. Hrozí nedostatek řady rostlinných i živočišných druhů.

Před 20 lety se zdálo, že dalším z kritických zdrojů, který by mohl být brzy vyčerpán, jsou neobnovitelné zdroje surovin, zejména ropy, ale i rud významných kovů. V současné době se však tento problém nepovažuje za vážný, protože objem známých zásob se ve skutečnosti neustále zvyšuje.

Kritickým zdrojem je však celkový objem organické hmoty, který je ročně vyprodukován fotosyntézou. Lidstvo v současné době tím či oním způsobem využívá nebo pro svůj účel přizpůsobuje asi 40% celově vyprodukované organické hmoty na souších v celosvětovém měřítku. Zatím nelze odhadnout, do jaké výše je možno v tomto směru zátěž biosféry stupňovat.

Je velmi obtížné posoudit relativní závažnost jednotlivých faktorů zátěže prostředí. Dosud není k dispozici jednoznačná metoda jak to provést. Nedokážeme jednoduše porovnat, zda je významnější hrozba devastace některého kritického přírodního zdroje nebo ztráty biologických druhů či narušení globálních systémů. V každém případě jsou lidská společnost, její ekonomická činnost i lidé jako jednotlivci mnoha pouty svázáni s biosférou a jejím zdravým vývojem.

V žádném případě nesmí dojít ke skutečně vážnému ohrožení kteréhokoliv životně důležitého biosférického procesu. Mělo by to nepochybně katastrofální následky.

Bedřich Moldan

„Aby Bůh předvedl jednotu svého bytí, sjednotil všechny tvory navzájem tak podivuhodně, tak je navzájem svázal, že vždy jedno obsahuje druhé a jedno obstarává skrze druhé právě tak, jako v řetězu jeden článek visí na druhém.“

J. A. Komenský: *Centrum securitatis* v knize R. Palouše *Komenského Boží svět* (SPN 1992)

Ekologické drobnosti

Je možné, že zlo je nutné a že dokonce zvířeti, ale jedné věci, aby nezvítězilo skrze tebe a s tvoji pomocí.

A. Solženicyn

Talířek a sklenička

Při pochůzkách po městě se mnohokrát dostaneme do situace, kdy nás trápí hlad či žízeň. Zamiříme k nejbližšímu stánku, koupíme párek a limonádu. Po utření pusinky zbývá většinou jedna povinnost, zbavit se táčku a kelímku. Ty většinou putují do koše a my tím rozmnožíme hory odpadků, které zaplavují zemi.

Vím, že většina z nás nejlí každých den z táčku, ale limonádu si dáme často. Troufám si odhadnout, že takovou stovku kelímků si hodně z nás může za rok připsat na vrub. A to už je hora plastů, tedy i rybník ropy, kopa chemikálií, kilometry dopravy a mnoho práce.

K tomu, abychom nepodporovali "zlo" stačí v tomto případě málo. SKLENIČKA či skládaci kelímek, v lepším případě i TALÍŘEK, a hlavně odvaha přijít k okénku a říci: "Můžete mi ten párek dát na můj talířek a pítí nalít do této skleničky?" Hodně kladných odpovědí přeje

Bobo.

P. S. A když vás odmítnou, nezapomeňte říci: "Děkuji, ale zkusím to jinde!"

HANDICAPOVANÍ V NAŠICH ODDÍLECH?!

Říkáme jim různě: hendikepovaní, postižení, invalidé... Případně je rozlišujeme podle jejich vady - nevidomí, hluchí...

A přesto jsou to lidé jako my. Děti stejně hravé jako všechny ostatní. Se stejnými radostmi, bolestmi, touhami. Čtyřicet let byli tito lidé izolováni v ústavech, aby je veřejnost neměla na očích. I teď nevíme jak s nimi promluvit a kam s očima, když je potkáme. A oni by tolik chtěli se mezi nás zařadit. Dokážeme je brát jako normální? Dokážeme s nimi jednat jako se sobě rovnými? Mají šanci žít v našich oddílech mezi ostatními dětmi? A jak jim budeme říkat? Ty obvyklé názvy moc libozvučné nejsou. Nemáte nějaký nápad? Zkušenosti? Napište!

PS.: Skauti jinde v Evropě např. používají názvy jako "skauti přese všechno."

TOTAL NORMAL

V ročence svazu německých skautských svazů /pozn.: tento svaz je členem WOSM a WAGGGS/ na tento rok, vyd. Georgs - Verlagem 1994, najdeme na str. 87-90 zajímavou reportáž Rolfa Olejníka a Andrey Sandersové o vyvrcholení celoroční akce Svazu něm. skautů sv. Jiří /DPGS/. Tato akce se nazývala "Total normal" /přel. asi jako "zcela normální"/ a byla zcela věnována otázce handicapovaných dětí ve skautingu. Celá akce Total normal byla završena velkým setkáním v Dortmundu, jehož se zúčastnilo asi 1300 skautů i skautek. Citujeme: "Vedle hudby, zábavy a informací z pódia jste se tam mohli ve workshopech porovnat se sebou navzájem i s postiženými... Hosté z České republiky, jejichž projekty budou podporovány z výtečku této naší roční akce, vyprávěli o svých zkušenostech při pokusu žít skautsky s postiženými dětmi a mladými lidmi. Rostislav Tománek, jeden ze skautů, pověřených prací s postiženými v českém skautském svazu Junák, informoval o záměru Junáka vytvořit prostorové možnosti pro postižené děti a mládež, aby se jim umožnilo stát se rovnoprávnými skauty a skautkami. Mimoto mu setkání s vůdci a vůdkyněmi, zabývající se akcí Total normal, ukázalo, že jsou koncepce obou svazů odlišné, ale považuje to pro obě strany za plodné a dalo mu to podnět k zamyšlení."

Reportáž popisuje různé druhy zajímavých aktivit workshopu; z velkého množství vybíráme např.: ve sportovní hale se hrál basketbal na invalidních vozících - postižení proti zdravým. Pak tu byla "černá kavárna" - hosté se tam ve tmě bavili dost hlasitě, personál se však pohyboval tiše a obsluhoval perfektně: tvořili ho slepí lidé. Napjaté ticho panovalo naproti tomu u "setkání smyslů" /viz foto/: zájemci tam procházeli se zavřenými očima bosými nohama po různém povrchu, např. po kameni, styroporu, kostkách, písku atd. s průvodcem.

Maskotem celé akce byl náš známý krtek, kterého účastníci pokřtili na krále dř. Smyslem setkání však nebyla pouze

podpora projektů pro postižené, ale navázání nových přátelství, výměna zkušeností s prací s postiženými

Vybrala Ida

PORAĎTE, PROSÍM!

V našem 4. divčím oddíle máme od září 1991 sestřičku po mozkové obmě od narození - nechodící. Narodila se 14. 10. 1982, jmenuje se Jana Šotová.

Nejprve jsme ji měly v oddíle na zkoušku, protože jsme s takovými dětmi neměly zkušenosti. Zařadily jsme ji do šestky mezi nejmladší světlušky /1. a 2. třídu - pracovaly v oddíle už od předškolního věku/, které ji velmi dobře přijaly. Od ledna je již registrována ve 4. oddíle. /1992/ Od té doby s námi spolupracuje.

Jezdíme s ní na některé výlety, které musíme přizpůsobit jejímu zdravotnímu stavu. Na vícedenní výlety ji bereme jen na půl dne a program upravíme. Vedoucí ji pak musí odvést domů, rodiče do

skautských akcí nezapojujeme, protože Jana v jejich přítomnosti je nesamostatná, spoléhá na jejich pomoc se vším. Jezdila s námi vlakem, plavat do bazénu, bruslit na "Matáčk", o vánocích hrála v divadelním představení pro duchodce vypravěče. Nyní je na léčení v Jánských Lázních, kde jsme ji byly navštívit. V klubovně se zapojuje do různých her, děvčata jsou trpělivá a tolerantní. Občas chce být Jana středem pozornosti, proto je nutné ji brát jako rovnocennou ostatním děvčatům a ne jí vždy upřednostňovat.

V roce 1992 jsme ji po dobrých zkušenostech v oddíle vzaly na 3 dny na tábor. Zde složila světluškovský slib. Díky příznivému počasí a její velké spokojenosti s táborovým životem zůstala na táboře na celý zbývajících týden. V r. 1993 byla opět na táboře více než týden. Cestovala z tábora společně vlakem, aby se jí umožnilo prožít s děvčaty i poslední chvíle tábora. I když bylo deštivé počasí, byla mezi děvčaty spokojena. Tento tábor již měla vozík, ale ještě se neuměla na něm sama pohybovat. Stan měla upravený jako jedno lůžko a spala se sestrou vedoucí.

I když na táboře byl s námi bratr, který by nám s Janou pomáhal, Jana od něj téměř nic si nechtěla nechat udělat. Cítila se uražená, proto ji všude musela nosit, /tam kde nezvládla ji pomoci děvčata z oddílu/ sestra vedoucí z její šestky, což bylo náročné na čas i fyzicky.

Nevíme, jak tento problém budeme řešit letos, protože Jana značně vspívá a je pro nás dost nezvladatelná.

Máme problém při nástupu do vlaku, nyní už ani v lázních ji nejsme schopny odnést do bazénu.

Máme problémy s jejím zapojením do her v přírodě, zvláště při hodinových družinových schůzkách.

Byly bychom rády, kdybychom získaly zkušenosti od jiných sester, které řeší podobné problémy.

zaslala výchovná zpravodajka
ORJ Pardubice
Eva Žikglitzová
Bělohorská 311,
530 09 Pardubice

Byla jsem

na Brownie slibu. Lisa je němá, nevypadá úplně normálně a skládala ho ve znakové řeči.

Byl tam s ní její učitel a vyprávěl nám tento příběh: "Když jsem byl mladý, sloužil jsem u Červeného kříže. Jednoho dne jsem šel v uniformě po ulici a potkal hluchého a němého chlapce, který celý vzrusem ukazoval matce: "hele, mamí, podívej, tamhle jde voják", a já jsem zcela automaticky odpověděl: "já nejsem voják, já jsem od Červeného kříže" a ten chlapec byl tak nadšen, protože poprvé potkal někoho, kdo mu rozuměl. A každý z nás se může naučit několik základních posunků, to je to největší bohatství, které můžete dát Lise a jiným lidem, kteří jsou nešťastní proto, že jim nikdo nerozumí a nedokáže s nimi komunikovat."

Když jsem ho poslouchala, rychle jsem přešla do rohu a předstírala, že cosi nastavuji na foťáku, zatímco na pozadí se rozprskávaly slané kapičky a v hlavě honily myšlenky: "na co si stěžuješ?, že nejsi dost hezká, že nemáš dost peněz, že nemůžeš jet na prázdniny do Austrálie?"

Na schůzku jiného oddílu přišla velmi sympatická paní a povídala o organizaci pomoci pro rumunskou nemocnici pro děti, o možnosti přispět kojeneckým

jídlem a mlékem. Prohlížela jsem si zrudlé obličej, pro sebe si konstatovala, že je to moc nezajímavá - vyslechla poznámku "my doma nic takového nemáme". Pak jsem se zkusila objektivně zamyslet, jestli by to bylo u nás v oddíle lepší a najednou jsem si nebyla jistá... (úryvek z dopisu z Velké Británie)

Tarka

V lednovém čísle časopisu pro skauty sv. Jiří /DPSPG/ byla zpráva o tom, jak dva němečtí vůdci vlčet běželi amatérský maratón v Berlíně a částku 2133 marek pak věnovali na český projekt, tj. na bezbariérovou přestavbu jednoho pražského domu pro skauty.

Ilda

Letošního závodu vodních skautů Přes tři jezy se zúčastnili tři nevidomí - členové sdružení Blindhelp. Je to vůbec možné? Ano, měli komidelníka z našich řad, a jeli na raftu, protože je to bezpečnější a snazší. Ale jeli. Nyní se na nás obrátili s prosbou:

SDRUŽENÍ BLINDHELP - pro pomoc zrakově postiženým hledá spolupracovníky na činnost sociální služby, zdravotní služby, soc. rehabilitace. Sdružení působí zatím v těchto lokalitách: Praha, Kladno, Žďár nad Sázavou.

Kontakt:
0312/86720 Kladno
Lenka Nagyová, Vladimír Doné

nebo
0616/21669 Žďár nad Sázavou
Irena Čeplová

Už jste viděli někoho kreslit ústy? Nebo nohama? Jsou lidé, kteří to jinak dělat nemohou - nemají ruce. A přesto to dokáží, a jak pěkně. I vy jim můžete pomoci - např. koupí souboru pohlednic s reprodukcemi jejich obrazů - stojí celkem 56,- Kč.

Narození Krista, originál namaloval ústy M. Litteral
Následující dopis napsal nohou Petr Šrámek

Mili přátelé!

Jsme skupina umělců-malířů. Těžkou nemocí nebo úrazem jsme přišli o ruce. Někteří z nás se narodili již sice postižení. Pevnou vůli s nesmírnou vytrvalostí jsme se naučili malovat ústy a polama. Přiložená blahopřání jsou reprodukcemi našich nejlepších obrazů. Velice nás potěší, když tato blahopřání využijete při významných příležitostech svých nejbližších známých a přátel.

Váš nákup bude pro nás morální podporou a pomůže nám zajistit naše životní a potřebu vlastním přínosem, aniž bychom byli společností zcela na obtíž.

Děkujeme Vám za pochopení a přejeme Vám i Vaší rodině pěkné prožití svátků vánočních a šťastný nový rok.

Váš
Petr Šrámek

K zaplacení můžete použít složenku typ A, případně si napsat na adresu: Nakladatelství tělesně postižených umělců, s.r.o.

Dlouhomostecká 672

436 11 Liberec

Pokud budete převádět z bankovního konta, tak na ČSOB Liberec, číslo účtu 5063473/0300.

RAPSODIVADLO

V červenci příštího roku se má v Českém Krumlově uskutečnit festival umělecké tvořivosti hendikepovaných ve spolupráci se zkušenějšími bratry a sestrami z rakouského Grazu.

Pomůžeme? Bližší informace v JH v tomto čísle.

O ZAŤATÉ SEKEŘE

Ne, nejedná se o pohádku pro vlčata, ač tomu na první pohled název může napovídat. Řeč bude o něčem jiném - o zatínání "sekery práce" na našich letních táborech. Tento lidový skautský zvyk můžeme spatřit přibližně na polovině skautských táborů a v myslí mnohých patří k prázdninám stejně neodmyslitelně jako nevyužívané sněmovní tee - pee postavené poblíž táborového kuhu. Co víme o historii obřadního zasekávání sekery do polena? Když zakladatel skautingu Robert Baden - Powell jmenoval populárního kapitána Franka Gidneyho vedoucím Gilwell Parku a v roce 1919 připravoval první Wood Badge kurs, přemýšleli společně, jak odlišit letní tábory pro děti od vzdělávacích kursů pro dospělá. Označení absolventů kursu bylo vyřešeno známým způsobem - dvě-

ma dřevěnými korálky, pocházejícími z náhrdelníku kdysi zajatého náčelníka Dinzulu a šátkem "se záplatou", obdélníčkem maclarenovského tartanu přišitého v cipu. Jak ale odlišit kurs od normálního tábora? Jedním ze symbolů se stala právě na počátku kursu zaseknutá a poslední den vytažená sekera - symbol započaté, nikdy nekončící práce skautského vůdce. Symbol představující odseknutí všeho přebytečného, všech nedostatků, dělicích frekvencí od dokonalých mladých mužů, věnujících se vedení mládeže. Z ležícího kmene tato sekera obrazně postupně odsekávala štepinku za štepinkou, až se z neopracovaného materiálu stal trám. A tak jako trámy tvoří základ budoucí stavby, tak také absolventi kursů tvořili páteř našeho dynamického hnutí.

Často se připomínají Baden - Powellova slova: "Skauting je hra". Omlouváme jimi i mnohé nedostatky v hnutí, způsobené námi - dospělými. Hra je totiž nezavázná zábava, od které může kdokoli v kterémkoliv okamžiku odstoupit. Vychova mládeže však hrou není. Celý cit-ťat ostatně zní podstatně jinak, totiž: "Skauting je hra pro chlapce a vážná práce pro vedoucí". Právě tento moment chtěli vedoucí prvních kursů zdůraznit symbolem zatnuté sekery. Z Gilwell Parku jistě přinesl tuto zvyklost do ČSR F. A. Elstner. První Lesní školy na počátku třicátých let byly spíše kursy, které měly přesvědčit pány učitele o skutečnosti, že přespát pod stanem je

mnoho bez úhony na zdraví, když se vi jak na to, a které předváděly umění lesního života začínajícím vedoucím. Během krátké doby se však staly skutečnou univerzitou skautingu. Absolventi okoukali mnohá vylepšení a zvyky na Lesních školách a protože jim snad nikdo nikdy nevysvětlil význam některých rituálů, přenesli je chybně i na své letní tábory, "vždyť na Lesní škole jsme to také tak dělali". Skauting je však pro mládež opravdu hrou, tábor není opravdovou prací (i když se jistě všichni na táborech nadřeme až až), ale přípravou na život, výcvikem.

Postupem doby se ceremoniály zasekávání sekery na některých táborech přeměnily v cosi nevylicitelného a tak můžeme třeba vidět špalky, postavené jako u babičky v kůlně. Z krásných kanadských seker oddíly přestoupily na zatínání těch nejobyčejnějších pantoků, které lze koupit u Rotta za sedmatřicet kaček a vůbec se již nezmiňují o zvyklostech, každodenní zasekávání a vytahování sekery ze špalku doprovázející.

Dnes již asi tento zvyk z našich táborů neodstraníme. Všichni "zasekáváci" by však mohli alespoň umět odůvodnit, proč tento akt dělají a snad by se mohli také pokusit o návrat k původní čisté podobě tohoto prastarého skautského zvyku.

Ondřej Vanke
zpravodaj NChK

Ad: BUDE SNĚM, BUDOU STANOVY!

V takto nazvaném příspěvku snáší bratr Řehák argumenty na podporu varianty Y v návrhu stanov. Bohužel, jeho argumentace je poněkud zkreslená. Pokud pochybuje, zda jde oddělit od sebe otázky výchovné a nevýchovné, pak stačí sestoupit z náčelnictva na úroveň okresu a středisek a přesvědčit se, jak to skutečně na těchto úrovních chodí. Okresní a střediskové rady řeší oboje tyto otázky, protože jim nic jiného nezbývá. Ale řeší je separátně a často i s jiným okruhem činností. Spojující osobou je vůdce střediska či předseda ORJ.

Např. předsednictvo BRJ bylo rozšířené jmenováním několika činovníků, kteří mají na starosti hospodářsko - organizační záležitosti, neboť činovníci (zvláště ti mladší) zvolení do výchovných odborů odmítli tyto otázky řešit s poukazem, že jejich mandát je pro výchovnou činnost. Na střediscích jsou většinou vyčleněni činovníci jako hospodáři. Kolik se jich ještě věnuje výchovné činnosti a jak jim to vyhovuje? Většinou je to východisko z nouze a zvládá se to jen díky nezměrnému zápalu pro skauting. Jestliže br. Řehák pochybuje o variantě X kvůli tomu, že stávající orgány nefungují jak mají, potom se - dle mého, nejedná o chybu systémovou, ale o chybu lidského faktoru. Rozdělení kompetencí je totiž jasné a nutnost spolupráce samozřejmostí.

Jestliže ale přistoupíme na variantu jediné Ústřední rady, která si úkoly a kompetence zvolených členů ponechává jako svou vnitřní záležitost, tak se ztrácí osobní odpovědnost těchto sněmem zvolených činovníků a vynutí se davu. Dnes se dá říci, že je jakýsi přehled o zodpovědnosti za jednotlivé oblasti. Vím, kam se obrátit ve výchovných otázkách co se týká např. včítat, roverů, odborek. Jiná otázka je, samozřejmě, dostanu-li kvalifikovanou a uspokojivou odpověď. Ale vím, kdo je ten (ne)zodpovědný.

Může se stát, že varianta Y projde, neboť jako obvykle při volbách se řekne: „Teď to nefunguje, jak by mělo, tak zkusíme něco nového.“ Ale je rozdíl vyměnit lidi v Parlamentu anebo změnit Ústavu. A to je problém, který řešíme variantou X nebo Y ve Stanovách.

Jan Svoboda-Brouček

Ad "JSOU SKAUTI TAKÉ OBČANÉ?"

- trochu jinak

Výchova k občanství byla vložena do základů skautingu jak jeho tvůrcem lordem Baden-Powellem, tak i do skautingu našeho A.B.Svojském. Nemělo nikdy jít o občanství pouze formální a vnější, ani o občanství úzce národní či o občanství frází a gest: vždy mělo jít o hluboké uvědomění si souvazečnosti se všemi lidmi, nejen v hranicích národa a nejen v příslušnosti ke skautin-

gu. Občanství počíná v nejúžším společenství blízkých a končí ve vědomí celého lidstva.

Takové pojetí „občanství“ ve skautské výchově, ale především ve skautském životě se však nemůže realizovat jinak než aktivitami v občanské společnosti. Je tedy pojem „občanství“ ve značném protikladu proti tomu, co sledujeme převážně v našem hnutí o jeho obnovu 1989: uzavírání se do vlastních vnitřních problémů, pútek a šarvátek /převážně zcela malichemých a okrajových/. „Občanství“ znamená otevřít se problémům, které jsou pro občanskou společnost /od „obce“ po „svět“/ rozhodujícími při jejím rozvoji, neřku-li vůbec pro její existenci. Zde by měli skauti všude prokázat, zda a jak jim jsou občanské zájmy vlastní a zda a jak jimi skutečně naplňují duchovní principy skautingu. Nejen proklamacemi, patetickými slovy, nebo „zajímáním stanovisek“, nýbrž konkrétními činy: v zaměření výchovy, v práci pro skautské hnutí, v práci pro lidskou společnost. A každý skaut tak, jak mu jeho věk, znalosti, postavení umožňují: v dětství jinak než ve věku rovera, a především v dospělosti - ve své profesi, ve svém postavení, na svém pracovišti, ve svém okolí.

Největší pole působnosti, ale také nejvyšší nároky leží pochopitelně na dospělých skautech a skautkách: oni jsou totiž těmi, kteří mají ukázat a dokázat poslání skautingu, jeho „produkt“ - co že to má totiž jedou vyrůst z těch kluků a děvčát, hemžících se dnes ve skautských krocích. V čem že má být jednou lidské společnosti příkladem a přínosem: nikoliv v otevřeném či skrytém vyhodnocení individualismu s pocitem nadřazenosti, v hodnocení a známkování toho druhého, nýbrž v odpovědné práci, konkrétních cílech, zodpovědném přístupu k životu svému i okolnímu, ve vytvoření kladných lidských vztahů, v úctě a toleranci k druhým...

Skautské hnutí má jeden velký hendykep: lepší se naň řada jedinců, kteří jinde nemohou v životě uplatnit své přesvědčení o vlastní výjimečnosti, kteří by jinde těžko obstáli nebo vynikli. A tak pro svou „Výjimečnost“ nacházejí ventil ve výchově dětí /výchově?/ a později ve funkcionáři - nebo jindy /či zároveň/ ve vytváření konfliktů. Lze tomu čelit? Jak? Násilím? Lze se tomu vyhnout? - Těžko. Lze to jen překonávat: větším úsilím těch, kteří si svůj úkol a sebe sami plně uvědomují. A to úsilím pozitivním: nikoliv proti něčemu, nýbrž pro něco: - soustavnější a obětavější práci pro hnutí: pomoci při přípravě akcí, pomoci při výchově rádců, vůdců /kursy, LŠ, semináře/, pomoci v hospodářsko-administrativní agendě, zdravotnictví, archivářství atd. v oddílech, střediscích, Neformálně, dobrovolně. Pomoc je pomoci, nikoliv řízením či mentorováním! To znamená /jen/ tolik a tak, jak to vůdce oddílu, střediska vyžaduje!

- soustavnou a obětavou práci pro společnost /jako jednotlivci i jako kolektiv: ochranou a tvorbou životního prostředí, ochranou památek /Junák je ochráncem...“; kolik oldskautů či OS-klubů má tento závazek v programu?/, sociálními aktivitami /péče o staré lidi, členy klubu, hendykep. dětí, opuštěné děti/, sociál-

ně-společenskými problémy/ dětskou zločinností, týráním dětí, sociálně-zdravotními problémy /drogy, gambling/ atd. atd.

- zájmem o spolupráci s orgány samosprávy, stát. správou a j. /odb. sociálními, školskými, míst. a okres. úřady, policií, armádou atd./

- spoluprací se školami, s rodiči, místními spolky, Sokolem, mládežn. organizacemi, kulturními institucemi atd.

- spoluprací s podniky, s podnikateli, propagace celé vlastní činnosti /vzbuzení zájmu, cesty ke sponzorství, nadace atd./

Hlásáme-li pojem „občanství“, měli bychom také konečně přestat neustálým lamentováním a stěžováním, že „veřejnost nemá pro nás pochopení“, „nemáme nikde podporu“, „státu na nás nezáleží“ atp. Budme trochu kritičtější k sobě samým: můžeme si za to moc a moc sami! Jednak jsme toho „občanství“ dosud tak převratně neprokázali /jak kde/, ale hlavně svými vnitřními spory a nedorozuměními mezi dospělými „občanskouty“ nejsme občanské společnosti příliš poutavým vzorem.

Obraťme pokorněji zrak na sebe samotné a hledejme pozitivní východiska a aktivity k občanství jako integrální součásti skautingu.

Vladimír Kopřiva

Chráníme děti v odřích před nebezpečím?

Titulní stránku Skautingu roč. 32 č. 9 z května 1994 zdobí snímek střilejšího chlapce z luku. Skřívá v sobě nebezpečí. Nepřiměřeně silný luk, nesprávně stojící chlapec, nevhodné držení luku k zaměření a vypuštění šípu. Nemá chráněné zápěstí proti došvihů tětivy do původní polohy s nebezpečím vnějšího poranění a poškození tepny.

My starší vedoucí při vůdcovských zkouškách jsme mimo jiné museli prokázat teoretické i praktické znalosti o bezpečném provádění různých her a sportovních činností. Na příklad při střelbě vzduchovkou a lukostřelbě bylo důsledně dbáno bezpečné manipulace před střelbou skloněním pušky nebo luku s šípem k zemi. Ukázněně dodržovat pravidla střelby výhradně do terče s neustálým dozorem a instrukcemi.

K získání odborníků lukostřelce k teoretickým znalostem a osvojení střelby postačovaly dvě malé publikace, Karla Tause: Lukostřelba jako sport z brněnského nakladatelství B. Pištěláka v roce 1937 a J. A. Firsta: Lukostřelba, čtvrté upravené vydání YMCY Praha 1947, s udáním další literatury, které je dnes mnohem více.

Bezpečnost svěřenců je třeba důsledně zajistit při koupání - plavání i dalších sportech provozovaných v odřích a na táborech. Většina vedoucích složila ve svých skautských letech příslušné odborné zkoušky s prokázáním bezpečnostními opatřeními a první pomoci. I zde platí činovnícký příkaz: Povinnost, odpovědnost, kázeň.

Bye Gan

Ad Šnečku šnečku...

Aneb čeká nás také podobný vývoj?

Co odlišuje skauty a skautskou výchovu dnes od doby před 60 léty? (dotaz na Petera-Jürgena Lüderse, nar. 1922, skauta od r. 1933, významného činovníka německého Svazu skautek a skautů /BdP/)

„Tvořivost, fantazie a mezinárodní kontakty hrají dnes podstatně větší roli. Skautská výchova byla dříve více spjata se závazností, spolehlivostí, čestností, věrností, připraveností pomoci a zčásti také s určitou tvrdostí, namiřenou do vlastních řad. Být skautem bylo něco zvláštního. Byli jsme hrdí na svůj kraj ... Dnes mám většinou dojem, že se skauting stává stále více "opravárenskou dílnou" pro různá opomenutí rodičovské výchovy. Nedostatek závaznosti v naší společnosti a obava, abychom nevyपालi autoritářsky, když se bude od dětí vyžadovat plnění povinnosti v nějakém společenství vede k tomu, že se skauti stávají stále více „service for kids“ a rezignují na povinnost..... dnešní skauting chápu jako mnohem volnější než dříve. Skauti nejsou tak „disciplinováni“ jako dřív, dostávají také více skvělých, už hotových věcí, bez nařízení shora. Na místě dřívější disciplíny nastupuje více vlastní zodpovědnosti, přičemž se však na všech úrovních vedení zápasí s nezávazností a nespolehlivostí. V tom vidím jeden z největších problémů skautingu, zvláště proto, že je více než jiná hnutí odkázan na vlastní zodpovědnost. Druhý velký problém vidím v duševní rozervanosti a podivinství, které vyvstává z mládeže, ale z dospělých. Často vzpomínám na dřívějšího generálního sekretáře WOSM, Laszlo Nagye. Když byl na jamboree dotázán, jak člověk dokáže vyjít s tolika mladými lidmi z tolika národů odpověděl duchaplně: „S mladými to jde dobře, jen kdyby tu nebyli ti staří.“

Dnes stojí skauti opět před nebezpečím, že budou ve společenském povědomí málo známí. Dospěli a mládež, kteří nikdy neslyšeli nebo neviděli nic, co skauti nyní dělají, mají jako již dříve zkrácené představy o skautingu, které přestaly platit před více než dvaceti lety. Zčásti to spočívá v chybějící práci skautů s veřejností. Spočívá to také v tom, že často nemáme odvahu projevit se na veřejnosti jako skauti. To není jen následek hloupých poznámek nebo dokonce výsměchu. S odůvodněním, že se nechťjící odlišovat od ostatních, nenosí již mnozí ani kroj a raději následují uniformitu právě aktuální módy.

Tím se však zřikáme možnosti stát se pro veřejnost vědomě alternativou k mnohým negativním směrům vývoje, které se mezi mládeží rozšiřují z nudy. Podle mne nestačí, že skauti odmítají rasismus, nepřátelství vůči cizincům a jiné radikální tendence.

Společnost musí poznat, že jsme alternativou k čistě konzumnímu myšlení, k nudě, především však k politickému „krysaření“. Vidím důležitou společenskou úlohu skautingu v tom, aby společnými akcemi, společným vystupováním a společnou argumentací na veřejnosti

této veřejnosti objasnili, že v něm děti a mládež naleznou společenství a zážitky, které jim něco dají“.

přeložila Ida
z něm. ročenky Pfadfinder
/Skautován/ 1994 (kráceno)

I takhle se dá vejít do povědomí veřejnosti a navíc získat pár sponzorských korunek - jako to udělali skauti a skautky ze Skutče, kteří připravují na příští rok oslavy 75. výročí založení Junáka.

Potíže s poštou

Občas se dozvídám, že skautským činovníkům v některých vesnicích či na malých městech, kde se lidé znají, nejsou někdy doručovány dopisy, nadepsané "bratr, sestra", či dokonce jsou zásilky vykrádány. I když se to pak vyšetřuje, výsledek je nulový.

Příčinou zřejmě je to, že kdysi museli být zaměstnanci pošt prokádrováni a spolehliví. A nyní, i když odhodili stranické legitimace, jejich smýšlení se prakticky nezměnilo.

Obranou proti tomu je například odesílat korespondenci z větších míst, kde je anonymita. Mně se to alespoň osvědčilo - a sáhla jsem k tomuto kroku poté, co po každém dopise nebo listku na nějaký vyšší skautská místa dostával můj manžel do práce anonymní dopisy, s kýmž se to ve skautu "tahám".

Ida

Skauti versus porno

Milé sestry a vážení bratři, Obvodní úřad pro Prahu 2 jako jediný obvod v Praze zakázal prodej pornografického tisku a erotického zboží pod širým nebem.

Prodej tohoto zboží na prodejních stáncích v ulicích či podchodech šokuje nejen občany a cizince, ale přímo ohrožuje mravní výchovu mládeže, budi veřejné pohoršení a podporuje mravní úpadek společnosti. Pornografické časopisy, prodejci namnoze otvírané na nevhodnějších místech, mohou u dětí vyvolat úzkost a otrástit jejich důvěru k lidem. Děti ve školním věku pornografií nechápou a může je dokonce děsit, protože jejich psychosexuální vývoj je na jině úrovni než u dospělých. Tyto skutečnosti a paragraf trestního zákona, hovořící o ohrožování mravnosti, jsou v po-

rovnání s vysokými příjmy z veřejného prodeje pornografie asi jenom k smíchu. Obvodní rada Junáka se na svém zasedání dne 18. 5. tr rozhodla vyjádřit starostory Prahy 2 jménem více než jednoho tisíce skautů a skautek z devíti středisek našeho obvodu díky a podporu za čestný postoj. Zároveň zosílala celkem třicet školám všech stupňů, na našem obvodě pracujících, dopis s prosbou o podporu pana starosty v těchto úvahách.

Vyzýváme Vás, podle Vaší úvahy, k uskutečnění obdobných kroků v rámci Vaší působnosti, protože jsme přesvědčeni o tom, že členové Junáka by měli k této problematice zaujmout jasné stanovisko! Kontaktujte se se školami, napište předsedovi petičního výboru p. Josefu Pavelovi, který chce iniciovat přijetí příslušného zákona v Parlamentu, obraťte se na místní zastupitelstva....

Děkujeme

Pavel Döllinger, předseda ORJ
Jana Toulcová, vých. zpravodajka
Ondřej Vanke, vých. zpravodaj
Gereon Biňovec OPræm, duchovní rádce

Sprošťák

Kdysi dávno, za "totáče", jak se nyní tomu období naší historie říká, koloval po naší vlasti vtíp o nejvyšší formě lásky, tzv. lásce bratrské. Ta, dle zmíněné anekdoty, spočívá v hlazení až do úplného vyhlazení. Soudě podle několika příhod z poslední doby, mohu prohlásit, že tato forma lásky je mezi skauty velmi rozšířena. Posuďte sami.

V jednom nejmenovaném městě, ve kterém již nějaký čas plápolá generační konflikt, se stalo, že do autobusu nastoupili skaut a skautka ve věku roverském. Onen bratr byl velmi rozrušen nějakou událostí z městské rady a neovládaje se ve svém rozčilení, řekl zmíněné sestře svůj názor na členy MRJ, ba i na členy samotného Ústředí. Učinil tak slovy nevybíravými, která se před dámu neříkají. V každé normální společnosti bychom jistě takovému soukromému rozhovoru, byť trochu hlasitějšímu, nevěnovali už ze slušnosti pozornost, případně si pomysleli cosi o prostěřekosti bujarého mládí, které se ještě neumí ovládat.

Ne tak mezi skauty ve zmíněném městě. Díky generačnímu konfliktu tam snad i dveře od autobusu mají uši. Kdosi totiž názory dotyčného bratra bedlivě vyslechl, zapsal, rozmnožil a coby důkaz zkaženosti nastupující skautské generace zosílal všude možné, Ústředí nevyjímaje. Hle, jaci sprošťáci jsou naši roveři.

Žijeme v podivné době, kdy je těžké rozlišit, co je "slušné" a co nikoliv. Dle mého jistě ne slušného názoru je ale ten, kdo si potají zaznamenává cizí rozhovory za účelem zveřejnění, větší sprošťák, než ten, kdo v rozčilení mluví neslušně. A oheň na střeše vyvolá jistě i můj další kacířský názor: je mi milejší ten, který se mnou jedná podle hesla "Co nemáš rád, nečiň druhým", byť by byl třeba pionýrem, než spolubratr "skaut", který mne po estébácku špehuje na každém kroku, jen aby mě výrok mohl případně použít proti mně.

Marek Bárta

OMLUVA

V čísle 7 minulého ročníku Skautingu vyšla příloha Práce z přírodního materiálu a jednoduché loutky, kterou sestavil br. Adolf Lisý - Hugo z Kolína, člen odboru včlat NČHK.

Zanedlouho se ozval br. Libor Hofman, autor knihy Výtvarné hříčky (Albatros, 1989) a žádal omluvu v časopise za to, že byly v příloze údajně použity a okopírovány náměty z jeho knihy.

Br. Lisý zaslal redakci kopii dopisu s omluvou k zveřejnění:

Vážený bratře, Káča mi poslala kopii Tvého rozezeleného dopisu, ve kterém mne osočuješ, že vykrádám Tvou knížku.

Myslím, že jde o nedorozumění. Původní účel toho, co jsem sestavil byl doplnění příručky pro vedoucí včlat. Šlo mi o shromáždění námětů, toho, co by se dalo s včlaty dělat. Ne o přesné návody. Vycházel jsem ze svých zápisků a poznámek, které jsem si léta dělal, kam jsem si obkresloval náměty z různých příruček, zakresloval si zajímavé dětské práce, s kterými jsem se setkal. Uvěst všechny autory jsem tudíž dosti dobře nemohl. Věřím, že mne nenapadne časopis Loutkář a další a další. Stejně by se mohly ozvat i děti, od kterých jsem něco získal. Tvou knížku samozřejmě znám. Považuji ji za jednu z nejlepších, které v této oblasti vyšly. Kačiny jsem kreslil podle výrobků včlat z Plaňan, možná, že čerpala z Tvé knihy. Konstrukci mýlnků jsem obkreslil z Tvé knihy, nenapadlo mne, že jde o Tvůj patent. Stejný jsme stavěli jako kluci, před více než 35-ti lety. Máš bezesporu pravdu, že jsem měl uvést seznam autorů a příruček, ze kterých lze čerpat. To se velmi omlouvám.

Svou práci jsem nedělal proto, abych zazářil jako autor. Jen proto, že jsem byl odborem včlat k tomu vyzván. Za svou práci jsem nepožadoval žádné finance, bral jsem to jako službu dětem. Proto mi ani nevadilo, že jsem u předešlé přílohy nebyl uveden jako autor. Považuji se spíše za shromážděvatele námětů.

Ještě jednou se Ti omlouvám, hlavně proto, že si Tvé práce velmi vážím. Myslím, že zařazení Tvých návodů do seznamu námětů práci nemůže v žádném případě snížit úroveň Tvé knihy, která je poměrně známá a nesrovnatelně lepší. Spory o autorství mi v této oblasti připadají zbytečné, sám jsi jistě viděl řadu příruček, ve kterých je uvedeno takové množství vzájemně podobných výrobků, že pátrat po tom, kdo byl první, kdo věc vyrobil, je mrhání časem.

Prohlašuji tedy, že autorem všech námětů jsi Ty. Měj se dobře a věřím, že se od Tebe nedočkáme jen dalších rozezelených dopisů, ale i další knížky, která bude stejně dobrá jako Výtvarné hříčky a kterou budeme my, kteří pracujeme přímo s dětmi, vykrádat.

Nazdar
Adolf Lisý,
Pašinka 2, 280 00

P.S. Kopii zasílám Káče. Souhlasím, podle Tvého vyjádření, s jeho případným zveřejněním.

Malé jubileum

Nevím, jak se to dnes drží se skautskými jubileji, ale pro všechny případy bych chtěl uvést jedno skutečně vzácné výročí: Před 65 lety vstoupil do družiny Včlat při 2. oddílu v Č. Budějovicích 8letý adept skautingu, Karel Kakuška, který se později stal vedoucím oddílu. Následkem nemoci, která dodnes není vyléčená, musel v r. 1937 předat oddíl do jiných rukou; stal jsem se tehdy jeho nástupcem. Karel měl vloni hlavní proslov při našem mini-jamboree 2. oddílu, o kterém jste referovali ve Skautu-Junáku (září 93), a je dodnes velmi agilní v českobudějovické památkové péči; jeho zásluhou se tamnější skauti dožili vrácení "hradební klubovny" nad Malší, a je nemyslitelné, že by komukoliv ze sester a bratrů nevyhověl, kdykoliv se někdo naň obrátí. Tak vzácných, přímocných a kooperativních oldskautů je - bohužel - pomálu; tím více jsme rádi, že se dnes může ohlédnout na 65 let personifikované skautské ideje!

Mnoho zdaru!
Váš Karel Tausch - "Mina"

Ke kritice příručky "Rádce vede Včlata".

Ve Skautingu č. 8, str. 20, duben 1994, byla zveřejněna od bratra Nehasila z Prahy kritika příručky "Rádce vede Včlata", kterou zpracoval br. Krátký-Losos.

Jsem autorem jmenované příručky, vyjadřuji ke kritice své stanovisko.

K obecným závěrům kritiky:

Na první stránce příručky jsem jasné uvedl, že se jedná o shrnutí jen některých zkušeností a možností z činnosti Včlat, na jejichž základě má příručka dát činovníkům Včlat návod, jak a proč mají samostatně vytvářet programy schůzek, výprav, výletů, samostatně a plánovitě řídit činnost smečky či šestky za současného plnění praktických úkolů stupňů včlácké zdatnosti, rozšířených i o další zajímavé, náročnější disciplíny, které jsou schopna plnit Včlata ve věku 6-11 let podle jejich tělesné a duševní vyspělosti.

Takto je také příručka sestavena bez ohledu na přání kritizujícího, co by tam mělo nebo nemělo být.

Pokud pisatel kritiky uvádí, že příručka je metodicky i prakticky nevhodná a činnost v ní popsaná pro včlácký věk nepřiměřená, mohu pisatele ujistit, že vše, co je v příručce uvedeno, bylo skutečně s včlaty provedeno a splněno, včetně přípravy rádců i dalších na všechny popisované akce.

V příručce je napsáno pouze to, co jsem já a další činovníci organizovali a prováděli v době mého včláckého skautování a vedení Včlat od roku 1939 do současné doby. Tedy to, co bylo v praxi prokázáno, že provést jde.

Z toho důvodu odmítám teorie br. Nehasila o tom, co pokládá za možné nebo vhodné pro činnost Včlat.

V příručce také uvádím, že taková praxe potřebuje důkladnou přípravu všech činovníků. Ta si od nich vyžaduje velkou přípravu a čas a zase čas. Proto

také každého skauta, který chce vést včlata či skauty, upozorňuji, že je to "řehole".

V činnosti Včlat jsem se svými druhy zažil maximální činnost a v příručce maximální poznatky z činnosti předávám. Každý činovník si může podle svých potřeb, znalostí a možností vybrat a navrženou činnost a plnění úkolů rozložit do těch pěti našich včláckých let. Příručka také uvádí, že "...Junák je organizací výběrovou a že ne každý dokáže skautskou výchovu prožít. Naše výchovné programy byly stavěny náročně a myslím, že i nadále mají takové být pro ty děti, které jsou schopné úkolů skautské výchovy plnit."

Ke konkrétním "nedostatkům":

Pisatel kritiky podceňuje schopnosti a všeobecnou vyspělost dětí a nedoceňuje nutnost naučit děti v raném věku plnit některé jednoduché úkony životní praxe - práci s nástroji, ovládat pilku, nůž, přípravu jídla, rozdělení ohně, ošetřování výtroje, pořadovost ve vystupování, činnost při přesunech apod. V kritice návodů výchovy k těmto úkonům píše poloprávdy a zcela nepravdy a to buď vědomě, protože věci nerozumí nebo proto, že příručku řádně nečetl. Dokazuje chybnost uváděných závěrů tím, že cituje buď jen začátek věty nebo statek či jenom její zakončení a tím dává vědomě zcela jiný smysl. Jeho "kritika" vrcholí tím, že označuje rádce, kteří by si psali důslednou přípravu na schůzky za "potrhli!" K této části kritiky jen znovu doporučuji kritikovi, aby si řádně příručku pročetl a psal jen pravdivé závěry o tom, co je v příručce psáno.

Byla doba a snad ještě je, že jsme my skauti zpívali v jedné písni: "...jsme junácká noblesa...". Připomínám tato slova bratru Nehasilovi ze dvou důvodů. Jednak proto, že kritika i mezi skauty musí být tvrdá, náročná, opodstatněná, pravdivá a provedena ze znalosti věci, aniž musí být ironická ("potrhli") rádci, comandos aj.) a jednak proto, že více i skaut umí a zvládne něco víc než ten, kdo skautskou výchovou neprošel a neprochází.

Moje vyjádření ke zveřejněné kritice je nuceně krátké a nedotýká se mnoha "údajů" uvedených kritikem. Nemá cenu vyvracet zkrácené, nepravdivé i směšné údaje a názory br. Nehasila, které jsou opravdu jen teorie a povídání bez ověření a výsledné praxe.

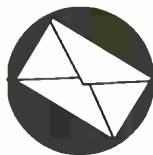
Já jsem prožil od včláckého věku až dodnes všechno hezky a užitečné ve skautingu tak, jak jsem o tom napsal v příručce.

Jan Krátký - Losos

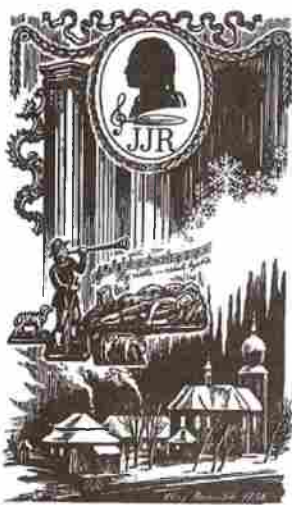
Jan Čáka - pobrdský poutník

Hodně se mluví o roverské práci a hledá se na ni universální recept. Jan Čáka jeden našel. Co ho znám, a to jsou již léta, je roverskou osamělou hliďkou, která putuje a plní heslo služba.

Putuje po zajímavostech svého rodného kraje - Příbramska. Je tomu řada let, co mne překvapilo, jak on, grafik, se obírá kovářstvím. Prý chodí, vřel, co lze vykovat. Proč? To objasnila jeho knížka "Po Brdech se chodí pěšky" (1969). Pro

každý významější vrch Brd vytvořil kovovou mříž výtavně zobrazující vznik jména, nebo událost k onomu vrchu. Mříž měla stát na podstavci a turisté vyprávět o dávných dobách kraje. Toulal se dál, mluvil s pamětníky, hledal v zapomenutých archívech a vynášel z nich zajímavosti o rodném kraji. O sklářích, hutích, havířích, řezbářích, betlémařích a lidech od vody. On neputoval jen v papírech archivů, on putoval krajem, kreslil si pohledy, výhledy, zákoutí míst, o kterých psal. Byla to práce mravenčí, ale zajímavá a prospěšná. "Toulání po Brdech" (1986) je další malou encyklopedií kraje. Nejen text, ale každý obrázek je souborem poznatků, ztvárněných ve výtavný celek. Nejdříve ryl do kovu, pak používal skrabáky, dnes doplňuje jemné kresby barevnými tužkami. Každý obrázek nutí pozorně číst a člověk obdivuje pečlivost množství poznatků, které dovede shromáždit do obrázků. A co ty barevné! To jsou - a nepřeháním - básně, dokreslující strohý text. Poslední práce "Podbrdskem od městečka k městu" (1988) uzavírá etnografické poznatky Jana Čáky o jeho rodném kraji. Mimo to je tu jeho láska hmotivci a vše co s tím souvisí. Po léta vycházel sborník vždy deseti homich měst z celé bývalé naší republiky. Vždy pohled na město, který si sám nakreslil, a to ne jen jeden, pak vybíral ten nejzdařilejší, popis a znak. Jan Čáka je i skautský heraldik. Jeho "Junácká symbolika" (1970, 1990) nemá ve skautské literatuře obdoby.*

Nedávno jsem četl v Nice 1/93 pojednání o tom, vytvořit Brdský region jako chráněné území. Byla tam i zmínka o zasvěceném přednesu Jana Čáky. Ano, Honza je i ochránář, něco jsme se spolu nacourali Českým krasem. Vytvořil také sérii pohlednic s ochránářskou tematikou Českého krasu. Byla vytištěna, ale pak uložena ad akta. Někomu vadilo, jak to už bývá.

Jan Čáka svou celoživotní práci dokazuje, že rover může užitečně putovat aniž by neužitečně polykal kilometry. On putuje, vidí, vnímá, zjišťuje, zachycuje, zaznamenává - a pak zpracuje. Slouží sobě, že se stále zdokonaluje ve poznání

rodného kraje, obohacuje a slouží okolí, že sděluje své zajímavé poznatky do širokého povědomí čtenářů. I tím dobře plní roverské heslo "Sloužit!"

Mirek - Grizzly

*je autorem současné slibové lilie

Letos v červnu bylo Janu Čákovu pětasedesát. Přejeme, ač opožděně, ještě mnoho tvůrčích sil a inspirace.

Red.

Ad Sekty - Rizika výchovy ...

V roce 1922 vydal B.P. knihu Rowering to succes (česky Na pouti za úspěchem, 1924), jejímž podtitulem je heslo „Sám říd svůj člun, budou-li jej řídit jiní, ztroskotáš“ a v níž rozebírá jednotlivá úskalí, na kterých může mladý muž na pouti životem ztroskotat. Jedním z úskalí, které B.P. popisuje, je i bezvěřectví, život bez víry v Boha. V současné době se ovšem objevilo nebezpečí opačné. Některé z náboženských společností svým přístupem k lidem představují vážné ohrožení svobody člověka. Běžně se o nich mluví jako o sektách. A protože by rover měl být tím, kdo řídí sám svůj člun, věnovali jsme se otázkám okolo působení sekt i na letošním srpnovém roverském kursu v Žumberku.

Nejprve bylo třeba si ujasnit, co to sekta je. Vyskytl se i názor, že skauting je také svým způsobem sektou.

Abychom o nějaké skupině lidí mohli říci, že je sektou (nemusí to být nutné z oblasti náboženské; komunisté, zejména ve svých počátcích, byli typickým příkladem sekty v politické oblasti), musí její vůdce v sobě spojovat dvojí autoritu:

– autoritu z hlediska pravdy – vše, co řekne, je považováno za absolutní pravdu,

– autoritu z hlediska poslušnosti – jakýkoliv příkaz (i k sebevraždě) je splněn. Povídali jsme si o tom, jaké sekty u nás působí. Na základě křesťanství je postaveno učení Svědků Jehovových, Rodiny božské lásky, Cirkve sjednocení (Moonisté) i Cirkve Ježíše Krista svatých posledních dnů (Mormonů). Z islámu vychází Baháismus, z hinduismu Hare Kršna a Transcendentální meditace. Za zvlášť nebezpečné lze považovat působení Scientologické cirkve, tzv. Dianetiky, kte-

rá se tváří jako psychoterapeutická metoda. V poslední době se u nás objevila řada malých sekt a společenství.

Co vyplynulo z naší debaty?

Mnozí z účastníků kursu se již činnost různých sekt poznali, ať již na vlastní kůži, ve svém okolí nebo mezi členy svých kmenů.

Jak poznat ty, kteří se dostali do užšího kontaktu s nějakou sektou?

– v první fázi jsou nadšení a horlivě sektu propagují,

– později se sekta stává hlavní a jedinou náplní jejich života, ztrácejí zájem o dění mimo sektu, odcházejí z oddílu, od rodičů,...

Může se ale stát, že se některý bráška či sestřička setká se společenstvím křesťanské mládeže některé ze stávajících církví (např. katolické), a budou je propagovat stejně nadšené jako by se jednalo o nějakou sektu. Sekty, které u nás působí, mají některé rysy, pomocí kterých je můžeme od stávajících církví rozeznat:

– nabízejí jednoduché odpovědi i na ty nejtěžší otázky a jednoduchá řešení nejsložitějších problémů,

– členové sekt jsou až neskutečně míli a pozorní k nově přichozím, které ujišťují o své i Boží lásce k nim,

– odmítají stávající cirkve a náboženské společnosti,

– obvykle k nám přicházejí z USA,

– i když zastírají svoji pravou totožnost, odmítají se ztotožnit se stávajícími církvemi,

– někteří utajují svoji pravou podstatu (my se jen tak scházíme, my jsme jen křesťané, my žijeme podle Bible),

– v případě tzv. letničních církví mají sklon k sektářskému chování zejména cirkve či sbory mající nějaké napojení na švédskou Uppsalu či Kurta Ekmana.

Mezi lidmi je také rozšířena představa, že členové sekty jsou něčím na první pohled nenormální. Pokud se ovšem s nimi setkáte, budete překvapeni tím, že se jedná o lidi nesmírně citlivé, jemné, hodné (i když v otázkách přesvědčení neústupné).

Snažili jsme se najít i východiska. Pro vůdce je odchod člena kmene nebo oddílu velice těžkou záležitostí.

Řešením určitě není přesvědčovat dotyčného bratra či sestru o tom, že takové jednání je chybné. Spíše bychom mu měli vlastním jednáním dokázat, že jej nezavrhujeme pro jeho přesvědčení, že o něj máme stále zájem. Přesvědčit jej, že i společenství v oddíle mu může dát to, co mu dává společenství v sektě. Je třeba obmít se trpělivostí, někdy to trvá dlouhé měsíce.

Pokud se někdo dostane ze závislosti na sektě, je třeba starat se o něj o to více, protože takoví lidé jsou velmi náchylní dostat se pod vliv jiné sekty.

Známe případy, kdy takto tolerantní přístup vedoucích a přátel z oddílu pomohl při odchodu od sekty.

Ovšem nejdůležitější je **prevence** - zajímavá činnost oddílu, přátelské ovzduší v oddíle. Vůdce si také musí pečlivě všímat všech členů oddílu, zejména se i o jejich soukromé starosti a případné krize pomáhat řešit.

"Pod vedením generála Eisenhowera začalo dnešního rána spojenecké námořnictvo podporované letectvem vyloďovat spojenecké armády na severofrancouzském pobřeží."
Vrchní velitelství spojeneckých expedičních sil, komuniké č. 1, 9,30 hod., 6. června 1944

NORMANDIE

1944
1994

Ve francouzské Normandii jsou stovky měst a vesnic, o kterých neslyšel rodilý Francouz, natož Čech. Některé z nich se však díky válečným událostem dostaly do povědomí lidí na celém světě. A tak po Verdunu, Sedanu, Metz a St. Quentinu přibyla druhou světovou válkou nová jména: Pointe du Hoc, Port-en-Bessin, Courseulles, Arromanches. Severní pobřeží Normandie dostalo nové názvy: Utah, Omaha, Gold, Juno, Sword. Jsou to jména úseků, na nichž se v ranních hodinách 6. června 1944 vyloďovala spojenecká vojska. (Od 6.00 do 7.30 135.000 vojáků a na 20.000 vozidel.) Američané na Utah a Omaha Beach, Angličané na Gold a Sword, Kanadané na Juno.

Operace OVERLORD, vyloďování v Normandii, začala, po několikaleté starostlivé přípravě, vzdušným výsadkem patnáct minut po půlnoci.

Námořní výsadek se vyloďoval postupně od západu na východ, podle postupujícího přílivu, na plážích pojmenovaných v pořadí od Z na V: UTAH, OMAHA, GOLD, JUNO, SWORD. Ve 3.15 začalo bombardování pobřeží a v 5.30 námořní ostřelování. V 6.30 se dostali na břeh první vojáci námořního výsadku.

Na tato památná místa, před padesáti lety dějiště odvahy, hrdinství a nepřestavitelných obětí mladých mužů, bojujících za svobodu Evropy a světa, se nyní vracíte ti, kteří přežili a po půl století míru se znovu setkávají se svými druhy ve zbrani.

Nejvelkolepější slavnost se konala na Omaha Beach u vesničky Vierville sur Mer a v přímořském letovisku Arromanches. Vzpomínkových slavností se účastnilo i 29 oldskautů z Plzně a okolí a 15 z Rokycan.

Na Omaze přirozené výhody, poskytované přírodními podmínkami k obraně, Němci plně využili. Navíc při dlouhé plavbě k pobřeží velké vlny zatopily většinu obojživelných tanků a pěšáci vstupovali proto na pevninu bez jejich podpory. Pouze dělostřelecká palba torpédoborců zabránila tomu, že výsadek nebyl úplně zničen.

My, kteří válku prožili, jsme chtěli na vlastní oči vidět místa, kterými se museli vojáci spojenců probít, aby vytvořili dostatečné předmostí pro vylodění těžké bojové techniky a dalších posil.

Stejně jako na Utahu i na Junu Němce doslova šokovalo objevení obojživelných tanků vyjíždějících z moře. Půl hodiny po tancích se začala vyloďovat speciální vozidla.

Omaha Beach je úzký pruh pláže, za kterou se zdvihají nepřístupné srázy, dodnes hustě osazené betonovými pevnostmi. Pouze v jednom místě vede do vnitrozemí úzké údolí, které muselo být dobyto, aby krátký úsek vylodění mohl být plynule vyklízen od vysazovaných vozidel a zbraní. O úpomosti bojů svědčí americký vojenský hřbitov, rozkládající se nad útesy východně od vsi St-Lauren-sur-Mer, severozápadně od Colleville-sur-Mer a města Bayeux. Na rozdíl od vylodění na Utah Beach, zde 1. a 29. divize narazila na tuhý odpor. Zdolání 200 m otevřené plochy bez jakéhokoli úkrytu stálo několik tisíc životů.

Za 24 hodin tak spojenecká vojska jako celek pevně stála na území Francie. 10. června bylo v provozuschopném stavu první letiště.

I když bitva o Normandii nebyla vyhrána, neustálým přísunem čerstvých sil a prostředků se jednotlivé úseky spojily (11. června) a následně prolomily obranu.

Hřbitov, který se stal místem posledního odpočinku deseti tisíc mužů, se rozkládá na ploše asi 500 x 250 m. Na místě každého hrobu je prostý bílý kamenný kříž se jménem, příslušností a datem úmrtí. Stejný kříž má i Theodor Roosevelt jr. brigadier general US army, New York, 12. července 1944 s dodatkem „medaile cti“ - syn prezidenta Spojených států. V čele hřbitova je památník - polokruhová stavba, v podlouhých velkých mapy Evropy, znázorňující válečné operace. Uprostřed oblouku památníku

je sedm metrů vysoká bronzová socha mladého muže, vyjadřující ducha amerického mládí, vystupujícího z vln. Nápis kolem podstavce říká: Má oči viděly slávu přicházejícího Pána.

Přes předlidské místo, televizní techniku a poněkud i pouťový charakter oslav toto pietně parkově upravené prostředí i dnes varuje a upomíná, kolik obětí stojí

svoboda, oběti mladých mužů ze vzdáleného světa, kterých se vlastně válka v Evropě přímo netýkala - a jak my s touto draze vykoupenou svobodou zacházíme? Jak my bráníme svobodu a demokracii proti násilí, které i v naší zemi v mírových podmínkách ohrožuje lidská práva a existenci většiny? Jinou tvář má Arromanches. Živé, prosperující městečko s písčnou pláží, jejíž šířka se podstatně mění přílivem a odlivem. Na nábreží stojí jednoduchá stavba muzea invaze. Kromě různých dokumentů upoutá především model umělého přístavu: betonových pontonů, které vytvořily hráz před Arromanches, plovoucích mol s operami do dna a pontonové mosty k pobřeží. Druhá tvář války: tvořivá, důmyslná práce vědců, konstruktérů a dělníků, kteří již dva roky před invazí začali s výrobou vyloďovací techniky. Část betonových monster dodnes vytváří kulisu pobřeží. Diorama plasticky předvádí průběh invaze. Pak následuje expozice jednotlivých armád. Skromné, ale přece je uveden i podíl

československé zahraniční armády - postava letce ve vycházkové uniformě a úsek stěny s fotografií generála Lišky a několik dalších snímků. Závěr prohlídky patří opět dokumentu, tentokrát filmovému.

Zážitků a setkání je mnoho - místní oslavy s jednotkami veteránů, kteří osvobodili právě tento úsek vylodění, tuto obec. Vlajkoslavy s praporečnickými, skotská dudácká hudba s bubeníkem, samozřejmě v sukni - kultu. Kapely v historických uniformách. Přehlídka historických vozidel v Bayeux, od jeepů až po robustní tanky.

Od pláže v Normandii začalo osvobozování západní Evropy. Operace OVERLORD byla úspěšná.

Závěr? Každý vnímá 50. výročí invaze po svém. Jinak pamětníci, jinak mládí, kterým je 2. světová válka minulostí právě takovou jako ta první, třicetiletá nebo husitská. Důležitý je odkaz pro všechny: Každý sám za sebe a pro druhé jednat tak, aby se Normandie nikdy a nikde nemohla opakovat.

Jaroslav Mašek - Hadží

Foto Antonín Duban - Boulička

Texty kurzivou jsou z článku Operace Overlord, Kapitánská pošta č. 4/1994

ČESKÝ OLDSKAUTING - JAK DÁL?

Názory z rozpravy aktivních skautských vůdců mladší a střední generace - freventantů 5. ILŠ na Selešce v srpnu 94. Ve dnech 5. - 14. srpna proběhl na chatě v Lužických horách 5. běh Instruktorské lesní školy t.j. kurs pro instruktory Lesních škol.

Programem jednoho deštivého večera byla volná rozprava o českém oldskautingu. Závěrem pak každá ze tří družin odpověděla na 3 zásadní otázky, které měly vyjádřit názor současných skautských vůdců na poslání kmene OSA ve skautském hnutí. Odpovědi byly obsahově vzácně shodné - zde je jejich souhrnné znění:

1. otázka: Až skončíš svou činnost v oddíle i středisku a ukončíš i další činnostnickou práci, chceš zůstat dál členem Junáka?

odpověď: Chci zůstat dál členem Junáka - oldskauti by měli být jeho morální oporou a ve všedním, civilním životě příkladem i živým důkazem smysluplnosti skautské výchovy.

2. otázka: Jaké místo by měli zaujímat oldskauti v junáckém hnutí?

odpověď: Jako registrovaní a rovnoprávní členové Junáka být oporou a záštitou středisek, zvláště pak jako instruktory.

3. otázka: Jak si představujete organizování života oldskautů?

odpověď: Formou klubů při střediscích. Kluby by měly být řízeny ústředním orgánem OS, který by jejich činnost ovlivňoval cestou programové nabídky a poplávky.

Klub OS by měl mít svůj vlastní program:

- vycházky, výpravy, poznávací zájezdy,
- zahraniční cesty,
- společné akce s jinými kluby OS
- exkurse
- účast na seminářích a vzdělávacích akcích
- návštěvy kulturních akcí
- tábory i s rodinami (jako 2. běh po táboře skautů)
- společenské akce (životní jubilea, vánoce a p.) ... atd.

Pro starší členy by program OS měl být „Univerzitou 3. věku“ t.j. prostředím, kde mohou získávat nové vědomosti i zkušenosti jednak od vlastních členů - profesionálů, jednak od pozvaných specialistů.

... a poslední - otevřená otázka pro celou skautskou veřejnost: Odpovídá současná oldskautská praxe těmto představám?

Starší sestry i bratři v náčelnictvech, radách, střediscích i klubech: uvažte a co brání plné realizaci těchto myšlenek a co „pro věc“ udělat?

Thor

Nejdříve každý účastník pohovořil o činnosti oldskautů ve svém okolí a o problematice, podmínkách a možnostech dalšího rozvoje klubové činnosti. Získali jsme tedy dobrý přehled o skutečném stavu klubů v jihomoravském regionu. Řada klubů vyvíjí samostatnou činnost, ve které starší skauti, někteří i v pokročilém věku, nacházejí své skautské využití. Některé kluby jsou zase úzce spjaty s podporou a činnostnickou prací v chlapecském nebo dívčím oddíle nebo ve středisku... Některé z nich se scházejí pravidelně, jiné jen občas při významných příležitostech.

Dále se rozvinula debata o zakládání spolků přátel Junáka. Projevila se značná různorodost názorů a proto vzešel návrh, aby náčelnictvo připravilo návrh jednotného přístupu k této otázce.

Součástí programu setkání byly také podrobné informace o návštěvě předseďky IFOFSAG Paulli Martina v Praze a o besedě s ním.

Ukázalo se, že vzájemné seznámení a navázání přátelství jsou důležitou podmínkou k dalšímu rozvoji oldskautingu.

Vladimír
zpravodaj OS BRJ

OLDSKAUTI z Hradce Králové na Evropském Jamboree

Zpočátku to byl jen nápad při čtení Skautingu v pohodě novoročního odpoledne na chatě: vezmeme jedno nebo dvě auta, několik přátel a pojedeme se podívat na Jamboree - vždyť holandský Dronten není tak daleko! Nápad se líbil, skautských přátel přibývalo, takže nakonec to byl plný autobus a plán na pětidenní výlet do země Beneluxu s jednodenní návštěvou Jamboree, kde se setkáme s 11 skauty a skautkami z Hradce Králové, účastníky Jamboree. Tento výlet se stal zatím nejúspěšnější společnou aktivitou tří hradeckých klubů OS. Nejen hradečtí oldskauti, ale také ze sousedních Třebelovic a Chlumce. Díky skautské gildě v Utrechtu jsme měli zajištěn nocleh v klubovně střediska Královny Emmy. K přenocování přibyla milá setkání nejen se členy gildy.

Obdivovali jsme romantické Porýní, prohlédli jsme Amsterdam, Haag, Maastricht, Naarden, Marken a dokonce jsme stihli i zaplavat si v moři. Při zpáteční cestě jsme věnovali několik hodin starobylým městům Bruselu, Lucemburku i německému Ambergu.

Vyvrcholením byla samozřejmě návštěva Evropského Jamboree na polderu

blízko Drontenu. Obdivovali jsme perfektní organizaci jedenáctidenního programu pro téměř 10 tisíc skautů a skautek z 33 zemí, s radostí jsme poslouchali přivlasy dojmů a zážitků našich dětí a zároveň jsme si uvědomovali, že dnešní skauting ve světě odpovídá trochu více mentalitě dnešní mládeže než obnovený skauting u nás - je v něm více rozmanitosti, legrace a lehkosti. Potvrdilo nám to nadšení našich skautů i skautek, ale zároveň nás potěšilo, že oni sami hodnotí některé přednosti skautingu českého, především náš rituál ohně i více ukázněnosti. Toužili však zároveň po pracovní či sportovní variantě našeho kroje a také po větším zájmu našich náčelníků o jejich cestu a pobyt na Jamboree - vždyť byli vlastně reprezentací českého skautingu na evropském fóru!

Na závěrečném setkání všech účastníků začátkem září v kulišské klubovně jsme prohlíželi spoustu fotografií, promítali videofilmy i diapozitivy, vyslechli dokonce i epickou báseň o výletě a měli radost z dopisu vůdkyně utrechtského střediska. A už jsme začali plánovat cestu další!

Jana Skácelová - Pam

Oldskauti ve švýcarských Alpách

Švýcarské Alpy - sen, který se uskutečnil devíti oldskautům z Karlových Varů prostřednictvím plzeňské cestovní kanceláře PRIMA VIA. Zrodil se už před rokem na podobném zájezdu v Savojských Alpách společně s nadšenou turistkou a průvodkyní Miladou Císařovou. 2. září jsme vyrazili směr Švýcarsko, kanton Wallis, městečko Torbel, ležící ve výšce 1,548 m. Odtud jsme denně vyjížděli naším autobusem a pak "po svých" do nejkrásnějších částí hor. Byla nám dána možnost zařadit se do skupiny podle svých fyzických schopností i možnost individuální turistiky. Jen pro zajímavost: naši nejmladší účastníci, malé a statečné Gábince, bylo 6 let a nejstaršímu horskému "vlku" Kamilovi 75 let. Na všech našich cestách a výstupu nás provázely zasněžené a sluncem ozářené vrcholy hor s majestátním Matterhornem, ke kterému jsme se po dvakrát přiblížili takřka "na dosah ruky". Bylo to zážitky až neskutečné a krásy všude nadbytek. Ještě že je možnost uchovat vzpomínky do fotoaparátů a kamer.

Alka
kráceno

Regionální setkání činníků O S v Brně

V Brně se dne 11. 6. 1994 sešlo 28 činníků oldskautů na regionálním setkání, jehož hlavním cílem bylo vzájemně se poznat, seznámit se s činností klubů a navázat nové osobní kontakty.

JEŠTĚ

Oplachtěné pramice

Vyznání:

*Mám rád rychlé a obratné lodě na chlu-
paté vodě. Mám rád štíhlé plachtetnice
ženoucí se zpěnými vlnami jako plno-
krevník cílovou rovinkou. Ale moji lás-
kou jsou pramice.*

Setkání vodních skautů na Velkém víru
byla mimořádná příležitost předvést
pramice P 520 s takeláží široké veřejnosti
vodních skautů. Přesvědčit je, že vhod-
ně navržená pramice může být i dobrou
lodí pro plachtění a že plachtění přináší
zcela nové zážitky na vodě a je vzruš-
jícím sportem, který může zpestřit pro-
gram táborů u velkých rybníků a pře-
hrad.

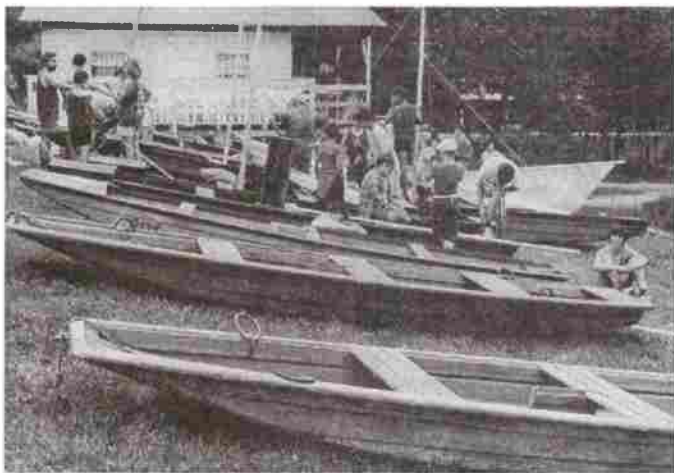
Přinést nový přitažlivý program na set-
kání znamenalo připravit závod posá-
dek na oplachtěných pramicích - Rega-
tu. Měla-li mít Regata srovnatelné pod-
mínky pro všechny startující, musely být
k dispozici nejméně tři, ale raději i více
stejných lodí.

Spolupráci nabídla pražská "šestnáct-
ka". Jednoduché si to nepředstavoval

nikdo, ale realita předčila očekávání. By-
la dlouhá zima a na lodích se venku
těžko pracovalo. Obtížně se shánělo
dřevo na stěžně, ráhna, kačeny, kormid-
la, ale také na výdřevu pramic. Výroba
kování se ukázala náročná na materiál,
kvalitu i počet dílů. Značnou práci a zku-
šenost vyžadovalo šití plachet z kaširo-
vaného PVC. U klubovny šestnáctky za
starými ledárnami bylo o útemích schůz-
kách rušno kolem lodí. Poznal jsem no-
vé tváře a nová jména - Honzu-Zajice,
který se ujal výroby stěžňů, Krtku, který
laminoval ploutvové skříň, dělal se svou
skupinkou výdřevu a tatínka zapojil do
úprav kování. Rejnoka s postřehem a ši-
kovnými rukama, Maňka dychtivě čer-
kajícího na přidělení úkolu, Šneka, který
instinktivně strkal prsty vždy tam, kam
neměl, Bobra a Jézu, kteří byli vždy tam,
kde bylo třeba, Čolka, Kuchtička, Čmldu
a další členy Myšákovy oddílu. Myšák
vždy přivázel v autě malou dílnu. Jaška
se ujala šití plachet a Tomáš zajišťoval
kování, které sestávalo z řady přesných

prvků. Domácnost Warausů připomí-
nala spíš řemeslnickou dílnu než byt.
Pro úspěch byla klíčová sobota a neděle
21. a 22. května na Velkém víru. Myšá-
kův oddíl dorazil s rozpracovanými pra-
micemi a tentokrát bez deště. Na asfal-
tové ploše u kiosku nad zátokou vzniklo
loďařské pracoviště. Z dřevěných palet
byly vytvořeny provizorní pracovní sto-
ly, dána do provozu hoblovka, přimoča-
rá pila, dvě vrtačky a druhý den ještě
Tomáš s Jaškou mimo lan přivezli elek-
trické nůžky na plech. Začala pásová
výroba takeláže. Ve vsazování plachet
do ráhén projevila takovou zručnost Te-
ny, že jí byly svěřeny všechny plachty
a odvedla skutečně profesionální práci.

Tábořící Němci a Holanďani se zájmem
okukovali hemžení na plácku před kios-
kem. V neděli po poledni "sjela z pásů"
první oplachtěná P 520. V solidním vět-
ru jsme s Myšákem provedli zkušební
jízdu. Pramice se chovala ukázněně, po-
slouchala kormidlo, byla mimě návětr-
ná, křížovala dobře v protivětru a ve vět-
rých nárazech lehala na bok dostatečně
pomalu, aby se dala včas vyvážit. A tak
po krátké instruktáži na suchu o tom,
co je směr zdánlivého větru, jak se stavi
plachta a vratíráhno, proč a nač je ko-
satka, co s kačenou a kormidlem a jak
si sednout do lodě, vypluli první odváž-
livci - nejdříve ti starší - Krtek, Zajíc,
Rejnok, pak další. Vítr byl svěží a pěpět-
setdvacitka se činila. Posádky taky.

Otakar Randák - Oskar,
autor oplachtěné pramky

Dokončování dalších lodí probíhalo v
nervozním ovzduší příjíždějících posá-
dek na setkání. To již začal naplno pra-
covat na čtvrté lodi z Agirova oddílu
Plantážník se svou posádkou z praž-
ského 33. přístavu.

Regata P 520 Scout

V sobotu 4. 6. bylo počasí pro plachtění
jak vyšitě, ale podmínky byly náročné.
Vál silný nárazový vítr. Regata měla ne-
příznivé časové zařazení. Probíhala pa-
ralelně se závody: "Ranův memoriál"
a orientační závod "Poklad kapitána Ki-
da". Můj optimistický odhad počítal
s padesáti účastníky závodu. Nečekaný
zájem 114 závodníků byl překvapením.
A tak bylo nutno rozhodnout:

1. Rozjízdky se pojedou jen s vratiplach-
tami bez kosatek.

2. Budou závodit dvě kategorie:

A - tříčlenné posádky z těch, kteří již
prošli základním výcvikem a troufnou si

B - tříčlenné posádky + kormidelník in-
struktor pro ty, kteří jedou poprvé
Flintovi a Tomášovi se podařilo v silném
povětří usadit bóje. Závod se mohl ro-
zeběhnout. Posádky bojovaly nejen me-

zi sebou, ale i s větrnými dirami a hned
zas silnými nárazy. Mnohokrát mě mra-
zilo v zádech, ale stalo se něco neuvěřit-
elného. Za celý den se žádná loď ne-
převrhla. Všichni, kdo jeli závod, prožili
rušné chvíle a byla to často vzrušující
podívaná na manévry u bóje a souboje
v cílové rovince i pro ty, co sledovali
závod ze břehu. Odpolední finále již
bylo závodem ostřílených vlků. Ale sku-
tečnými vítězi byli ti ze šestnáctky i ti
z triatřičtíky, všichni, kdo dokázali loď
připravit a samozřejmě také pěpět-
dvacitky s takeláží Scout. Věřím, že Re-
gatu 4. června 1994 vstoupily oplach-
těné pramice definitivně do historie vod-
ního skautingu a stanou se oblíbeným
prvkem vodácké výchovy.
Všem pod plachtami do příštích plaveb
dobrý vítr!

Oskar
Foto František Bobek a Káča
Převzato z Kapitánské pošty

KOLIK NÁS JE?

aneb článek,
který nebyl v r. 1970 zveřejněn

Nejčastější otázky na organizační radu a její členy:

„Kolikpak je nás registrováno letos? Kolik členů měl Junák před válkou? Je pravda, že po válce měl Junák 250 000 členů?“ ... a podobné otázky na počet členů složek (včetně, skautek a pod.).

Na organizační radě (OR) jsme se proto rozhodli zpracovat a zveřejnit údaje o stavech členstva.

Při přípravě jsem našel koncept svého článku z r. 1970 s nadpisem „... je nás 75 000 členů JUNÁKA!“ a dohodli jsme se, že část textu a některé údaje z tohoto článku rovněž zveřejníme.

Nejprve však pár slov k minulosti. V letech 1968 až 1970 pracovali v OR 3 zaměstnanci, kteří mimo jiné zpracovávali registraci celé organizace. Nezapomenutelná sestra Eva Wondreysová a bratr Ivan Makásek tenkrát připravili podklady pro článek za období 1968 až 1970. Chtěli jsme i tehdy srovnávat stavy členstva a k tomu nám, jako ostatně vždy, vypomohl ze svého archivu bratr náčelník Rudolf Plajner publikací z r. 1938 „Skauting ve službách republiky“ s úvodním článkem náčelníka Svazu bratra A.B.Svojsíka. Sborník obsahuje i další statě, ale hlavně obsahly článek tehdejšího zpravodaje náčelnictva a pozdějšího náčelníka Dr. Rudolfa Plajnera „Rozvoj a problém našeho skautingu.“ Čerpali jsme z něho přehled vývoje členů Svazu v letech 1925 až 1937, statistické údaje o počtech členů jednotlivých složek Svazu a o průměrných počtech členů a členek v oddílech, registrovaných členech v r. 1936 a 1937.

Všechna čísla jsou velmi zajímavá a radostná, zvláště pak proto, že za všemi čísly je i dobrovolná kázeň mladších členů a obětavá práce starších sester a bratrů - obnovovatelů tradic služby Junáka v naší vlasti.

Uváděné přehledy o stavu členstva před 2. světovou válkou vyjadřují stoupající trend členství v Junáku v letech minulých. Článek nebo přesnější koncept článku, vypracovaný na základě těchto podkladů obsahuje stavy členstva, počty dospělých členů, činovníků a činovnic, počty oddílů, středisek i složení členstva podle povolání a další údaje. V počtu 75 000 členů a členek je zahrnuto 60 000 šťastných dětí, které našly v našich řadách radost, hry, nové poznatky, spousty přátel, bratrů a sester a obětavé činovnický.

A článek nevyšel. Proč? Je třeba vzpomenout na atmosféru té doby po 21. 8. 1968, kdy jsme každý den a hodinu očekávali zastavení činnosti Junáka. Život šel dál, po prvních táborech byl svolán památný III. valný sněm Junáka, na kterém však byl již znát tlak na nás. Nebyla zvolena Duchovní rada a 3. kmen oldskautů nebyl ustaven pro plánovanou výchovu dospělých členů JUNÁKA. Dále se však připravovaly lesní školy a tábory na r. 1969, horečně se zvyšovalo úsilí všech a pracovalo se na splnění daných úkolů, vydaly se vnitřní řady, metodické pomůcky, dotisky knih a jiné materiály. Všechno bylo urychleně rozesíláno až na střediska, aby to bylo pro budoucnost po ruce a k dispozici těm, kteří u oddílů vytrvají. Stále naše vědomí pronikala obava o osud 13 000 dospělých, ale i o budoucnost skautů, skautek a roverů. Až na mizivé výjimky všichni vytrvali. Bylo rozhodnuto nevydávat žádné přesné údaje a bláhově jsme doufali, že případné přerušování naší činnosti i změna našeho života nebude na dlouho. Bohužel jsme se mylili.

Na začátku roku 1969 jsme odhadovali počet členstva a zdálo se nám, že dosažení 65 000 členů může být z daných okolností maximum. Pouze bratr profesor Němec - matematik - odhadoval 72 000, ale i on byl skutečností překonan. Rodiče dětí nám věřili a svěřovali nám dále své děti. Byl to skvělý pocit.

Znali jsme tedy stavy členstva od r. 1925 do r. 1937 a za léta 1968 a 1969 i 1970. Chyběly nám stavy za poválečná léta. Pro ně jsme však neměli tenkrát a nemáme ani dnes přesná čísla. Vypomohl nám tentokrát bratr Nosek - Windy, člen historické komise a vyhledal v dokumentaci alespoň globální čísla. Budeme však dále pátrat ve starých archívech po přesnějších číslech.

Zbývá nám nejnovější období JUNÁKA od r. 1990 do r. 1994. V počátečním období se na zpracování údajů podílelo několik

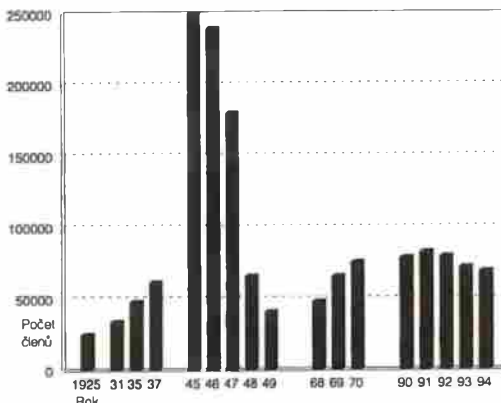
členů OR. Od r. 1991 agendu registrace zajišťuje a zpracovává bratr Lubor Novák - Borek - vedoucí registrační skupiny OR. Za těmi dvěma slovíčky - zajišťuje a zpracovává - je však nutno vidět stovky hodin práce na přípravě pokynů, tisku a rozesílání registračních tiskopisů a průkazů, na nekonečných opravách zaslaných čísel registrací, kontroly zaplacených částek pro ústředí a balení a rozesílání všeho a odpovídání na desítky dopisů. Uvádím to vše zde proto, že je třeba si uvědomit, že v letech 1968-70 tuto práci dělali 3 stálí zaměstnanci. Mrzelo nás proto, že autoři článku „Ohlédnutí za registrací“ (viz Skauting 7/1993) opomenuli uvést jeho jméno, jako autora podkladů OR pro svůj článek.

Přehled členstva

Rok	Celkem členů	Mladší čl.	Dospělí čl.
1925	25 107	19 560	5 547
1931	34 301	20 500	13 801
1935	47 998	34 366	13 632
1937	61 506	44 890	16 616
1945	250 000		
1946	230 - 250 000		
1947	180 000		
1948	66 000		
04/1949	41 000		
12/1968	46 206	36 564	9 642
08/1969	65 747	55 465	10 282
01/1970	75 422	61 996	13 426
12/1990	78 539	61 453	17 086
06/1991	82 537	64 520	18 017
04/1992	79 337	61 027	18 310
05/1993	72 088	55 149	16 939
05/1994	69 313	52 477	16 836

Když se pozorně zahledíme do uváděných čísel posledního období, zjišťujeme jistou stabilizaci počtu dospělých členů, činovníků a činovnic Junáka. Úbytek mladších členů má jisté důvody více. Vyhodnocení stavů členstva v jednotlivých obdobích činnosti Junáka zpracovujeme jako další část pokračování tohoto článku.

Jsmo přesvědčeni, že mímý pokles členstva se bude stabilizovat a vytvoří se tak podmínky pro zkvalitnění práce v našem hnutí.

Na závěr citát ze zmíněného článku bratra náčelníka Plajnera: „...vyrostla úměrně k početnímu stavu členstva a počtu činovníků i vnitřní hodnota oddílů, zpevňuje se kázeň jedinců a technicky jsme stále na vzestupné linii.“

Domnívám se, že toto hodnocení stavu platí i pro dnešní dobu.

Mirek Brych, OR
graf Ārči

PRŮVODCE ČESKOU SKAUTSKOU LITERATUROU

Na scénu české krásné literatury skautské vstupuje první aktér. Zatím netuší, že se stane jejím zakladatelem a že se později proslaví jako významný básník. Zatím netuší ani to, že mu bude dopřáno jen 24 let života. Je mu 16 let, píše se rok 1916 a on jako nováček prožívá svůj první skautský tábor v životě. Jmenuje se

JIŘÍ WOLKER (1900-1924)

JIŘÍ WOLKER pocházel z Prostějova, z rodiny dobře hmotně zabezpečené a vzdělané. Studoval na prostějovském gymnáziu. Již jako dítě projevoval všestranný talent nejen k literatuře ale i k hudbě (výborně hrál na housle) a ke kreslení. Jeho zdravotní stav však nikdy nebyl dobrý, trpěl častými anginami, kašlem a rýmou. Rodiče se proto pokoušeli upevnit jeho křehké zdraví umožněním pobytu v přírodě. Proto jej matka přihlásila na prázdniny roku 1916 na skautský tábor vedený A. B. Svojsíkem u myslivny Vorlovy nedaleko hradu Lipnice. Wolker na něj přijel jako naprostý nováček, se skautingem se začal seznamovat teprve na samotném táboře. Vedl si po drobný táborový deník, který věnoval své matce. Je pro nás po letech zajímavým zdrojem informací o prvních skautských táborech, o jejich stavbě, o táborovém programu i jídelničku. A. B. Svojsík si jakožto profesor češtiny nemohl nevšimnout literárního nadání J. Wolker. Pověřil jej psaním táborového deníku. Ostatním skautům Wolker předčítal části svého deníku - a byl za něj chválen. Svojsík později dal otisknout poslední

část jeho deníku "Na poslední hliďce", ve které se ličí závěr tábora, v časopise Junák (15. září 1916), protože vyhrál cenu v junácké literární soutěži. Po Wolkerově smrti dal v roce 1928 A. B. Svojsík popud k vydání celého deníku pod názvem "Táborový deník šestnáctiletého skauta Jiřího Wolker". Deník skutečně vyšel u nakladatele V. Petra s úvodním slovem A. B. Svojsíka a v roce 1949 dokonce i ve druhém vydání u téhož nakladatele, ale již bez úvodu. Obě vydání obsahují Wolkerovy ilustrace dokazující jeho nesporný talent i v tomto směru. V roce 1917 Jiří Wolker opět tábořil na známém místě pod vedením A. B. Svojsíka. I tentokrát si vede deník. Zapisuje skoro každý den, snaží se postihnout dění v táboře. Sloh je již vytříbenější, misty až básnický. Tento deník je však již psán "Té které patří" J. Wolker jej píše skutečně jako osobní zpodobení divce Marii Horákové, do které byl delší dobu nešťastně zamilován. Deník je obrazem J. Wolker, zcela ovládnutého a pohlce-

ného zoufalým steskem po dívce, která je na prázdninách daleko v Lublani a píše mu jen velmi zřídka. Popisuje svůj mamý zápas o nalezení duševní rovnováhy. J. W. se nutí do svých skautských povinností - a nemá jich málo: tentokrát je již Svojsíkovým zástupcem a často musí řídit tábor sám za nepřítomného vůdce tábora.

Zatímco první Wolkerův deník vyšel knižně samostatně 2x (1928 a 1949), tento druhý deník je skautské veřejnosti téměř neznám. Naštěstí však i tento druhý Wolkerův skautský deník vyšel tiskem a to ve 4. dílu Spisů Jiřího Wolker a Knihovně klasiků roku 1954. Navíc zde vyšly i jeho písemné proslovy a úvahy týkající se skautingu. Fakt, že právě tyto pro nás velmi důležité texty vyšly v době skautských procesů, je zajímavý. A pak ještě jednou (byť zatím v rukopisném díle R. Plajnera a E. Štáfky "Prázdninové tábory skauta Jiřího Wolker" - 1986) se objevila část tohoto druhého deníku týkající se skautingu, když osobní řádky byly taktně vypuštěny.

Po táboře pokračuje Wolkerova korespondence s A. B. Svojsíkem a s dalším skautským činovníkem E. Chalupným. V únoru 1918 vychází v Junáku Wolkerova báseň "Modlitba", jež je alegorickým vyjádřením touhy osvobodit vlast z područí monarchie. Na žádost E. Chalupného píše pro Sokolský časopis pojednání "Skauting a sokolství". Zde je již jasně patrné, že Wolker viděl ve skautingu způsob výchovy člověka v přírodě ve tvora zdravého, ušlechtilého a energického bytosti, jež dokáže samostatně myslet, jednat, prostě být připravený čelit překážkám. Další vzájemné vztahy A. B. S. a J. W. se dají těžko vysledovat: Wolkerova korespondence náčelníkovi je považována za ztracenou (a Svojsíkovy dopisy Jiřímu Wolkerovi jsou prý uloženy v prostějovském muzeu - dodnes nezpracované). Jedno je však jisté: v roce 1921 se Wolker názorově obrací jasně doleva a rozchází se jak se sokolstvem, tak i se skautingem. V témže roce ustávají i kontakty s E. Chalupným, který mu radil v počátcích jeho literární tvorby. Je také zajímavé, že se v pozdější době J. W. nikdy o skautingu nevyjádřil negativně, nikdy jej nekritizoval.

- Ida a Windy

PŘEHLED SKAUTSKÉ LITERATURY 1990-1994 I.

Všichni aktivní vedoucí v Junáku si jistě uvědomují, že neustále vzdělávání a sebezodpovědnost je základním předpokladem k úspěšnému vedení oddílů. Je nutné, aby celková příprava vedoucích byla na úrovni devadesátých let. Vedoucí tedy musí být v tomto duchu vychováni, musí si uvědomit realitu světa, ve kterém žijeme a musí být také schop-

ní na této úrovni uskutečňovat výchovný proces v oddílech. K průběžnému vzdělávání slouží kromě různých kursů a setkání hlavně skautský periodický i neperiodický tisk. Od roku 1990 vyšla celá řada pozoruhodných titulů a užitečných pomůcek. V následujícím přehledu se můžete seznámit (s bez nároku na úplnost) s pokusem o přehled užitečné literatury. Literatura vydaná před rokem 1990 není v přehledu zanesena, hlavním důvodem k zařazení do přehledu totiž měla být dostupnost a současnost uvedených publikací. Není zde také uváděna skautská literatura, příručky a almanachy regionálního významu. Tyto, často velice kvalitní příručky, nebyly většinou v širším prodeji pro celé hnutí. Věřím, že tento přehled pomůže jak těm, kteří čekateleské a vůdcovské kursy připravují, tak i frekventantům kursů a zkušeným vůdcům. Vždyť každému z nás se občas stává, že se nepřítomným výrazem ve tváři zběsile listuje starými ročníky Skautingu a polohlasně si mumlá: "tady to přece někde musí být..."

1. HISTORIE SKAUTINGU

Hansen, W. **Vlk jenž nikdy nespi**, Scoutarch Praha 1994 (populární životopis Baden-Powella)

kolektiv HK **Cestou k pramenům**, JE Praha 1994

(základní materiál k činovníckým zkouškám)

Lom, M.-Šebek, J. **Historie českého skautingu slovem i obrazem**, Šebek-Pospíšil Mladá Boleslav JE 1990

Macková, V. **75. výročí založení dívčího skautingu 1915-1990**, JE Praha 1991

Macková, V. **Co skautky dělaly 75 let**, JE Praha 1991

Plajner, R. **Úsvit českého junáctví**, JE Praha 1992

Pokorný, J. **Družina Teplička**, Praha 1992 (o skautech vězněných v 50. letech)

Rottenborn, O.-Bobek, F. **Skauti za ostatními dráty**, Ostříž Praha 1994

Svoboda, M. **Hledání zaváté stezky**, Leprez Praha 1994

Věmola, A. **RNDr. Rudolf Plajner**, Muzeum Kroměřížska, 1991

Vosátka, M. **Ze života prvního skauta**, 7. sk. středisko Opava, 1992 (o Baden-Powellovi)

Vosátka, M. A. B. **Svojsík- náčelník zakladatel**, Trilobit Třebíč, 1992 (?)

2. ZÁKLADY SKAUTINGU

Svojsík, A. B. **Základy skautingu**, Merkur Praha 1991

Macková, V. **WAGGS**, JE Praha 1991
kolektiv **Duchovní dimenze ve skautské výchově**, materiály k V. sněmu, SIC Praha 1992, též příloha Skautingu 2/93
WOSM **Fundamental Principles, Základní principy**, DR Praha 1992 (?)

3. PSYCHOLOGIE, METODIKA SKAUTSKÉ VÝCHOVY A DUCHOVNÍ VÝCHOVA

Baden - Powell **Víče, skaut, rover**, Sk. prameny Liberec 1992

Brychta, I. **Víčata**, Merkur a JE Praha 1991

Břicháček, V. **Poselství skautské výchovy**, Sk. prameny Liberec

Břicháček, V. **Skautský oddíl I**, Sk. prameny Liberec 1992

II, **Program I**, 1993

II, **Program II**, 1993

Černá, M. **Estetika**, JE Praha 1991

Dobrovolská, D. **Psychologie**, JE Praha 1991

Fanderlík, V. **Listy Jurovi**, JE Praha 1991

Foglar, J. - Zapletal, M. **Skautské hry v klubovně**, Sk. prameny Liberec 1992

Lebedová, K. **Světlušky**, JE Praha 1991
Lisý, A. **Práce z přírodního materiálu a jednoduché loutky**, příloha Skautingu 7/94

Lisý, A. **Vybrané práce s mladšími dětmi**, příloha Skautingu 4/94

Kolektiv **Nápady pro RaR**, přílohy Skautingu 6/94, 9/94

Macková, I. - Zapletal, M. **Sachemův odkaz**, Sk. prameny Liberec 1993

Macková, I. **Rangers**, JE Praha 1991

Makásek, I. **Služba**, Scoutarch Praha 1991 (rovering z pozic woodcraftu)

Matyáš, M. - Kolář, J. **I na skautském táboře s Božím slovem**, DR Praha 1991

Reinsberg, J. **Skaut přemýšlí o Kristu**, Scriptum 1992

Rusek, L. **Roverské pěšiny**, FONS č. 7 1993

Vosátka, M. **Dopisy roverům**, FONS č. 4 1993

Zapletal, M. **Rádce skautské družiny**, JE Praha 1991

Duchovní oddbory, JH 12/92
kolektiv **ELŠ Skautský seminář o výchově mládeže a formaci vůdců**

(včetně kapitoly o historii katolického skautingu), ELŠ Praha 1992

kolektiv **LŠ Čekatelské a vůdcovské zkoušky**, svazek 2, JE Praha 1992 (zde uvedené stanovy již neplatí)

kolektiv **Zpěvník**, Sk. prameny Liberec 1994

kolektiv **Skautské hry v přírodě**, Sk. prameny Liberec 1991

kolektiv **Absolutní horizont**, FONS č. 3, 1993

Liliový kříž, JH 3/91

Náplň činnosti činovníckých zkoušek a lesních škol (tzv. bílá kniha), LŠ 1990

(platná je pouze kapitola o LŠ do přijetí nového řádu)

Oznaky odborné zdatnosti pro skauty, JH speciál, JE a SIC Praha 1991

Oznaky odborné zdatnosti pro světlušky, JE Praha 1991

Povinnosti výchovných zpravodajek a zpravodajek LŠ oblastí, okresů a středisek, JH 2/91

Předpis pro činovnícké zkoušky Junáka, JE 1993 a příloha Skautingu 4/93

Skauting: akce pro životní prostředí, JE Praha 1991

Směrnice pro udílení skautského odznaku Liliový kříž, Oběžník DR duben 1992

Speciál JH "seminář WOSM", o přípravě programů, úloze dospělých ve skautingu a plánování, SIC Praha 1991

Stupně zdatnosti skautek a skautů, příloha Skautingu 8/94

Stupně zdatnosti vlčat, příloha Skautingu 1/93

Vlčci, JE Praha 1990

Vodácké doplňky vlčat a světlušek, Skauting 5/93

Zkušební řád pro čekatelské a vůdcovské zkoušky, náplň činnosti výchovných zpravodajek, JH 3/91 (platí pouze oddíl o náplni činnosti výchovných zpravodajů)

Dokončení v příštím čísle.

Ondřej Vanke

zpravodaj NChK

Práce tiskového zpravodaje ORJ

Tiskový zpravodaj ORJ /popř. MRJ/ je fukce, stojící někde na úplném konci nikoliv však funkce nedůležitá. Dotyčný „postižený“ je jmenován po svolení nového ORJ /v praxi to víceméně vyhlíží tak, že ostatní osazenstvo jásá, že se mu podaří vůbec někoho ulovit/, a dotyčný pak - zvláště pracuje-li docela obstojně - má takřkajíc „na doživotí“. Domnívám se, že na jeho práci lze ukázat, že se dá prospět ostatním i na poli zdánlivě nevychovném. Tiskový zpravodaj by neměl být jen „kamelot“, rozdělející občas objednané Skautingy a dost. Měla by to být osoba, mající vřelý vztah k literatuře /znalost cizích jazyků není na závadu/, tvor, který slušně a rád píše. A také má přehled o skautské i naučné literatuře, neboť pravidelně čte Skauting, Skauta-Junáka, ale i Čin a Wampum Neskenonu a další skautské /regionální/ časopisy. Vysílá-li v knihupectví něco zajímavého a pro činnost oddílů použitelného, případně dojde-li mu objednaná kniha z Junácké edice či Leprezu /Skautské prameny - předpokládáme - má objednané každý oddíl: nemá-li, pak mu vyjadřují upřímnou soustrast!/, kořist přivleče na schůzi ORJ a dá ji kolovat vůdcům středisek. Ono je totiž nejlepší si každou knihu jaksepatří prolistovat, prohlédnout, takřkajíc „očuchat“. /Před tabory či v noci je záhodno toho přinést povícero - zaručeně se to prodá, protože jsou třeba ceny do soutěží. „Tiskovej“ také zpravidla dělává tzv. „výstřížkovou službu“: do tlustého sešitu vylepuje do archivu ORJ výstřížky z okresních novin, týkající se skautingu /fotografie i texty/ s datem vydání. Ostatní si pak v tom listují a čtou, jestli náhodou jim něco neuniklo, spokojeně při tom mručíce.

Snem tiskového zpravodaje je Skautská hlídka v okresních novinách, zvučí půli tiskové strany, týden co týden zaplňovaná bohatou směsicí příspěvků zaručené od někoho jiného než od něho /nejlépe od psančivých skautů a skau-tek/, vkusně doplněná kresbami, linoryty a fotografiemi. Syrová realita je však jiná: když se mu po několikaměsíčním zápasu podaří proboxovat kousíček tak 10x10 cm + něco misticke na fotku, zbadá, že se musí řídit heslem „Chceš miti - sám sobě zastřeš!“ Když překousne, že profesionální redaktoři mu nejsou schopni otisknout správně tři číselky za sebou a neuvěřitelně mu komolí názvy oddílů, případně nemají kapku vkusu /např. předsněmovní rozhovor s vysokým skautským funkcionářem zařadí hned vedle receptu na vařenou kapustu/, čeká ho ještě tmitá cesta výchovy dotyčného odpovědného redaktora a poznání, že textu musí napsat „tak akorát“, protože zkrátí-li mu to pak neskautek, bývá z toho zpravidla mímý lábůl. Je třeba dotyčného na pracovišti navštívit, několik srdečných slov s ním prohodit a naplánovat si, kdy má osoba odpovědná prázdniny, protože texty se pak musí udělat do zásoby. Také je každoročně třeba vysondovat, nečeká-li se probůh zase nějaká „reforma“ dotyčné tiskoviny /jsou noviny, které tak činí velmi často a mají při tom obvykle tendenci onu hlídku zrušit/. Po několikaměsíčním úsilí se mu občas podaří ulovit i příspěvy odjinud. /Vhodné oběti z řad činovníctva i skautstva nachází na všemožných závodech, kde si jejich šťavnatá líčení výprav, legráček a oddílového života vůbec ruče nahrává na novinářský magnetofon... načež se ho nějaký „dobrák“ závistivě zeptá, kdopak, že mu ho koupil a kolikpak peněz ze dostává za své články, ach jo.../ Po dalším úsilí již je znám natolik, že není vyhazován z trati probíhajících Svojsíkových i jiných závodů, neboť si na něj ostatní již zvykli, a správně tuší, že je proslavi v tisku. Když pak zjistí, že ony články z Hlídky nejenže všichni čtou /ačkoliv o tom zaryté mlčí/, ale že „svou“ hlídku nachází vylepenou v různých kronikách a nástěnkách, zpýchne, a začne ty příspěvky, kde se nehovoří o událostech typu „byli jsme na Rábi a Bublíně tam připálil čaj“, ale o něčem celostátně zajímavém, posílat do Skautingu. A ony se - někdy - i hodí. Časem se mu podaří vytvořit si stálou družinu psavců a kreslířů, která mu tu i tam vypomůže - a i z okresních novin se na důležitější závody dostaví nějaký ten fotograf a udělá snímek aktuálně na příští den. /Paradoxně pak přijde na to, že je snad úplně nejprospěšnější psát do různých těch „zpravodajů“, do místních plátků, vydávaných v městech a větších vesnicích. Tam je zoufalá nouze o příspěvky jiného typu než zprávy místních orgánů, policie, svatby, pohřby a narození a co hraje místní kino. A začne k tomu vytvářet přelomův i ostatní. Což tímto činím. Protože skauting se musí nejenže dělat, ale taky propagovat na veřejnosti - ta je již syta zpráv o nejružnějších zločinech, tragédiích a zvěrstvích doma i ve světě a ráda si přečte zprávy o něčem, co dobrého udělali jedni pro druhé.

Ida, tiskový ORJ Plzeň-město

ZÍTRA BUDE LÍP

Podivuhodná kniha Zdeny Kaprálové, kterou člověk přečte se zaujetím a často i dojetím, líčící nedávný úsek našich dějin z pohledu ženy, která s neuvěřitelnou bezprostředností popisuje osudy vlastní rodiny. Když skaut slibuje věrnost své vlasti, měl by tuto knihu znát.

Kniha je však pro nás významná tím, že prostředím a mým v Říčkách u Brna, který jako symbol touhy po domově prostupující celým dílem pronajala autorka se svým manželem za symbolický obnos korunu ročně, nám skautům. Vždy jsme snili o Ústavu skautské výchovy", kde by se teoreticky i prakticky uskutečňovaly i novelizovaly metody největší mezinárodní organizace mládeže, skautingu. Zde by se rozvíjel program mezinárodního bratrství, ekologický program, ochrana cenných výtvarů lidských, sociální program integrace složitých skupin mládeže. Zde by byly experimentální dílny starých i nových technik, mohla by zde vzkvétat přednášková činnost s využitím mladých i starých otců, dědů a pradědů skautského hnutí. Byla by zde knihovna, ale i čilá hospodářská činnost a zařízení k posezení u krbu s kuchyní skautských specialit. Bylo by tam i hotelové zařízení s vysokým hygienickým standardem bez přepychu, vzorný ekologický lesopark s množstvím příležitostí ke stanování a dále množství pracov-

ních příležitostí k dobrému skutku při práci na mlyně. Budme velkorysí a skvělou příležitost i sám genius loci skutečně využijme co nejúspěšněji. Ze všech sil pomáhat a nenechat vše na bedrech obětavých bratrů a sester z Brna v čele s bratrem Ještěm, který nyní na sebe vzal největší díl starostí.

Racek - Pfeiffer

Knižnice "Knihy táborového ohně" ve vydavatelsví LEPREZ se rozrůstá o další dva svazky:

- Fr. Lev: Kamarád ze Slunečného kařonu. Zatímco první román Fr. Lva v této knižnici - V táboře pod Malinovou horou byl románem skautským, tento je prostě klukovským dobrodružným románem z předválečných let.

Český kluk se ocitá v daleké Arizoně, na farmě svého strýce. Prožívá řadu dob-

rodružství, kamarádi se s indiánem Tami a učí se od něho "moudrosti lesa". - Jaroslav Novák: Zelené jezero. Třetí Novákov román v KTO je vedle Statečnických (Skautských) srdci jistě jeho románem nejznámějším. Klasický skautský příběh, psychologický román citlivého dospívajícího mládí vyšel poprvé roku 1939 u Kobese, po válce byl vybrán jako vkládaná románová příloha časopisu Junák.

Každý skaut (a nejen v modré košili) tu najde nabitý děj letního tábora dobrodružstvím, a nejen v době dobře zpracované typy chlapců. Že Bratka byl znalec zákoutí chlapecké duše se všeobecně ví. Dokáže přirozeně vykreslit i jemnou, krásnou a vznešenou lásku dospívajícího hochy k děvčeti

Vy kteří jste ji již četli, přečtěte si ji znovu, jistě v ní objevíte místa, která jste dříve přešli. Tato kniha patří mezi ty, které se dají číst vícekrát.

Zelené jezero uzavírá první desítku KTO v LEPREZu a také rok autorových svých narozenin.

Windy

Výběr inspirativních textů k různým oblastem života. Překlad z němčiny. K máni na adrese:

Veronika Macháčková
Nový lesík 1
Praha 6 162 00

NOVÉ KNIHY.....NOVÉ KNIHY..... NOVÉ KNIHY

BUDE...

ZVEME VŠECHNY VŮDCE, VŮDKYNĚ a OLDSKAUTY na COUNTRYBÁL R&R!

Že neumíte tancovat? A country k tomu? Nebojte se, tohle zvládne každý, a navíc - výuka tanců je zajištěna. Koná se v Edenu, U Slavie 1, Praha 10, již 3.12. 1994 od 19 hodin. Informace v redakci.

KOMU DLUŽÍ NIBOWAKA - podruhé

Protože Skauting číslo 1 se opozdil, datum k zaslání údajů se posouvá do vánoc. Ostatní informace z č.1 platí.

red.

V historické komisi ÚRJ byli pověřeni archivní a historickou pomocí v jednotlivých regionech tito její členové:

Br. Vratislav Hanzik, Komenského 255, 500 02 Hradec Králové - pro VČ a SČ region,

br. Zdeněk Kovařík, Na vyhlídce 43, 370 09 Č. Budějovice - pro JČ a ZČ region,

br. MUDr. Julius Müller, Pod Rapidem 20, 100 00 Praha 10 - pro Prahu a StČ region,

br. Ladislav Šin, Větrná 17, 795 01 Rýmařov - pro SM a JM region.

MUDr. J. Müller-Akela

BYLO...

Rokycanští slavili pětasedmdesátiny

Skauti a skautky z Rokycan mají štěstí, že starosta Václav Beneda je jedním z nich a má pochopení.

Podáňlo se jim znovu vybudovat areál s třemi klubovkami z poctivých trámů, tak jak vypadal v r. 1948.

V sobotu 18. června ráno se seřadil průvod domáckých i přespolních, který provázen dechovou hudbou a historickými vozidly prošel městem zpět do skautského areálu. V průběhu slavnostního programu byl odhalen pomník skautským obětem války, poté vystoupili se svými zdravíci hosté, sestra náčelní Jarka Pešková a další. Po zbytek dne děti zápolili v kláních družin, v míčo-

vých hrách a večer u táborového ohně byly vyvrcholením country tance. Druhý den se hosté vydali ještě na prohlídku rokycanských pamětihodností.

M.R.

V sobotu 15. října 94 byla slavnostně otevřena klubovna 6. střed. Junáka v Hradci Králové, Na Rybárně.

4. sněm ČTU

Slunečná paseka 9. - 11. 9. 1994 Na Slunečné pasece u Pelhřimova se sešlo 187 delegátů všech oblastí, aby mezi sebou zvolili nového náčelníka, místonáčelníky, revizora a ekonoma České tábornické unie. Počasí až na noční chlad přálo.

Náčelníkem ČTU byl opět zvolen Vašek Vlček, více rozruchu pak bylo u volby místonáčelníků. Bylo totiž odhlasováno, že místo pěti původních budou jen dva. Ze čtyř kandidátů byli zvoleni kamarád Kocour a Lochnes.

JP

Setkání skautů na Eliáš

Je sobota 24. září 1994 čtyři dny před svátkem sv. Václava. Po rozplynutí ranní mlhy se ukazuje krásný podzimní den. U kříže na

bývalé šachtě Eliáš v prostoru Jáchymovských uranových dolů, v prostoru, kde stávaly komunistické koncentrační tábory a kde trpělo a umíralo mnoho vězňů se jako každoročně sešli skauti, skautky, světlušky, víčata a oldskauti, aby uctili památku těch, kteří nedobrovolně prošli nejtěžší dobou svého života.

Položením kamene na mohyly a několika květy vzdali hold svým bratrům. Po zapálení hranice a zazpívání skautské i národní hymny promluví několik účastníků, aby seznámili ty mladší o krutosti bývalé doby a o troce práce na šachtách.

Přijelo 130 skautů a skauetek z Chebu z Libušína, z Jáchymova a z Karlových Varů.

Bratři z karlovarského střediska Orion uspořádali pro mládež hru a starší přátelsky pobesedovali. Setkání v přírodě pozlacené podzimem se zdařilo, zůstávají pěkné vzpomínky. Za rok nashledanou.

Kamil Růžička

4. SETKÁNÍ SKAUTŮ - SBĚRATELŮ

22. října probíhalo setkání sběratelů všeho skautského, které si získává rok od roku stále větší popularitu. V menze VŠE v Praze se jich sešlo několik set bez rozdílu pohlaví, věku, několik i ze zahraničí (USA, Německo, Rakousko), přičemž bratry ze Slovenska mezi "zahraničí" nepočítáme.

Náčelník kmene dospělých br. Kopriva předal diplomy těm neaktivnějším v akci "Banka poštovních známek" (více v JH).

Návštěvníci se mohli pomoci videa přenést na letošní Evropské jamboree a zhlédnout i některé suvenýry odtamtud přivezené.

Tentokrát bylo setkání obohaceno výstavkami, např. látkových odznaků, opaskových přezek a velkému zájmu se těšila i sbírka české skautské beletrie z let 1920-1948. Každý

zde našel knihy, svého mládí, ale i mnoho knih, které nikdy neviděl. Jeden z amerických skautů byl do slova šokován, kolik skautských knih bylo u nás vydáno. Příruček prý mají skauti v USA velmi mnoho - ale skautských románů tolik jako my rozhodně ne.

Oznámení těm, kteří letos přijet nemohli - zbylo několik desítek odznaků. Jsou dvě varianty, barevně stejné, ale liší se barvou kovu (zlatý a stříbrný). Jeden stojí 20,- Kč + poštovné. Kdo si napíše včas na adresu ústředí (odbor skautského sběratelství), na toho se možná ještě dostane.

Windy

INZERCE

Originální vánoční dárek pro bratry a sestry z oddílů - i pro zahraniční přátele - připravila redakce nezávislého TAMTAMU. Je jím kovový odznak SKAUTSKÉ VÁNOCE/SCOUT CHRISTMAS.

V ČR prodává sestra /Píluška /Miluše Havlová, 1. máje 174, Běloves, 547 01 Náchod.

Old Kiwi /Švýcarsko/

Skautský oddíl **koupí zachovalé stany na podsady**. Tel. 02/73 10.

Čtvrtletník TAMTAM, bývalý časopis českých a slovenských skautů v zahraničí, vstoupil v říjnu do 22. ročníku jako nezávislý časopis. Objeďte si předplatného v ČR: Oldřich Němec, Finská 1, 101 00 Praha 10

Nové otvírací hodiny JUN Praha:

Po - Pá (denně) 10.00 - 12.00 13.00 -18.00
So (každá sudá v měsíci) 9.00 - 12.30

Prodej skautských, turistických a táb. potřeb

Prodej drobných sportovních doplňků
Komisní prodej výše uvedeného zboží
Liman sport - Slovanská tř.31,301 00 Plzeň
tel.záznamník 019/46782

ZVEME VÁS K VÁNOČNÍMU NÁKUPU

SKAUTING

měsíčník pro skautskou výchovu

vydává nadace FONS pro Junák - svaz skautů a skautek a Slovenský Skauting

šéfredaktor a grafická úprava - Michala Rocmanová
sekretariát redakce - Hana Turecká

Jozef Boško
Marek Bárta
Zdeněk Hájek
Nora Janotová
Vladimír Koptíva
Iva Macková
Milan Myška
Eduard Pachman

Jaroslava Pešková
Vít Růžicka
Tomáš Řehák
Vlasta Sebestová
Ondřej Vanke
Jiří Večeřa
Anna Velichová
Jiří Zajíc

Adresa: redakce Skautingu,
Ústředí Junáka, Senovážné nám. 24, 116 47 Praha 1
Tel. 02/24 102 268 Fax. 02/24 21 48 25

Cena výtisku pro předplatitele 10 Kč

Předplatné na celý rok včetně poštovného 110 Kč

Bankovní spojení: ČOB Praha 1, č.ú. 4028-0300084963/0300

Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt - Střední Čechy v Praze, č.j. P/FiŠ-1865/1992

Zaslané rukopisy, kresby a fotografie se archivují a vracejí se na vyžádání odesílatele.

Uzávěrka 2-3. čísla byla 30. 9. 1994

Uzávěrka 5. čísla bude 18. 11. 1994

Uzávěrka 6. čísla bude 23.12. 1994

Obsah

Starosti starosty	2
Nadace Fons; Slovo vydavatele; Z redakce	
VII. sněm Junáka	3
Mluvení je...; Staré mlýnské kolo; Kdo si předplácí skautský tisk?	
Jaké bylo evropské Jamboree?	4
Blaž Sommer	5
Tábory 94	6
Tábory s panem ministrem; Trocha statistiky z letošních táborů; Léto se Samsonem; Cariboo Pisek	
Sokol, slet a skauti	7
Jdou sokolské šiky	
Vůdce, zákon a paragrafy	8
Vedoucím vlídat a světlušek	9
Vlíčata a světlušky překypovaly elánem; Výsledky ústředního kola závodu o putovní vlajku náčelní - 1994	
Malý průvodce náboženstvími	10
Náboženství Číny	
R&R	11-13
Ideální vůdce kmene RS; Bitva Unie a Konfederace; Roverské pěšiny; Čeští a moravští skauti opět na Sitne; Country bál R&R	
Země zaslíbená	
Z vůdcova zápisníku	14-17
Oddílová rada; Ideální oddíl; Proč vedu oddíl; Celoroční program oddílu - I.; Skautské prameny; Již za devět měsíců v Holandsku začne 18. světové Jamboree; Kuchařský den; Duchovní rozměr skautingu - odborky; Počítače na táboře; Dvě knihy pro vůdce, jedna pro nováčky	
Proč odcházíme?	18
Postavení a úkoly současného skautingu u nás a ve světě I.	19
Ze skautského světa	19
Děti a četba	20
Betlémské světýlko 94	20
Svoboda pseudosvoboda	21
Od vesmíru k hlubinám lidské duše	22-25
Trvale udržitelný rozvoj - téma pro diskusi?	
Misto člověka v přírodě 2-3 -Planeta Země, Biosféra; Země - šťastná planeta; Páni z Labutina; Za ptačím voláním; Zátěž biosféry; Ekologické drobnosti	
Handicapovaní v našich oddílech?!	26-27
Total normal; Poradte, prosím!; Byla jsem...; Sdružení Blindhelp; Obrázky kreslené ústy...; Rapsodivadlo	
O zatáté sekeře	27
Diskuse - Názory - Kritika - Z dopisů - Ad	28-31
Ad:Bude sněm, budou stanovy!; Ad:Jsou skauti také občané?; Chráme děti v oddílech před nebezpečím?; Ad:Šnečku šnečku...Aneb čeká nás také podobný vývoj?; Potíže s poštou; Skauti versus pomo; Sprosták; Omluva; Malé jubileum; Ke kritice příručky "Rádce vede Vlčata"; Jan Čáka - pobrdský poutník; Ad:rizika výchovy - sekty	
Normandie	32
OS	33
Český oldskauting - jak dál?;	
Regionální setkání činovníků OS v Brně; Oldskauti z Hradce rálové na Evropském Jamboree; Oldskauti ve švýcarských Alpách	
Ještě Navigamus 94	34
Oplachtěné pramice; Regata P 520 Scout	
Kolik nás je? aneb články, který nebyl v r.1970 zveřejněn	35
Průvodce českou skautskou literaturou	36
Jiří Wolker (1900-1924)	
Práce tiskového zpravodaje ORJ	36
Přehled skautské literatury I.	37
Nové knihy	38
Zprávy	38 - 39
Tiráž a obsah	39

Příloha - Partnerské vztahy

Fotografie na obálce:

Káča - Z tábora ZHSK Praha 1 94 (1. strana)

Frant. Bobek - Z tábora Pony Nymburk 71 (4. strana)

α...ω

SKAUTING 2-3